

ZAWIADOMIENIE KOMISJI

w sprawie interpretacji i wykonania niektórych przepisów prawnych aktu delegowanego UE w sprawie unijnej systematyki dotyczącej zmiany klimatu ustanawiającego techniczne kryteria kwalifikacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej, która wnosi istotny wkład łagodzenie zmiany klimatu lub adaptację do zmiany klimatu i nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych

(C/2023/267)

W Planie działania w zakresie finansowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego ⁽¹⁾ przyjętym w marcu 2018 r. Komisja zobowiązała się m.in. do ustanowienia przejrzystego i szczegółowego unijnego systemu klasyfikacji działalności na rzecz zrównoważonego rozwoju, czyli systematyki UE, w zakresie zrównoważonych działań gospodarczych, aby zapewnić wspólny język dla wszystkich podmiotów systemu finansowego. Rozporządzeniem w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje („rozporządzenie w sprawie systematyki”) ⁽²⁾ ustanowiono unijny system jednolitej klasyfikacji zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej i nałożono na niektóre przedsiębiorstwa niefinansowe i finansowe obowiązki w zakresie przejrzystości w odniesieniu do takiej działalności gospodarczej.

Komisja przyjęła akt delegowany UE w sprawie unijnej systematyki dotyczącej zmiany klimatu ⁽³⁾, aby przedstawić wykaz technicznych kryteriów kwalifikacji dotyczących niektórych rodzajów działalności gospodarczej, które należy uznać za wnoszące istotny wkład w realizację celów w zakresie łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do zmian klimatu bez wyrządzania poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (określanych mianem rodzajów działalności zgodnych z systematyką). W dniu 9 marca 2022 r. Komisja zmieniła akt delegowany dotyczący klimatu w drodze ustalenia technicznych kryteriów kwalifikacji dotyczących niektórych rodzajów działalności w zakresie energii ⁽⁴⁾. Po przeprowadzeniu kontroli przez współprawodawców akt delegowany dotyczący klimatu został opublikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i ma zastosowanie od dnia 1 stycznia 2022 r. Zmiany w akcie delegowanym mają zastosowanie od dnia 1 stycznia 2023 r.

Niniejsze zawiadomienie zostało opublikowane wraz z innym zawiadomieniem Komisji zawierającym odpowiedzi na często zadawane pytania (FAQ) dotyczące ujawniania informacji przez przedsiębiorstwa w zakresie kwalifikowalności ich działalności do systematyki i zgodności z systematyką na podstawie art. 8 rozporządzenia w sprawie systematyki i odnośnego aktu delegowanego („akt delegowany określający obowiązki w zakresie ujawniania informacji” ⁽⁵⁾). Niniejsze zawiadomienie stanowi uzupełnienie wcześniejszych wytycznych Dyrekcji Generalnej ds. Stabilności Finansowej, Usług Finansowych i Unii Rynków Kapitałowych „FAQs: How should financial and non-financial undertakings report Taxonomy-eligible economic activities and assets in accordance with the Taxonomy Regulation Article 8 Disclosures Delegated Act?” [„Często zadawane pytania: W jaki sposób przedsiębiorstwa finansowe i niefinansowe powinny ujawniać informacje dotyczące działalności gospodarczej i aktywów kwalifikujących się do systematyki zgodnie z aktem delegowanym określającym obowiązki w zakresie ujawniania informacji na podstawie art. 8 rozporządzenia w sprawie systematyki?”] oraz zawiadomienia Komisji w sprawie interpretacji niektórych przepisów prawnych aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji na mocy art. 8 rozporządzenia w sprawie unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju dotyczących zgłaszania kwalifikującej się działalności gospodarczej i kwalifikujących się aktywów ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego” (COM (2018) 097 final, CELEX 52018DC0097).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

⁽³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (Dz.U. L 442 z 9.12.2021, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/1214 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 w odniesieniu do działalności gospodarczej w niektórych sektorach energetycznych oraz rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej (Dz.U. L 188 z 15.7.2022, s. 1).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji (Dz.U. L 443 z 10.12.2021, s. 9).

⁽⁶⁾ Zawiadomienie Komisji w sprawie interpretacji niektórych przepisów prawnych aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji na mocy art. 8 rozporządzenia w sprawie unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju dotyczących zgłaszania kwalifikującej się działalności gospodarczej i kwalifikujących się aktywów (2022/C 385/01) (Dz.U. C 385 z 6.10.2022, s. 1).

Stosowanie technicznych kryteriów kwalifikacji ma odegrać w przypadku przedsiębiorstw zasadniczą rolę w wykazywaniu zgodności z systematyką, ale jest również ważne przy określaniu możliwości poprawy w odniesieniu do działalności gospodarczej, która kwalifikuje się do systematyki, ale nie jest jeszcze z nią zgodna. Ponadto w rozporządzeniu w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych ⁽⁷⁾ wymaga się, aby uczestnicy rynku finansowego wykorzystywali informacje dotyczące zgodności z systematyką ujawnione przez spółki, w których dokonano inwestycji, do celów oceny poziomu efektywności środowiskowej produktów finansowych wprowadzanych do obrotu, składających zgłoszenia dotyczące zrównoważoności.

Niniejsze zawiadomienie zawiera wyjaśnienia techniczne stanowiące odpowiedzi na często zadawane pytania w sprawie technicznych kryteriów kwalifikacji określonych w akcie delegowanym dotyczącym klimatu. Celem niniejszego zawiadomienia jest ułatwienie skutecznego stosowania aktu delegowanego dotyczącego klimatu.

W niniejszym zawiadomieniu nie uwzględniono wielu pytań i wniosków dotyczących rozumowania i dowodów stanowiących podstawy wyboru kryteriów. W odniesieniu do tych kwestii Komisja zwraca uwagę, że ocena skutków towarzysząca aktowi delegowanemu dotyczącemu klimatu zawiera dalsze wyjaśnienia w sprawie opracowania tego aktu, w szczególności dotyczące rozumowania i zachowania równowagi między wymogami rozporządzenia w sprawie systematyki w zakresie ustalania technicznych kryteriów kwalifikacji.

Zawarte w niniejszym zawiadomieniu odpowiedzi na często zadawane pytania stanowią wyjaśnienie przepisów zawartych już w mającym zastosowanie prawodawstwie w chwili jego publikacji ⁽⁸⁾. Nie rozszerza się w nich w żaden sposób praw i obowiązków wynikających z takiego prawodawstwa ani nie wprowadza żadnych dodatkowych wymogów dotyczących zainteresowanych podmiotów gospodarczych i właściwych organów. Odpowiedzi na często zadawane pytania mają na celu jedynie wsparcie przedsiębiorstw finansowych i niefinansowych we wdrażaniu odpowiednich przepisów prawnych. Jedynie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest upoważniony do interpretowania prawa Unii w wiążący sposób. Poglądy przedstawione w niniejszym zawiadomieniu nie mogą przesądzać o stanowisku, jakie Komisja może zająć przed sądami unijnymi i krajowymi.

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych (Dz.U. L 317 z 9.12.2019, s. 1).

⁽⁸⁾ Odpowiedzi na często zadawane pytania nie uwzględniają zmian w akcie delegowanym dotyczącym klimatu wprowadzonych rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) .../... z dnia 27 czerwca 2023 r. zmieniającym rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 ustanawiające dodatkowe techniczne kryteria kwalifikacji służące określeniu warunków, na jakich niektóre rodzaje działalności gospodarczej kwalifikują się jako wnoszące istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy działalność ta nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (C/2023/3850 final) (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). W związku z tym w szczególności w odpowiedziach na pytania 45, 119, 120, 121 i 176–181 dotyczące dodatku C do załączników I i II do rozporządzenia (UE) 2021/2139 nie uwzględniono zmian w tym dodatku, które zaczęły obowiązywać zgodnie z tym rozporządzeniem delegowanym Komisji z dnia 27 czerwca 2023 r.

Spis treści

	<i>Strona</i>
Istotne terminy i wykaz mającego zastosowanie prawodawstwa	4
SEKCJA I – Pytania horyzontalne	9
Pytania dotyczące procesu, aktualizacji i dalszego rozwoju	9
Pytania horyzontalne dotyczące zakresu działalności gospodarczej oraz technicznych kryteriów kwalifikacji określonych w akcie delegowanym dotyczącym klimatu	9
SEKCJA II: Pytania sektorowe dotyczące technicznych kryteriów kwalifikacji	13
Leśnictwo—	13
Przetwórstwo przemysłowe	17
Energetyka	21
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz remediacja	24
Transport	25
Budownictwo i działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	33
Informacja i komunikacja	46
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	47
SEKCJA III: Pytania na temat kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód	48
Dodatek A – Ogólne kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem adaptacji do zmian klimatu	48
Dodatek C – Ogólne kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w odniesieniu do stosowania i obecności chemikaliów	51
Dodatek D – Ogólne kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów	54

Istotne terminy i wykaz mającego zastosowanie prawodawstwa

Termin/instrument	Wyjaśnienie/odniesienie
Plan działania w zakresie finansowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego	Komunikat Komisji „Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego” ⁽⁹⁾
Działalność wymieniona w sekcji X	Działalność, o której mowa w sekcji X załącznika I do aktu delegowanego dotyczącego klimatu
Załącznik I	Załącznik I do aktu delegowanego dotyczącego klimatu
Załącznik II	Załącznik II do aktu delegowanego dotyczącego klimatu
Dodatek A	Dodatek A do załącznika I do aktu delegowanego dotyczącego klimatu
Dodatek C	Dodatek C do załącznika I do aktu delegowanego dotyczącego klimatu
Dodatek D	Dodatek D do załącznika I do aktu delegowanego dotyczącego klimatu
BAT	Najlepsze dostępne techniki
Dyrektywa ptasia	Dyrektywa 2009/147/WE ⁽¹⁰⁾
BREEAM	System oceny oddziaływania budynków na środowisko (ang. Building Research Establishment Environmental Assessment Method)
Adaptacja do zmian klimatu (CCA)	Adaptacja do zmian klimatu, o której mowa w art. 9 lit. b) rozporządzenia w sprawie systematyki
Łagodzenie zmian klimatu (CCM)	Łagodzenie zmian klimatu, o którym mowa w art. 9 lit. a) rozporządzenia w sprawie systematyki
Akt delegowany dotyczący klimatu	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 ⁽¹¹⁾
Ocena skutków aktu delegowanego dotyczącego klimatu	Ocena skutków towarzysząca aktowi delegowanemu dotyczącemu klimatu ⁽¹²⁾
Rozporządzenie CLP	Rozporządzenie w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin ⁽¹³⁾
Rozporządzenie dotyczące emisji CO ₂	Rozporządzenie (UE) 2019/631 ⁽¹⁴⁾
Komisja	Komisja Europejska

⁽⁹⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego” (COM (2018) 097 final).

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (Dz.U. L 442 z 9.12.2021, s. 1).

⁽¹²⁾ Dokument roboczy służb Komisji, „Sprawozdanie z oceny skutków”, towarzyszący dokumentowi: Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (SWD(2021) 152 final, 4.6.2021).

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/631 z dnia 17 kwietnia 2019 r. określające normy emisji CO₂ dla nowych samochodów osobowych i dla nowych lekkich pojazdów użytkowych oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 443/2009 i (UE) nr 510/2011 (Dz.U. L 111 z 25.4.2019, s. 13).

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/331	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/331 ⁽¹⁵⁾
Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/781	Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/781 ⁽¹⁶⁾
Zalecenie Komisji w sprawie modernizacji budynków	Zalecenie Komisji (UE) 2019/1019 z dnia 7 czerwca 2019 r. ⁽¹⁷⁾
Uzupełniający akt delegowany dotyczący klimatu	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/1214 ⁽¹⁸⁾
CSRD	Dyrektywa w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju ⁽¹⁹⁾
DGNB	Niemiecki certyfikat zrównoważonego budownictwa („Deutsches Gütesiegel nachhaltiges Bauen”)
Akt delegowany określający obowiązki w zakresie ujawniania informacji	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 ⁽²⁰⁾
DNSH	Zasada „nie czyni poważnych szkód”, o której mowa w art. 3 lit. b) i d) rozporządzenia w sprawie systematyki
EEDI	Wskaźnik konstrukcyjny efektywności energetycznej
OOS	Ocena oddziaływania na środowisko
Działalność wspomagająca	Działalność gospodarcza, o której mowa w art. 16 rozporządzenia w sprawie systematyki
Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków	Dyrektywa 2010/31/UE ⁽²¹⁾
Dyrektywa w sprawie oceny oddziaływania na środowisko	Dyrektywa 2011/92/UE ⁽²²⁾
Cele środowiskowe	Cele środowiskowe, o których mowa w art. 9 rozporządzenia w sprawie systematyki
EPC	Świadectwo charakterystyki energetycznej
EPREL	Europejski rejestr produktów do celów etykietowania energetycznego ⁽²³⁾

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/331 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia przejściowych zasad dotyczących zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji w całej Unii na podstawie art. 10a dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 59 z 27.2.2019, s. 8).

⁽¹⁶⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/781 z dnia 10 maja 2021 r. dotycząca publikacji wykazu podającego niektóre poziomy emisji CO₂ przypadające na producenta oraz średnie indywidualne poziomy emisji CO₂ wszystkich nowych pojazdów ciężkich zarejestrowanych w Unii i emisje odniesienia CO₂ zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1242 na okres sprawozdawczy roku 2019 (Dz.U. L 167 z 12.5.2021, s. 47).

⁽¹⁷⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2019/1019 z dnia 7 czerwca 2019 r. w sprawie modernizacji budynków (Dz.U. L 165 z 21.6.2019, s. 70.)

⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/1214 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 w odniesieniu do działalności gospodarczej w niektórych sektorach energetycznych oraz rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej (Dz.U. L 188 z 15.7.2022, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2464 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 537/2014, dyrektywy 2004/109/WE, dyrektywy 2006/43/WE oraz dyrektywy 2013/34/UE w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (Dz.U. L 322 z 16.12.2022, s. 15).

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 przez sprecyzowanie treści i prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji (Dz.U. L 443 z 10.12.2021, s. 9).

⁽²¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona) (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13).

⁽²²⁾ Dyrektywa 2011/92/UE w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U. L 26 z 28.1.2012, s. 1.).

⁽²³⁾ Baza danych produktów dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/product-database_en

UE	Unia Europejska
Europejskie prawo o klimacie	Rozporządzenie (UE) 2021/1119 ⁽²⁴⁾
Protokół UE dotyczący gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki	Protokół UE dotyczący gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki, opracowany przez Ecorys w imieniu Komisji Europejskiej, w ramach działań następczych w związku z komunikatem w sprawie zrównoważonej konkurencyjności sektora budowlanego, 2016 r ⁽²⁵⁾ .
Rozporządzenie UE w sprawie homologacji typu dotyczącej emisji	Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/1151 ⁽²⁶⁾
Euro 6	Rozporządzenie (WE) nr 715/2007 ⁽²⁷⁾
Euro VI	Rozporządzenie (WE) nr 595/2009 ⁽²⁸⁾
Europejski kodeks postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych	Europejski kodeks postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych ⁽²⁹⁾
FAQ	Dokument służb Komisji pt. „FAQ: How should financial and non-financial undertakings report Taxonomy-eligible economic activities and assets in accordance with the Taxonomy Regulation Article 8 Disclosures Delegated Act?” [„Często zadawane pytania: W jaki sposób przedsiębiorstwa finansowe i niefinansowe powinny ujawniać informacje dotyczące działalności gospodarczej i aktywów kwalifikujących się do systematyki zgodnie z aktem delegowanym określającym obowiązki w zakresie ujawniania informacji na podstawie art. 8 rozporządzenia w sprawie systematyki?”] ⁽³⁰⁾
Pierwsze zawiadomienie Komisji	Zawiadomienie Komisji w sprawie interpretacji niektórych przepisów prawnych aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji na mocy art. 8 rozporządzenia w sprawie unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju dotyczących zgłaszania kwalifikującej się działalności gospodarczej i kwalifikujących się aktywów ⁽³¹⁾
GHG	Gaz cieplarniany
GWP	Współczynnik globalnego ocieplenia
Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywy 92/43/EWG ⁽³²⁾
IMO	Międzynarodowa Organizacja Morska
Dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych	Dyrektywa 2010/75/UE ⁽³³⁾

⁽²⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

⁽²⁵⁾ Dostępny na stronie internetowej: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/20509/?locale=pl>

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/1151 z dnia 1 czerwca 2017 r. uzupełniające rozporządzenie (WE) nr 715/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń pochodzących z lekkich pojazdów pasażerskich i użytkowych (Euro 5 i Euro 6) oraz w sprawie dostępu do informacji dotyczących naprawy i utrzymania pojazdów, zmieniające dyrektywę 2007/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, rozporządzenie Komisji (WE) nr 692/2008 i rozporządzenie Komisji (UE) nr 1230/2012 oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 692/2008 (Dz.U. L 175 z 7.7.2017, s. 1).

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie (WE) nr 715/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń pochodzących z lekkich pojazdów pasażerskich i użytkowych (Euro 5 i Euro 6) oraz w sprawie dostępu do informacji dotyczących naprawy i utrzymania pojazdów (Dz.U. L 171 z 29.6.2007, s. 1).

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 595/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. dotyczące homologacji typu pojazdów silnikowych i silników w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń pochodzących z pojazdów ciężarowych o dużej ładowności (Euro VI) oraz w sprawie dostępu do informacji dotyczących naprawy i obsługi technicznej pojazdów, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 715/2007 i dyrektywę 2007/46/WE oraz uchylające dyrektywy 80/1269/EWG, 2005/55/WE i 2005/78/WE (Dz.U. L 188 z 18.7.2009, s. 1).

⁽²⁹⁾ Dostępny pod adresem: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/energy-efficiency/energy-efficiency-products/code-conduct-ict/code-conduct-energy-efficiency-data-centres_en

⁽³⁰⁾ Dokument służb Komisji opublikowany w internecie w grudniu 2021 r. (zaktualizowany w styczniu 2022 r.).

⁽³¹⁾ Zawiadomienie Komisji w sprawie interpretacji niektórych przepisów prawnych aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji na mocy art. 8 rozporządzenia w sprawie unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju dotyczących zgłaszania kwalifikującej się działalności gospodarczej i kwalifikujących się aktywów (2022/C 385/01) (Dz.U. C 385 z 6.10.2022, s. 1).

⁽³²⁾ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

⁽³³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola (wersja przekształcona) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

IPCC	Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu
ISO	Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna
Kluczowe wskaźniki wyników (KPI)	Kluczowe wskaźniki wyników przedsiębiorstw niefinansowych, o których mowa w załączniku I do aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji
LEED	Przywództwo w zakresie projektowania energetycznego i środowiskowego
Konwencja MARPOL	Międzynarodowa konwencja o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki ⁽³⁴⁾
Minimalne gwarancje	Minimalne gwarancje, o których mowa w art. 18 rozporządzenia w sprawie systematyki
NACE	Statystyczna klasyfikacja działalności gospodarczej w Unii Europejskiej
Dyrektywa w sprawie sprawozdawczości niefinansowej	Dyrektywa 2014/95/UE ⁽³⁵⁾
Cele środowiskowe niezwiązane z klimatem	Cele środowiskowe, o których mowa w art. 9 lit. c), d), e) i f) rozporządzenia w rozporządzeniu w sprawie systematyki (zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich; przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym; zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola; ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów)
NZEB	Budynek o niemal zerowym zużyciu energii
OpEx	Wydatki operacyjne
Porozumienie paryskie	Porozumienie paryskie w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu ⁽³⁶⁾
Platforma ds. zrównoważonego finansowania	Platforma ds. zrównoważonego finansowania, o której mowa w art. 20 rozporządzenia w sprawie systematyki
RCP	Scenariusz RCP
Rozporządzenie REACH	Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 ⁽³⁷⁾ w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)
Rozporządzenie (WE) 1005/2009	Rozporządzenie (WE) 1005/2009 ⁽³⁸⁾
Rozporządzenie (UE) 2016/1628	Rozporządzenie (UE) 2016/1628 ⁽³⁹⁾
Rozporządzenie (UE) 2017/852	Rozporządzenie (UE) 2017/852 ⁽⁴⁰⁾

⁽³⁴⁾ Międzynarodowa konwencja o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki z 1973 r., zmodyfikowana protokołem z 1978 r.

⁽³⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy (Dz.U. L 330 z 15.11.2014, s. 1).

⁽³⁶⁾ Porozumienie paryskie do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4).

⁽³⁷⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1).

⁽³⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (wersja przekształcona) (Dz.U. L 286 z 31.10.2009, s. 1).

⁽³⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1628 z dnia 14 września 2016 r. w sprawie wymogów dotyczących wartości granicznych emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz homologacji typu w odniesieniu do silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1024/2012 i (UE) nr 167/2013 oraz zmieniające i uchylające dyrektywę 97/68/WE (Dz.U. L 252 z 16.9.2016, s. 53).

⁽⁴⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/852 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie rtęci oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1102/2008 (Dz.U. L 137 z 24.5.2017, s. 1).

Rozporządzenie (UE) 2019/1021	Rozporządzenie (UE) 2019/1021 ⁽⁴¹⁾
Rozporządzenie (UE) 2019/1242	Rozporządzenie (UE) 2019/1242 ⁽⁴²⁾
Przekształcona dyrektywa w sprawie energii odnawialnej	Dyrektywa (UE) 2018/2001 ⁽⁴³⁾
Dyrektywa RoHS	Dyrektywy 2011/65/UE ⁽⁴⁴⁾ w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym
Rozporządzenie w sprawie systematyki	Rozporządzenie (UE) 2020/852 ⁽⁴⁵⁾
Działalność gospodarcza zgodna z systematyką	Działalność gospodarcza w rozumieniu art. 1 pkt 2 aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji
Działalność gospodarcza kwalifikująca się do systematyki	Działalność gospodarcza w rozumieniu art. 1 pkt 5 aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji
Techniczne kryteria kwalifikacji (kryteria)	Techniczne kryteria kwalifikacji określone w akcie delegowanym dotyczącym klimatu
Rozporządzenie TEN-E	Rozporządzenie (UE) 2022/869 ⁽⁴⁶⁾
Działalność na rzecz przejścia	Działalność gospodarcza, o której mowa w art. 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie systematyki
Współczynnik U	Współczynnik przenikania ciepła wyrażający szybkość przenoszenia ciepła przez strukturę
Dyrektywa ramowa w sprawie odpadów	Dyrektywa 2008/98/WE ⁽⁴⁷⁾
Ramowa dyrektywa wodna (RDW)	Dyrektywa 2000/60/WE ⁽⁴⁸⁾
WLTP	Światowa zharmonizowana procedura badania pojazdów lekkich

⁽⁴¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1021 z dnia 20 czerwca 2019 r. dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych (wersja przekształcona) (Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 45).

⁽⁴²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1242 z dnia 20 czerwca 2019 r. określające normy emisji CO₂ dla nowych pojazdów ciężkich oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 595/2009 i (UE) 2018/956 oraz dyrektywę Rady 96/53/WE (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 202).

⁽⁴³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

⁽⁴⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (wersja przekształcona) (Dz.U. L 174 z 1.7.2011, s. 88).

⁽⁴⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

⁽⁴⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/869 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, zmiany rozporządzeń (WE) nr 715/2009, (UE) 2019/942 i (UE) 2019/943 oraz dyrektyw 2009/73/WE i (UE) 2019/944 oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 347/2013 (Dz.U. L 152 z 3.6.2022, s. 45).

⁽⁴⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

⁽⁴⁸⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

SEKCJA I

PYTANIA HORYZONTALNE

Pytania dotyczące procesu, aktualizacji i dalszego rozwoju

1. Czy w miarę upływu czasu techniczne kryteria kwalifikacji określone w akcie delegowanym dotyczącym klimatu będą zaostrzane i zaktualizowane?

W art. 19 ust. 5 rozporządzenia w sprawie systematyki zobowiązano Komisję do dokonywania regularnego przeglądu technicznych kryteriów kwalifikacji dotyczących istotnego wkładu w realizację celów środowiskowych i nieczynienia poważnych szkód względem tych celów. W przypadku rodzajów działalności określonych jako działalność na rzecz przejścia, o których mowa w akcie delegowanym dotyczącym klimatu, przeglądu należałoby dokonywać co najmniej raz na trzy lata, aby zapewnić utrzymanie kryteriów na wiarygodnej ścieżce ku przejściu zgodnej z gospodarką neutralną dla klimatu. W odniesieniu do pozostałych rodzajów działalności nie określono minimalnego okresu. W miarę upływu czasu techniczne kryteria kwalifikacji będą aktualizowane w celu dostosowania ich do ogólnych celów polityki, rozwoju technologicznego oraz dostępności rzetelnych dowodów naukowych uzasadniających wprowadzenie nowych lub uaktualnionych kryteriów.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 rozporządzenia w sprawie systematyki platforma ds. zrównoważonego finansowania doradza Komisji w sprawie opracowywania dodatkowych technicznych kryteriów kwalifikacji, w tym kryteriów dotyczących dodatkowych rodzajów działalności, oraz aktualizacji istniejących technicznych kryteriów kwalifikacji.

W oparciu o to doradztwo, trajektorię rozwoju UE związaną z osiągnięciem celów zrównoważonego rozwoju oraz inne informacje zwrotne Komisja może dokonać przeglądu technicznych kryteriów kwalifikacji i w stosownych przypadkach zmienić akty delegowane ustanawiające te kryteria. W związku z tym techniczne kryteria kwalifikacji mogą z czasem ulec zaostrzeniu.

2. W jaki sposób systematyka będzie rozwijana? Czy w akcie delegowanym dotyczącym klimatu zostanie uwzględniona większa liczba rodzajów działalności przyczyniających się do łagodzenia zmian klimatu?

Tak, systematyka będzie rozwijana w miarę upływu czasu. Jeśli chodzi o łagodzenie zmian klimatu, w akcie delegowanym dotyczącym klimatu uszeregowano sektory gospodarki i rodzaje działalności pod względem największego potencjału w zakresie wniesienia istotnego wkładu w ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w oparciu o ich udział w całkowitej emisji i potencjał w zakresie redukcji emisji. Zakres określony dla łagodzenia zmian klimatu został powielony w odniesieniu do adaptacji do zmian klimatu ⁽⁴⁹⁾.

Nie wszystkie rodzaje działalności potencjalnie wnoszące istotny wkład w realizację celów klimatycznych uwzględniono jednak w pierwszym akcie delegowanym dotyczącym klimatu. Uzupełniający akt delegowany dotyczący klimatu zmieniający akt delegowany dotyczący klimatu przyjęto, aby w ramach działalności na rzecz przejścia uwzględnić niektóre rodzaje działalności gospodarczej dotyczące określonych technologii związanych z gazem i energią jądrową, które nie były objęte zakresem aktu delegowanego dotyczącego klimatu.

Ponadto dalsze działania wnoszące wkład w realizację celów klimatycznych mogą zostać ujęte w akcie delegowanym dotyczącym klimatu w ramach przyszłego przeglądu lub w momencie przyjęcia wszelkich przyszłych aktów delegowanych określających działania przyczyniające się do realizacji pozostałych czterech celów środowiskowych niezwiązanych z klimatem.

Pytania horyzontalne dotyczące zakresu działalności gospodarczej oraz technicznych kryteriów kwalifikacji określonych w akcie delegowanym dotyczącym klimatu

3. Co w praktyce oznacza weryfikacja zgodności z technicznymi kryteriami kwalifikacji w odniesieniu do istotnego wkładu i zasady „nie czynić poważnych szkód”?

Weryfikacja zgodności z technicznymi kryteriami kwalifikacji wiąże się z koniecznością zgromadzenia odpowiednich informacji i dokonania ich oceny w celu ustalenia, czy działalność gospodarcza spełnia warunki określone w technicznych kryteriach kwalifikacji. Aby działalność mogła zostać uznana za zgodną z systematyką, muszą zostać spełnione wszystkie kryteria dotyczące istotnego wkładu i zasady „nie czynić poważnych szkód”, jak również minimalne gwarancje społeczne, o których mowa w art. 18 rozporządzenia w sprawie systematyki. Użytkownicy mogą uzyskać dalsze wskazówki w przewodniku dotyczącym stosowania systematyki, który jest dostępny na stronie internetowej Komisji ⁽⁵⁰⁾.

⁽⁴⁹⁾ Zob. załącznik 6, aby zapoznać się ze szczegółowymi informacjami na temat oceny skutków towarzyszącej pierwszemu aktowi delegowanemu dotyczącemu klimatu, dostępnej pod adresem: https://ec.europa.eu/finance/docs/level-2-measures/taxonomy-regulation-delegated-act-2021-2800-impact-assessment_en.pdf

⁽⁵⁰⁾ <https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/>

4. W jaki sposób należy rozumieć wymogi dotyczące weryfikacji określone w technicznych kryteriach kwalifikacji? Jakie dowody w postaci dokumentów mogłyby potwierdzić wykazanie i weryfikację zgodności z tymi kryteriami?

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu zawarto szczegółowe wymogi dotyczące weryfikacji niektórych rodzajów działalności na podstawie art. 19 ust. 1 lit. k) rozporządzenia w sprawie systematyki, w którym wymaga się, aby techniczne kryteria kwalifikacji były łatwe w użyciu i sformułowane w sposób ułatwiający weryfikację ich przestrzegania. Dotyczy to przypadków, gdy kryteria opierają się na elementach wymagających specjalistycznej wiedzy. Dokładność takich informacji byłaby trudna do zweryfikowania przez inwestorów. W związku z tym techniczne kryteria kwalifikacji dotyczące poszczególnych rodzajów działalności obejmują wymogi dotyczące weryfikacji zewnętrznej działalności w sytuacjach, w których występują takie obawy. W przypadku gdy w akcie delegowanym dotyczącym klimatu wymaga się weryfikacji w odniesieniu do niektórych rodzajów działalności, dowód zgodności z tymi kryteriami stanowiłoby sprawozdanie zewnętrznego weryfikatora. Weryfikatorami zewnętrznymi mogą być odpowiednie właściwe organy krajowe lub niezależna zewnętrzna jednostka weryfikująca, która nie ma konfliktu interesów w stosunku do podmiotu prowadzącego daną działalność ani nie jest zaangażowana w rozwój ani prowadzenie działalności.

Na przykład plany urzędzenia lasu, o których mowa w sekcjach 1.1–1.4, dotyczące sektora leśnictwa są w wysokim stopniu zależne od danego kontekstu i w związku z tym konieczna jest zewnętrzna weryfikacja tych planów i ich wdrażania, aby zagwarantować wystarczającą pewność inwestorom. W przypadku szeregu rodzajów działalności związanej z energią i niektórych rodzajów działalności produkcyjnej, takich jak „Wytwarzanie innych technologii niskoemisyjnych” w sekcji 3.6, „Produkcja tworzyw sztucznych w formach podstawowych” w sekcji 3.17, „Produkcja energii elektrycznej z energii geotermalnej” w sekcji 4.6, określone progi emisji gazów cieplarnianych są centralnym elementem technicznych kryteriów kwalifikacji, przy czym ich zewnętrzną weryfikację można wykorzystać do informowania inwestorów o zgodności z tymi kryteriami.

W razie potrzeby szczegółowe informacje dotyczące weryfikacji kryteriów powinny stanowić część ujawnianych informacji dotyczących zgodności z systematyką. Wymogi dotyczące weryfikacji systematyki będą ulegać zmianom w miarę pojawiania się kolejnych sprawozdań dotyczących zrównoważonego rozwoju w ramach dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju już po jej wejściu w życie.

5. Czy usługi doradztwa technicznego można uznać za kwalifikujące się do systematyki i potencjalnie zgodne z systematyką, jeżeli usługi te związane są z działalnością określoną w aktach delegowanych w sprawie systematyki?

Tylko te rodzaje działalności, które wskazano w akcie delegowanym dotyczącym klimatu, kwalifikują się do systematyki.

Są to zatem usługi doradztwa technicznego, które wyraźnie objęto systematyką, w szczególności w odniesieniu do łagodzenia zmiany klimatu w ramach działalności „Usługi fachowe związane z charakterystyką energetyczną budynku” opisanej w sekcji 9.3. oraz w odniesieniu do adaptacji do zmiany klimatu w ramach działalności „Działalność związana z oprogramowaniem, doradztwem w zakresie informatyki i działalność powiązana” opisanej w sekcji 8.2 oraz w „Działalność w zakresie inżynierii oraz związane z nią doradztwo techniczne służące adaptacji do zmiany klimatu” opisanej w sekcji 9.1.

Aby ustalić, czy dana działalność kwalifikuje się do systematyki, należy posłużyć się jej opisem. Odniesienia do kodów NACE, które mogą być powiązane z daną działalnością, służą do celów orientacyjnych.

Usługi doradztwa związane z innymi rodzajami działalności kwalifikującymi się do systematyki, które wymieniono w akcie delegowanym dotyczącym klimatu, nie spełniają kryteriów kwalifikowalności.

6. W jaki sposób należy obliczać emisje gazów cieplarnianych do celów technicznych kryteriów kwalifikacji (zakres, metody itp.)?

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu nie określono uniwersalnej metody obliczania emisji gazów cieplarnianych. W technicznych kryteriach kwalifikacji określono konkretne metody obliczania stosowane w odniesieniu do poszczególnych rodzajów działalności zgodnie z podejściami metodologicznymi opartymi na wymogach zawartych w art. 19 rozporządzenia w sprawie systematyki. W tej kwestii zob. także odpowiedzi na pytania dotyczące poszczególnych rodzajów działalności, np. pytanie nr 52.

7. W jaki sposób można ocenić działalność przedsiębiorstwa prowadzoną w jurysdykcjach poza UE pod kątem zgodności z technicznymi kryteriami kwalifikacji poprzez odniesienie do lokalnych wymogów lub wytycznych państw trzecich? Jeżeli kryteria odnoszą się do unijnych/krajowych przepisów lub norm, czy należy dostosować poziom wymogów, aby kryteria te mogły zostać spełnione poza UE?

Jak wskazano w odpowiedzi na pytanie nr 18 w pierwszym zawiadomieniu Komisji, obowiązki w zakresie ujawniania informacji wynikające z art. 8 rozporządzenia w sprawie systematyki mają zastosowanie do podmiotów podlegających zakresowi dyrektywy w sprawie sprawozdawczości niefinansowej i całej ich działalności niezależnie od ich lokalizacji. Chociaż niektóre techniczne kryteria kwalifikacji określają obiektywne progi i wymogi, które nie odnoszą się do żadnych wymogów regulacyjnych dotyczących poszczególnych lokalizacji, to kilka technicznych kryteriów kwalifikacji odnosi się do określonych w przepisach UE wymogów właściwych dla danej jurysdykcji. Ogólnie rzecz biorąc, aby ocenić zgodność

z systematyką działalności gospodarczej prowadzonej poza UE przedsiębiorstwa powinny ustalić, czy jest ona prowadzona zgodnie z wymogiem mającym zastosowanie w przepisach Unii lub – o ile wskazano to w technicznych kryteriach kwalifikacji – z odpowiednią normą międzynarodową lub równoważnym obowiązującym prawem krajowym w państwie trzecim (na przykład odniesienia do tych norm w ogólnych kryteriach dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem ochrony bioróżnorodności określonych w dodatku D do załącznika I).

8. **W jaki sposób interpretować zastosowanie „i” oraz „lub” w opisie działalności gospodarczej (np. „Budowa lub eksploatacja instalacji do produkcji energii elektrycznej z energii wodnej” przedstawionej w sekcji 4.5 lub „Budowa i eksploatacja instalacji produkujących energię elektryczną wyłącznie z biomasy, biogazu lub biopłynów” w sekcji 4.8)?**

Spójniki „i” oraz „lub” są używane zamiennie w opisach działalności, ale nie w kryteriach, przy czym „i” odnosi się do wymogu łącznego. Ogólnie rzecz biorąc, działalność gospodarcza kwalifikuje się do systematyki, jeżeli stanowi którykolwiek z wskazanych w opisie tej działalności etapów wprowadzania do obrotu (np. budowa, eksploatacja, modernizacja, instalacja, konserwacja itp.)

9. **W jaki sposób należy rozpatrywać techniczne kryteria kwalifikacji, które nie dotyczą konkretnej działalności wymienionej w opisie (np. usługa wyłącznie konserwacyjna bez odpadów budowlanych)?**

Jeżeli zakres działalności gospodarczej wyraźnie nie obejmuje elementu, którego dotyczą techniczne kryteria kwalifikacji, wyjaśnienie tego faktu można przedstawić w ujawnianych informacjach, wskazując dlaczego działalność kwalifikuje się jako zgodna z systematyką bez spełnienia konkretnego kryterium (np. świadczenie usługi zawartej w opisie, która nie ma wpływu na pozostałe cele środowiskowe i tym samym nie powoduje żadnych potencjalnych problemów pod względem stosowania kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód).

10. **W szeregu przypadków dotyczących działań wspomagających wymagane są wskaźniki referencyjne porównane ze średnimi branżowymi, odpowiednikami lub najlepszymi dostępnymi technologiami. Takie informacje nie są jednak zawsze dostępne publicznie. W jaki sposób należy spełnić wymóg zapewnienia tych wskaźników?**

Techniczne kryteria kwalifikacji nie zawsze wyczerpująco określają sposób, w jaki można zakwalifikować daną działalność, ale w szczególnych przypadkach umożliwiają podmiotom gospodarczym przeprowadzenie indywidualnej oceny. W przypadku gdy informacje wymagane do wykazania zgodności z metryką lub najlepszą praktyką branżową zależą od wielu czynników lub nie można ich wyrazić w prosty sposób, w ujawnianych przez siebie informacjach podmioty powinny przedstawić odpowiednie wyjaśnienia, w tym wszelkie istotne opinie niezależnych stron trzecich, dlaczego dana działalność kwalifikuje się jako zgodna z systematyką.

11. **W jaki sposób ramy zrównoważonego finansowania mają zastosowanie do dostępu przemysłu obronnego do prywatnego finansowania?**

Komisja uznaje potrzebę zapewnienia dostępu do finansowania i inwestycji, w tym z sektora prywatnego, w odniesieniu do wszystkich sektorów strategicznych, w szczególności przemysłu obronnego przyczyniającego się do zapewnienia bezpieczeństwa obywatelom UE.

W swoim komunikacie z dnia 15 lutego 2022 r. w sprawie europejskiej obronności (COM(2022) 60) Komisja podkreśliła konieczność zapewnienia spójności inicjatyw w zakresie zrównoważonego finansowania z działaniami Unii Europejskiej zmierzającymi do ułatwienia europejskiemu przemysłowi obronnemu wystarczającego dostępu do finansowania i inwestycji. Unijne ramy zrównoważonego finansowania koncentrują się na zapewnieniu przejrzystości i nie nakładają żadnych ograniczeń w zakresie finansowania jakiegokolwiek konkretnego sektora, w tym sektora obronnego.

Podobnie jak w przypadku każdego innego sektora, przedsiębiorstwa prowadzące działalność związaną z obronnością mogą wykazać zgodność z systematyką w przypadku kwalifikujących się inwestycji horyzontalnych określonych w akcie delegowanym dotyczącym klimatu. Obejmuje to na przykład inwestycje w ekologizację budynków lub inwestycje w ekologiczny transport w formie nakładów inwestycyjnych lub wydatków operacyjnych, o których mowa w sekcji 1.1.2.2. lit. c) i sekcji 1.1.3.2. załącznika I do aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji. Mogą one również wykazać zgodność wszelkich innych rodzajów działalności określonych w akcie delegowanym dotyczącym klimatu (na przykład działalność w dziedzinie transportu, rozwiązań opartych na danych, produkcji itp.)

Przepisy UE dotyczące ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju mają zastosowanie horyzontalne we wszystkich branżach w równym stopniu i nie wyodrębnia się w nich żadnego konkretnego sektora.

W jednym z regulacyjnych standardów technicznych przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych zawarto wyraźne odniesienie mające bezpośredni związek z ograniczoną częścią sektora obronnego, określając dodatkowo sposób, w jaki uczestnicy rynku finansowego powinni ujawniać informacje na temat swoich głównych niekorzystnych skutków dla zrównoważonego rozwoju. Wspomniany regulacyjny standard obejmuje narażenie na cztery kategorie kontrowersyjnych rodzajów broni (miny przeciwpiechotne, amunicja kasetowa, broń chemiczna i broń biologiczna). W przypadku pozostałej części regulacyjnego standardu technicznego przewidzianego w rozporządzeniu w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych wymogi (w tym dotyczące aspektów społecznych) są takie same jak dla każdego innego sektora.

Podobnie przepisy dotyczące preferencji inwestorów detalicznych w zakresie zrównoważonego rozwoju w ramach dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych/dyrektywy w sprawie dystrybucji ubezpieczeń mają zastosowanie horyzontalne we wszystkich branżach w równym stopniu i nie wyodrębnia się w nich żadnego konkretnego sektora. W związku z tym nie uniemożliwiają one dokonywania inwestycji w konkretnym sektorze. Główne niekorzystne skutki uwzględnione w przypadku produktu finansowego dotyczą wyłącznie kontrowersyjnych rodzajów broni, o których mowa powyżej.

W ramach szerszej zakrojonych prac Europejska Agencja Obrony, nawiązując do konkluzji Rady Europejskiej z marca 2022 r. mających na celu promowanie i ułatwianie przemysłu obronnego do prywatnego finansowania, rozpoczęła w maju 2022 r. badanie z myślą o przedstawieniu przeglądu ram z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego stosowanych na rynkach finansowych oraz sposobu, w jaki traktują one przemysł obronny lub działania związane z przemysłem obronnym. Celem jest zmierzenie i porównanie działań europejskiego przemysłu obronnego w odniesieniu do kryteriów z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (ESG) oraz przedstawienie analizy wkładu sektora w realizację celów wyznaczonych przez ramy dotyczące ESG.

12. Jak będzie wyglądała sytuacja przedsiębiorstw, które nie prowadzą działalności zgodnej z systematyką? Czy utracą dostęp do finansowania?

Nie. Sam fakt, że działalność przedsiębiorstwa nie jest zgodna z systematyką, nie oznacza, że można wyciągnąć wnioski dotyczące efektywności środowiskowej przedsiębiorstwa lub jego możliwości pod względem uzyskania dostępu do finansowania.

Nie ma również obowiązku, aby przedsiębiorstwa prowadziły działalność zgodną z unijną systematyką dotyczącą zrównoważonego rozwoju, a inwestorzy nie muszą inwestować w działalność zgodną z systematyką.

Ogólnie rzecz biorąc, prawdopodobnie wzrośnie zainteresowanie działalnością zgodną z systematyką ze strony inwestorów, którzy poszukują możliwości dokonania zrównoważonych inwestycji.

Istnieje szereg powodów, dla których przedsiębiorstwo może nie prowadzić działalności gospodarczej kwalifikującej się lub zgodnej z kryteriami unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju: jego działalność gospodarcza nie może po prostu być objęta unijną systematyką dotyczącą zrównoważonego rozwoju lub może być objęta, ale nie wnosi istotnego wkładu w realizację celu środowiskowego; lub może wносить istotny wkład, ale nie spełniać kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód lub minimalnych zabezpieczeń społecznych. W związku z tym bez wiedzy na temat dokładnych powodów, dla których przedsiębiorstwo nie prowadzi działalności zgodnej z systematyką, uczestnicy rynku nie mogą podejmować decyzji inwestycyjnych wyłącznie na podstawie ujawnionych przez przedsiębiorstwa informacji związanych z systematyką, ponieważ brak działalności zgodnej z systematyką nie może sam w sobie mieć wpływu na ujawnienie szczegółowych informacji na temat efektywności środowiskowej przedsiębiorstwa. Natomiast inne ujawniane informacje, takie jak informacje ujawniane przez przedsiębiorstwa w ramach dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju, przyczynią się do powiadamiania rynków o efektywności środowiskowej przedsiębiorstwa oraz o kierunku jego działań w kwestiach środowiskowych.

Podobnie jak w przypadku przedsiębiorstw, które muszą zarządzać swoim portfelem działalności i powinny dążyć do stopniowego zwiększania udziału działalności ekologicznej, można oczekiwać, że większość inwestorów będzie dążyć do stopniowego zwiększania udziału zrównoważonych inwestycji w swoich portfelach. Należy również pamiętać, że uczestnicy rynku finansowego, którzy podejmują decyzje o alokacji kapitału, będą brali pod uwagę więcej elementów niż tylko zgodność z systematyką. W przypadku wszystkich przedsiębiorstw objętych zakresem dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju, nawet w przypadku przedsiębiorstw nieprowadzących działalności gospodarczej zgodnej z systematyką, inwestorzy będą dysponowali zarówno: (i) informacjami ujawnianymi w związku z systematyką, jak i (ii) informacjami przekazanymi zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju. Niezależnie od prawnie wiążącego obowiązku ujawniania informacji przedsiębiorstwa mogą również przekazywać informacje na zasadzie dobrowolności. Inwestorzy mogą wykorzystywać ujawnione informacje przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych i opracowywaniu produktów finansowych. Inwestorzy mogą projektować swoje inwestycje w wybrany przez nich sposób i nadal będą podejmować decyzje inwestycyjne z uwzględnieniem wielu czynników.

SEKCJA II

PYTANIA SEKTOROWE DOTYCZĄCE TECHNICZNYCH KRYTERIÓW KWALIFIKACJI

Leśnictwo—

A. Zalesianie

13. **Kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w działalności „Zalesianie” opisanej w sekcji 1.1 określają, że w ramach tej działalności minimalizuje się stosowanie nawozów i nie stosuje się obornika. Czy należy również zminimalizować stosowanie nawozów naturalnych?**

Zgodnie z kryterium dotyczącym nieczynienia poważnych szkód ogranicza się stosowanie nawozów i preferuje się alternatywne podejścia lub techniki, w tym stosowanie nawozów niechemicznych lub naturalnych. W przypadku stosowania nawozów niechemicznych lub naturalnych ich całkowite zużycie powinno być ograniczone do minimum i uwzględnić szerszy wpływ na ekosystem.

14. **W jaki sposób definiuje się termin „degradacja terenów zasobnych w pierwiastek węgla”, o którym mowa w działalności „Zalesianie” opisanej w sekcji 1.1?**

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu zdefiniowano tereny zasobne w pierwiastek węgla poprzez odniesienie do art. 29 ust. 4 lit. a), b) i c) przekształconej dyrektywy w sprawie energii odnawialnej, który stanowi:

„[...] terenów zasobnych w pierwiastek węgla, czyli terenów, które styczeń 2008 r. posiadały jeden z następujących statusów, ale już go nie posiadają:

- a) tereny podmokłe, czyli tereny pokryte lub nasączone wodą stale lub przez znaczną część roku;
- b) obszary stale zalesione, czyli obszary obejmujące więcej niż jeden ha z drzewami o wysokości powyżej pięciu metrów i z pokryciem powierzchni przez korony drzew powyżej 30 %, lub drzewami, mogącymi osiągnąć te progi in situ;
- c) obszary obejmujące więcej niż jeden ha z drzewami o wysokości powyżej pięciu metrów i z pokryciem powierzchni przez korony drzew pomiędzy 10 % a 30 %, lub drzewami, mogącymi osiągnąć te progi in situ, chyba że przedstawiono dowody, że obszar przed i po przekształceniu ma taką ilość pierwiastka węgla, że przy zastosowaniu metodyki określonej w załączniku V część C byłyby spełnione warunki określone w ust. 10 niniejszego artykułu.”.

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu nie przedstawiono definicji degradacji. Ogólnym celem kryterium jest jednak utrzymanie wysokiej zawartości węgla i uniknięcie emisji gazów cieplarnianych związanej z tą zawartością.

B. Rekultywacja i odbudowa lasów

15. **Co oznacza sformułowanie „zgodnie z warunkami określonymi w prawie krajowym” w kontekście działalności „Rekultywacja i odbudowa lasów” opisanej w sekcji 1.2? A jeżeli prawo krajowe nie wymaga uwzględnienia takich warunków?**

W kontekście pkt 1.2 lit. g) kryteriów dotyczących istotnego wkładu w łagodzenie zmian klimatu działalności „Rekultywacja i odbudowa lasów” w sekcji 1.2, odniesienie do konsultacji z zainteresowanymi stronami zgodnie z warunkami określonymi w prawie krajowym dotyczącym uwzględnienia kwestii społecznych, nie zostało szczegółowo określone w akcie delegowanym dotyczącym klimatu. W przypadku braku szczegółowych przepisów prawa krajowego, należy to podać w ramach informacji w pkt 1.2.

16. **Gdzie przebiega granica między działalnością „Rekultywacja i odbudowa lasów” w sekcji 1.2 a działalnością „Gospodarka leśna” w sekcji 1.3 w przypadku gdy gospodarka leśna obejmuje ponowne zalesianie po zrębie zupełnym lub po wystąpieniu zjawiska katastrofalnego? Konkretnie rzecz ujmując, którą sekcją należy objąć ponowne zalesianie po zaniknięciu pojawu?**

Ponowne zalesianie po zaniknięciu pojawu byłoby objęte działalnością „Rekultywacja i odbudowa lasów” opisanej w sekcji 1.2, ponieważ w tytule działalności użyto sformułowania „po zdarzeniu ekstremalnym”.

C. Gospodarka leśna

17. **Co oznacza sformułowanie „stale uaktualniany” plan urządzenia lasu? Czy oznacza to, że należy go wznowić po zakończeniu jego obowiązywania, w przypadku wystąpienia istotnych zdarzeń, czy raz do roku? Czy może chodzi o dysponowanie dowodami wykonania prac w lesie?**

Częstotliwość dokonywania aktualizacji planów urządzenia lasu nie jest określona w technicznych kryteriach kwalifikacji, co umożliwia uwzględnienie wymogów krajowych. Jak wspomniano w opracowanym przez FAO zestawie narzędzi zrównoważonej gospodarki leśnej ⁽⁵¹⁾, ciągłe doskonalenie poprzez gromadzenie wiedzy stanowi integralną część zrównoważonej gospodarki leśnej, przy czym należy dokonywać regularnego przeglądu planów urządzenia lasu i odpowiednio je dostosowywać do zmieniających się warunków. Aspekt ciągłości obejmuje również konieczność zapewnienia braku przerwy pomiędzy poszczególnymi aktualizacjami planu urządzenia lasu. W przypadku 10-letniego planu urządzenia lasu wspomniana częstotliwość powinna wynosić co najmniej 10 lat.

18. **Czy kryteria określone w pkt 2.1 lit. a) i b) kryteriów istotnego wkładu działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3 są spełnione, jeżeli na poziomie leśnego obszaru pozyskiwania wdrożono systemy zarządzania w celu zapewnienia utrzymania poziomu zasobów węgla i pochłaniaczy dwutlenku węgla lub ich wzmocnienie?**

Nie, w tym przypadku spełniony jest tylko pkt 2.1 lit. b). Nadal konieczne jest przeprowadzanie analizy korzyści dla klimatu w okresie 30 lat zgodnie z pkt 2.1 lit. a), ewentualnie z wykorzystaniem systemu zarządzania wdrożonego na poziomie leśnego obszaru pozyskiwania jako punktu odniesienia.

19. **Co w praktyce oznacza kryterium określone w pkt 2.3 lit. c) kryteriów istotnego wkładu działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3?**

Kryterium określone w pkt 2.3 lit. c) stanowi, że „szczegółowość analizy jest proporcjonalna do wielkości danego obszaru oraz stosowane są wartości specyficzne dla danego obszaru”.

W kryterium podkreślono, że analiza korzyści dla klimatu musi być dostosowana do wielkości danego obszaru i określonego kontekstu, np. poprzez wykorzystanie założeń dotyczących wzrostu związanych ze szczególnymi warunkami glebowymi i klimatycznymi.

20. **W kryterium określonym w pkt 2.4 kryteriów istotnego wkładu działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3 przewiduje się że gospodarstwa leśne o powierzchni poniżej 13 ha nie muszą przeprowadzać analizy korzyści dla klimatu. Jakie są wymagania wobec właściciela gospodarstwa leśnego o powierzchni 14 ha?**

Przepisy w pkt 2.4 sekcji 1.3 „Gospodarka leśna” zwalniają gospodarstwa leśne o powierzchni poniżej 13 ha, co odpowiada średniej wielkości gospodarstwa leśnego w Europie, z obowiązku przeprowadzania analizy korzyści dla klimatu. Właściciel gospodarstwa leśnego o powierzchni 14 ha musi zatem przeprowadzić taką analizę, aby spełnić kryteria dotyczące gospodarki leśnej, chyba że jest w stanie wykazać zgodność z tym wymogiem na poziomie leśnego obszaru pozyskiwania, jak określono w pkt 2.1.

21. **W jaki sposób zostanie oceniona zgodność działalności z kryteriami określonymi w pkt 2.3 lit. a) w odniesieniu do działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3, w szczególności analiza uwzględniająca ryzyko wycieku?**

Kryteria dotyczące audytu, o których mowa w pkt 4 techniczne kryteriów kwalifikacji, gwarantują dodatkowy poziom pewności w odniesieniu do zgłaszanych danych. Należy również odnieść się do zawartej w niniejszym zawiadomieniu odpowiedzi na pytanie nr 4 w sekcji I.

22. **Co oznacza sformułowanie „zgodnie z prawem krajowym” w pkt 3.1 w kontekście gwarancji trwałości? A jeżeli prawo krajowe nie wymaga uwzględnienia takich warunków?**

Odniesienie to oznacza, że poszczególne środki, które mogą być stosowane w celu zapewnienia gwarancji trwałości statusu lasu, powinny, w stosownych przypadkach, być zgodne z prawem krajowym (tak jak w przypadku opcji przewidzianych w pkt 3.1. lit. b) lub c), gdy obszar jest sklasyfikowany jako obszar chroniony lub obszar ten objęty jest gwarancją prawną lub umowną).

W przypadku gdy prawo krajowe nie wymaga uwzględnienia takich kwestii, należy odnieść się do zawartej w niniejszym zawiadomieniu odpowiedzi na pytanie nr 15.

⁽⁵¹⁾ Zob.: www.fao.org/sustainable-forest-management/toolbox/modules/forest-management-planning/in-more-depth/en/

23. **Czy kryterium określone w pkt 3.1 kryteriów istotnego wkładu działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3 należy rozumieć w ten sposób, że musi istnieć umowa, zgodnie z którą dany obszar leśny nie może zostać przekształcony do celów innych rodzajów użytkowania gruntów?**

Nie, nie jest to wyłączny wymóg. Kryterium uwzględnia umowę jako jeden z możliwych sposobów spełnienia wymogu określonego w pkt 3.1 sekcji 1.3.

24. **Co oznacza sformułowanie „poza ramami działalności, która jest finansowana” w kontekście gwarancji trwałości, o której mowa w pkt 3.2 w części 1.3?**

Wyrażenie „działalność, która jest finansowana” odnosi się do działalności, która jest obecnie prowadzona i ma na celu zakwalifikowanie jej jako zgodnej z systematyką. Sformułowanie „poza ramami działalności, która jest finansowana” sugeruje, że działalność będzie służyła przynoszeniu korzyści dla klimatu również poza zakresem tej działalności.

25. **Czy sam audyt certyfikacji lasów wystarczy, aby zweryfikować zgodność z technicznymi kryteriami kwalifikacji?**

Certyfikację lasów można wykorzystać do wykazania zgodności z technicznymi kryteriami kwalifikacji. Sama certyfikacja lasów jako taka nie może jednak stanowić dowodu zgodności z technicznymi kryteriami kwalifikacji.

Odpowiedni jest każdy audyt, w tym w ramach procesu certyfikacji lasów, który uwzględnia wszystkie stosowne aspekty kryteriów. Należy również odnieść się do zawartej w niniejszym zawiadomieniu odpowiedzi na pytanie nr 4 w sekcji I.

26. **Jak można z góry przewidzieć, że „grupa tych gospodarstw pozostanie taka sama w odniesieniu do wszystkich późniejszych audytów”, o czym mowa w pkt 5 lit. b) sekcji 1.3? Dlaczego jest to istotne, jeśli między audytami następuje zmiana grupy?**

Warunek ten ma na celu zapewnienie porównywalności informacji i wymaga trwałego powiązania, jeśli zostanie użyty do sprawdzenia zgodności na poziomie grupy gospodarstw. Ponadto w akcie delegowanym nie określono sposobu organizowania współpracy przez uczestników takiej grupy.

27. **Co się stanie, jeśli kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód zostaną ocenione na poziomie „grupy gospodarstw”, a jeden z członków opuści grupę w trakcie oczekiwanego okresu prowadzenia działalności? Okres ten może wynosić w przypadku działalności leśnej kilkadziesiąt lat i nie ma pewności, że grupa pozostanie taka sama przez tak długi czas.**

W przypadku oceny grupy w akcie delegowanym wymaga się, aby na potrzeby przeprowadzenia oceny ryzyka grupa była wystarczająco jednorodna oraz aby członkowie grupy byli trwale powiązani między sobą i uczestniczyli w działalności, a grupa pozostawała taka sama w odniesieniu do późniejszych audytów. W akcie delegowanym nie przewidziano, że ocena grupy nie może być kontynuowana w sytuacji, gdy gospodarstwo opuści grupę, której kryteria były oceniane na poziomie grupy. Jeżeli można w racjonalny sposób oczekiwać, że pozostała część grupy będzie kontynuowała wspólną ocenę i jeżeli nie wpłynie to na profil grupy i jej jednorodność, na grupie nie spoczywałby dodatkowy ciężar dowodu dotyczący jednorodności i mogłaby ona nadal przeprowadzać weryfikację jako grupa.

28. **W odniesieniu do technicznych kryteriów kwalifikacji dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem adaptacji do zmian klimatu, jaki jest „oczekiwany okres prowadzenia”, o którym mowa w dodatku A w odniesieniu do działalności leśnej?**

Przewidywany okres prowadzenia działalności leśnej powinien wynosić co najmniej kilkadziesiąt lat.

29. **Czy w związku z technicznymi kryteriami kwalifikacji dotyczącymi nieczynienia poważnych szkód względem adaptacji do zmian klimatu, do oceny ryzyka związanego ze zmianą klimatu można wykorzystać projekcje klimatu przygotowane na poziomie państwa lub regionu?**

Projekcje dostępne na poziomie krajowym i regionalnym mogłyby zostać wykorzystane jako podstawa przeprowadzania ocen, pod warunkiem, że będą one sporządzane przez odpowiedni właściwy organ (np. usługi prognozowania pogody). Jeśli w przypadku niektórych obszarów dostępne są bardziej szczegółowe i konkretne oceny, planiści, właściciele lub zarządcy lasów na tych obszarach powinni również korzystać z tych ocen.

30. **W pkt 6 lit. a) kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności dla działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3 określono wymóg zapewnienia „dobrego stanu ochrony siedlisk i gatunków, utrzymanie typowych gatunków siedliskowych”. W jaki sposób należy interpretować wyrażenie „dobry stan ochrony” użyte w kryteriach dotyczących nieczynienia poważnych szkód?**

Głównym celem tego kryterium jest jego stosowanie niezależnie od tego, czy działalność ma miejsce na obszarze chronionym lub czy dotyczy gatunków o znaczeniu priorytetowym w ramach dyrektywy ptasiej i siedliskowej, czy też nie. Pierwsze ustępy kryterium dotyczą w szczególności obszarów chronionych.

W tekście poprzedzającym lit. a), która obejmuje odniesienie do „dobrego stanu ochrony”, wyraźnie wskazano na potrzebę „zapisów dotyczących utrzymania i ewentualnego zwiększenia bioróżnorodności zgodnie z przepisami krajowymi i lokalnymi”. Oznacza to, że termin „dobry stan ochrony”, o którym mowa w tym kryterium, można różnie interpretować zgodnie z przepisami krajowymi lub lokalnymi i nie miał on stanowić odniesienia do właściwego stanu ochrony określonego w dyrektywach ptasiej i siedliskowej.

31. **W jaki sposób – na poziomie gospodarstwa leśnego – można zapewnić zgodność z lit. a)–d) kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności w odniesieniu do działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3?**

Głównym celem kryterium 6 „Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów” jest zapewnienie, aby niezależnie od tego, czy działalność ma miejsce na obszarze leśnym objętym procesem zachowania trwałości lub ochroną, szczegółowe informacje określone w lit. a)–h) zostały zamieszczone w planie urządzenia lasu.

Zgodnie z przepisami krajowymi lub lokalnymi plan urządzenia lasu lub równoważny dokument określa obszar, którego dotyczy, oraz zawiera zapisy dotyczące utrzymania i ewentualnego zwiększenia bioróżnorodności, które powinny być zawarte w planie zarządzania.

32. **Co w praktyce oznacza lit. d) kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności w odniesieniu do działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3, jeżeli chodzi o „zapewnienie utrzymania i poprawy fizycznej, chemicznej i biologicznej jakości gleby”?**

Gleba zawiera składniki fizyczne, chemiczne i biologiczne. Do fizycznych składników gleby należą skały i minerały, które z czasem zamieniły się w bardzo małe cząsteczki piasku, mułu i gliny. Chemiczne składniki gleby obejmują pH, rozmaite składniki odżywcze (np. azot) i wodę. Ponadto do biologicznych składników gleby należą żyjące w niej zwierzęta, rośliny, pierwotniaki, bakterie i grzyby.

W praktyce poprawa fizycznych, chemicznych i biologicznych składników gleby wymaga zastosowania różnych technik, w tym takich, które zapobiegają zagęszczaniu gleby, jej erozji i odpływowi, a także zapewniają odpowiednie warunki do rozmnażania się w glebie pożytecznych organizmów, np. poprzez pozostawienie odpowiedniej ilości większych i drobnych szczątków drewna.

33. **Co w praktyce oznacza lit. e) kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności w odniesieniu do działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3, jeżeli chodzi o „wspieranie praktyk przyjaznych bioróżnorodności, które sprzyjają naturalnym procesom rozwoju lasów”?**

Lasy są systemami zróżnicowanymi biologicznie i oferują różnorodne siedliska dla roślin, zwierząt, grzybów i mikroorganizmów.

W praktyce odbudowa i ochrona bioróżnorodności oraz siedlisk w lasach wiązałyby się z wymogiem stosowania różnych technik, które utrzymują i wzmacniają złożoność strukturalną oraz sprzyjają naturalnej dynamice dostosowanej do warunków lokalnych. Niektóre z tych technik obejmują np. odłogowanie obszarów, tworzenie stref buforowych w celu ochrony jednolitej części wód, zapewnienie odpowiedniej ilości i rodzajów drewna posuszowego oraz drzew siedliskowych i innych mikrosiedlisk, sprzyjanie naturalnej regeneracji oraz zróżnicowanie gatunków drzew i struktury wiekowej w gospodarstwie leśnym. Działania należy określić w planie urządzenia lasu lub równoważnym dokumencie zgodnie z przepisami krajowymi lub lokalnymi.

34. **Co w praktyce oznacza lit. f) kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności w odniesieniu do działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3, jeżeli chodzi o „wyłączenie przekształcania ekosystemów o dużej bioróżnorodności w ekosystemy o mniejszej bioróżnorodności”?**

Ekosystemy lasu różnią się pod względem typów siedlisk, liczby gatunków i różnorodności gatunkowej, które zapewniają.

Głównym celem tego kryterium jest zapewnienie, aby w wyniku praktyk gospodarki leśnej ekosystem o dużej bioróżnorodności utrzymał swój status i nie został przekształcony w ekosystem o mniejszej bioróżnorodności. Może to obejmować przekształcenie typu lasu w drodze zmniejszenia różnorodności gatunkowej drzew, krzewów i roślin zielnych oraz związanej z nimi fauny, a także przekształcenie ekosystemów nieleśnych o dużej bioróżnorodności w ekosystemy leśne o mniejszej bioróżnorodności.

W praktyce ochrona ekosystemu o dużej bioróżnorodności wiązałyby się z wymogiem stosowania różnych technik dostosowanych do lokalnych warunków. Niektóre z tych technik określono w planie urządzenia lasu lub równoważnym dokumencie zgodnie z przepisami krajowymi lub lokalnymi.

35. Co w praktyce oznacza lit. g) kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności w odniesieniu do działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3, jeżeli chodzi o „zapewnienie różnorodności powiązanych siedlisk i gatunków związanych z danym lasem”?

Głównym celem tego kryterium jest zapewnienie – niezależnie od tego, czy działalność jest ma miejsce na obszarze chronionym lub poza nim – aby gospodarka leśna była prowadzona w sposób zapewniający utrzymanie zróżnicowanych typów siedlisk i gatunków związanych z danym lasem.

W praktyce zapewnienie różnorodności siedlisk i gatunków wiązałyby się z wymogiem stosowania różnych technik dostosowanych do lokalnych warunków. Niektóre z tych technik obejmują zapewnienie odpowiedniej ilości i różnorodności drewna posuszowego, mikrosiedlisk związanych z drzewami oraz tworzenie lub utrzymywanie zróżnicowanej struktury wiekowej w lesie. Techniki te określono w planie urządzenia lasu lub równoważnym dokumencie zgodnie z przepisami krajowymi lub lokalnymi.

36. Co w praktyce oznacza lit. h) kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności w odniesieniu do działalności „Gospodarka leśna” opisanej w sekcji 1.3, jeżeli chodzi o „zapewnienie różnorodności struktury drzewostanu oraz utrzymanie lub wzmocnienie dojrzałego drzewostanu i drewna posuszowego”?

Sformułowania „zapewnienie różnorodności struktury drzewostanu” oraz „utrzymanie lub wzmocnienie dojrzałego drzewostanu” oznaczają wymóg tworzenia bardziej niejednorodnych, nieregularnych, mieszanych lasów pod względem wysokości, średnicy, wieku i gatunków, w tym lasów rzadkich i gęstych, zgodnie z naturalną różnorodnością gatunkową i strukturą oraz w zależności od typu lasu.

„Utrzymanie lub zwiększenie ilości drewna posuszowego” oznacza pozostawienie w lesie, z uwzględnieniem warunków lokalnych, odpowiednich ilości drewna posuszowego we wszystkich stadiach rozkładu, w tym stojącego drewna posuszowego i obumierających drzew z istniejącymi lub potencjalnymi gniazdami lęgowymi i grzędowymi. Jest to ważny środek służący odbudowie i ochronie bioróżnorodności.

Przetwórstwo przemysłowe

37. Czy działalność produkcyjna określona w sekcjach 3.1–3.6 obejmuje wytwarzanie komponentów tych technologii?

Ogólnie rzecz biorąc, komponenty mogą zostać uwzględnione, jeśli wyszczególniono je w opisie działalności lub w technicznych kryteriach kwalifikacji. Przykładem może być działalność opisana w sekcji 3.4 „Produkcja baterii”, w przypadku której komponenty wyszczególniono w opisie działalności.

Sposób traktowania kluczowych komponentów w odniesieniu do działalności produkcyjnej, na przykład w sektorze transportu niskoemisyjnego, objętych aktem delegowanym dotyczącym klimatu, zostanie omówiony w przyszłych przeglądach aktu delegowanego.

38. Jaka informacja lub dokument potwierdzają dopuszczalne wielkości emisji i wykazują ich zgodność z kryterium dotyczącym nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w odniesieniu do działalności produkcyjnej w sekcjach 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.15, 3.16 i 3.17, jeżeli z przepisów Unii nie wynika obowiązek posiadania pozwolenia na eksploatację?

Zgodnie z kryterium dotyczącym nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w odniesieniu do działalności w sekcjach 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.15, 3.16 i 3.17 do wszystkich rodzajów działalności, niezależnie od ich możliwości, zastosowanie ma co następuje: „emisje mieszczą się w granicach poziomów emisji powiązanych z zakresami najlepszych dostępnych technik (BAT-AEL) określonymi w najnowszych konkluzjach dotyczących odpowiednich najlepszych dostępnych technik (BAT), w tym konkluzjach dotyczących (...)” Jeśli chodzi o rodzaje działalności nieprzekraczającej progów określonych w załączniku I do dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych, z przepisów Unii nie wynika obowiązek posiadania pozwolenia na prowadzenie działalności.

Nawet jeśli instalacja nie spełnia wartości progowych przepustowości określonych w dyrektywie w sprawie emisji przemysłowych, może jednak nie być objęta zakresem odpowiednich krajowych przepisów dotyczących ochrony środowiska, i w związku z tym może być objęta pozwoleniem na eksploatację na podstawie tych przepisów. W każdym przypadku instalacje mogą wykazywać zgodność dzięki niezależnie zweryfikowanym poziomom emisji substancji zanieczyszczających, które zostały określone w odpowiednich decyzjach wykonawczych dotyczących najlepszych dostępnych technik. Monitorowanie poziomów emisji powinno odbywać się zgodnie z tymi decyzjami.

A. Wytwarzanie niskoemisyjnych technologii na potrzeby transportu w sekcji 3.3

39. W jaki sposób należy ocenić zgodność samochodów osobowych z systematyką w odniesieniu do samochodów, które nie podlegają cyklowi badania emisji dwutlenku węgla w UE (WLTP)?

W celu sklasyfikowania działalności gospodarczej jako zgodnej z systematyką powinna ona spełniać odpowiednie techniczne kryteria kwalifikacji dotyczące istotnego wkładu i nieczynienia poważnych szkód oraz zapewniać minimalne gwarancje.

Techniczne kryteria kwalifikacji dotyczące działalności „Wytwarzanie niskoemisyjnych technologii na potrzeby transportu” opisanej w sekcji 3.3 w odniesieniu do celu środowiskowego, jakim jest łagodzenie zmian klimatu, są następujące:

„Działalność gospodarcza polega na produkcji, naprawie, konserwacji, modernizacji, zmianie przeznaczenia i doposażeniu: [...]”

f) pojazdów należących do kategorii M1 i N1 sklasyfikowanych jako pojazdy lekkie:

(i) do dnia 31 grudnia 2025 r.: o indywidualnym poziomie emisji CO₂, zgodnie z definicją w art. 3 ust. 1 lit. h) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/631, poniżej 50 g CO₂/km (pojazdy lekkie niskoemisyjne i bezemisyjne);

(ii) od dnia 1 stycznia 2026 r.: o indywidualnym poziomie emisji CO₂, zgodnie z definicją w art. 3 ust. 1 lit. h) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/631, równym zero;

g) pojazdów należących do kategorii L o poziomie emisji CO₂ w spalinach wynoszącym 0 g ekwiwalentu dwutlenku węgla/km, obliczonym zgodnie z badaniem emisji określonym w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 168/2013;”

Akt delegowany dotyczący klimatu odnosi się wyłącznie do rozporządzeń UE określających normy emisji CO₂ dla nowych samochodów osobowych i dla nowych lekkich pojazdów użytkowych. Rozporządzenie w sprawie CO₂ odnosi się do rozporządzenia UE w sprawie homologacji typu dotyczącej emisji ⁽²⁾, w którym określono procedurę badania (WLTP) w zakresie pomiaru emisji CO₂ pojazdów lekkich. Ujawnianie informacji związanych z unijną systematyką dotyczącą zrównoważonego rozwoju obejmuje działalność globalną przedsiębiorstw unijnych i nie ogranicza się do obrotu, nakładów inwestycyjnych i wydatków operacyjnych w UE. Samochody pasażerskie/samochody dostawcze produkowane/sprzedawane poza UE niekoniecznie są badane w ramach WLTP (z wyłączeniem samochodów osobowych, które uzyskały homologację typu UE). Akt delegowany dotyczący klimatu nie zawiera wytycznych dotyczących sposobu, w jaki należy postępować z takimi pojazdami.

Ponieważ w ramach systematyki określono jedynie wartości oparte na procedurze badań WLTP, nie ujęto w niej przepisów szczegółowych w odniesieniu do pojazdów, które uzyskały homologację typu w innych systemach. Choć duża część pojazdów sprzedawanych na poziomie globalnym jest zarejestrowana w państwach stosujących systemy homologacji typu oparte na WLTP, np. regulamin EKG ONZ nr 154 ⁽³⁾, i posiada świadectwo spełnienia tego wymogu, to jednak nadal znaczna część pojazdów sprzedawanych na całym świecie takiego świadectwa nie posiada. Odpowiednie procedury certyfikacji inne niż WLTP obejmują amerykański CAFE, japoński JC08 lub NEDC (nowy europejski cykl jezdny, który już nie jest stosowany w UE, ale nadal ma zastosowanie w niektórych jurysdykcjach). W celu wykazania zgodności z tym kryterium produkcja pojazdów certyfikowanych w ramach systemów innych niż homologacja typu UE i wprowadzanych do obrotu w państwie trzecim może być uznana za zgodną z systematyką, jeżeli pojazd spełnia kryteria systematyki po zastosowaniu odpowiednio udokumentowanego i potwierzonego naukowo współczynnika konwersji.

B. Produkcja sprzętu zwiększającego efektywność energetyczną budynków (sekcja 3.5)

40. Czy ściany osłonowe mogą być stosowane w celu kwalifikowania się jako zgodne z systematyką na podstawie sekcji 3.5?

Tak, w akcie delegowanym „ścianę osłonową” można rozumieć jako „ścianę nienośną”, zgodnie z jej zastosowaniem określonym w (EN) ISO 12631, która obejmuje zarówno elementy przezroczyste, jak i nieprzezroczyste. Komisja zdaje sobie sprawę, że bardzo trudno jest osiągnąć proponowaną wartość współczynnika U dla systemów ściennych w przypadku ścian osłonowych, które są całkowicie (lub prawie całkowicie) oszklone.

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/1151 z dnia 1 czerwca 2017 r. uzupełniające rozporządzenie (WE) nr 715/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń pochodzących z lekkich pojazdów pasażerskich i użytkowych (Euro 5 i Euro 6) oraz w sprawie dostępu do informacji dotyczących naprawy i utrzymania pojazdów, zmieniające dyrektywę 2007/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, rozporządzenie Komisji (WE) nr 692/2008 i rozporządzenie Komisji (UE) nr 1230/2012 oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 692/2008 (Dz.U. L 175 z 7.7.2017, s. 1).

⁽³⁾ Zob.: <https://unece.org/transport/documents/2021/02/standards/un-regulation-no-154-worldwide-harmonized-light-vehicles-test>

Te ostatnie (ściany całkowicie lub prawie całkowicie oszklone) mogłyby kwalifikować się jako wyroby okienne na podstawie odpowiedniego współczynnika U. Zasadniczo w przypadku całkowicie (lub prawie całkowicie) oszklonych i przezroczystych ścian osłonowych, czyli takich, których co najmniej 80 % powierzchni jest oszklone i przezroczyste, konieczne jest zastosowanie proponowanego współczynnika U dla okien.

41. **Co w praktyce oznaczają „dwie najwyższe klasy efektywności” urządzeń gospodarstwa domowego, o których mowa w technicznych kryteriach kwalifikacji w sekcji 3.5 oraz, w stosownych przypadkach, w technicznych kryteriach kwalifikacji w sekcji 7.3? Które urządzenia gospodarstwa domowego należą do tych klas? Czy do uzyskania tych informacji można wykorzystać bazę danych europejskiego rejestru produktów do celów etykietowania energetycznego?**

Wymóg dotyczy dwóch najwyższych klas efektywności energetycznej, które są rozpowszechnione i w przypadku których co najmniej niektóre produkty są dostępne na rynku. Na potrzeby uzyskania informacji o najwyższych klasach, w przypadku których co najmniej niektóre produkty są dostępne na rynku, referencyjna baza danych o nazwie EPREL (europejski rejestr produktów do celów etykietowania energetycznego) zapewnia przegląd dostępnych na rynku produktów (na podstawie danych urzędowych) ⁽⁵⁴⁾.

- C. Wytwarzanie innych technologii niskoemisyjnych, o którym mowa w sekcji 3.6

42. **W jaki sposób należy zdefiniować wyrażenie „istotny” użyte w kryteriach istotnego wkładu działalności „Wytwarzanie innych technologii niskoemisyjnych” w sekcji 3.6, które odnoszą się do „znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia”? Które dane należy wykorzystać jako dowody do celów porównania?**

Z uwagi na fakt, że działalność opisana w sekcji 3.6 załącznika I odnosi się do innych technologii niskoemisyjnych nieobjętych sekcjami 3.1–3.5, techniczne kryteria kwalifikacji mogą odnosić się do szeregu działalności w różnych sektorach. Ich dokładne zastosowanie umożliwia pewną elastyczność i zależy od danej działalności. W związku z tym nie istnieje wspólny poziom efektywności wynikający z kryterium dotyczącego „znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia w porównaniu z najlepszymi alternatywnymi technologiami/produktami/rozwiązaniami dostępnymi na rynku i wykazują takie znaczne ograniczenie”. Podmioty prowadzące daną działalność powinny uzasadnić, czy i w jaki sposób ich technologia umożliwia osiągnięcie znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w innych sektorach w porównaniu z innymi konkurencyjnymi technologiami. W tym względzie powinny zapewnić, aby ich ocena była spójna z wszelkimi wiarygodnymi, dostępnymi zewnętrznymi źródłami informacji na temat potencjału technologii w zakresie przyczynienia się do obniżenia emisyjności działalności docelowej, zgodnie z celami Europejskiego prawa o klimacie lub porozumienia paryskiego. Przedsiębiorstwa powinny również zaprezentować ten element na potrzeby weryfikacji dokonywanej przez stronę trzecią zgodnie z technicznymi kryteriami kwalifikacji, natomiast przedsiębiorstwa podlegające art. 8 rozporządzenia w sprawie systematyki, powinny w szczególności ujawnić wszystkie istotne informacje w ramach swojego oświadczenia na temat informacji niefinansowych.

43. **Czy produkt lub usługa, które mają kwalifikować się jako zgodne z systematyką na podstawie sekcji 3.6, muszą stanowić opłacalne rozwiązanie?**

Zasada określona w technicznych kryteriach kwalifikacji wiąże się z wymogiem wykazania, że dane produkty/usługi są bardziej wydajne niż najlepsze rozwiązanie dostępne na rynku, niezależnie od tego, czy dane produkty/usługi są opłacalne lub skalowalne/dostępne na skalę przemysłową.

44. **Na przykład, czy produkcja sprzętu do zarządzania ruchem i poboru opłat drogowych może być uznana za kwalifikującą się do systematyki w ramach działalności „Wytwarzanie innych technologii niskoemisyjnych” opisanej w sekcji 3.6?**

Działanie to mogłoby się kwalifikować w ramach sekcji 3.6. załącznika I. Do celów zgodności z systematyką działalność musiałaby wykazać ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w porównaniu z najlepszymi alternatywnymi technologiami, produktami lub rozwiązaniami dostępnymi na rynku (w tym przypadku w porównaniu z innym sprzętem do zarządzania ruchem i pobierania opłat). Jeśli istnieje szereg możliwych zastosowań, ograniczenia emisji musiałoby wystąpić w przypadku wszystkich potencjalnych zastosowań.

Aby uzyskać orientacyjne wskazówki dotyczące rodzajów działalności, które mogłyby kwalifikować się na podstawie aktu delegowanego w oparciu o poszczególne systemy klasyfikacji rodzajów działalności, można zapoznać się z „alternatywnym przyporządkowaniem klasyfikacji NACE” opublikowanym przez platformę ds. zrównoważonego finansowania ⁽⁵⁵⁾. Należy zaznaczyć, że dokument ten ma charakter informacyjny i niewiążący.

⁽⁵⁴⁾ Zob.: <https://eprel.ec.europa.eu/screen/home>

⁽⁵⁵⁾ Zob.: https://ec.europa.eu/info/files/sustainable-finance-taxonomy-nace-alternate-classification-mapping_en

45. **W jaki sposób należy stosować termin „podstawowe wykorzystanie na potrzeby społeczeństwa” w odniesieniu do nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w odniesieniu do działalności „Wytwarzanie innych technologii niskoemisyjnych” opisanej w sekcji 3.6?**

Należy odnieść się do zawartej w sekcji III poniżej odpowiedzi w sprawie zasady „nie czynić poważnych szkód”, o której mowa w dodatku C.

D. Produkcja aluminium w sekcji 3.8

46. **Czy techniczne kryteria kwalifikacji dotyczące działalności „Produkcja aluminium” w odniesieniu do pośrednich emisji gazów cieplarnianych są spełnione tylko wtedy, gdy do produkcji aluminium wykorzystuje się 100 % energii odnawialnej, czy też użytkownik energii elektrycznej musi udokumentować intensywność emisji dwutlenku węgla w przypadku pośrednich emisji gazów cieplarnianych (np. poprzez zakup gwarancji pochodzenia)?**

Do końca 2025 r. podmioty gospodarcze muszą spełniać tylko dwa spośród trzech wymogów określonych w lit. a) technicznych kryteriów kwalifikacji dotyczących istotnego wkładu w łagodzenie zmian klimatu w sekcji 3.8, aby można było uznać, że wnoszą istotny wkład w realizację tego celu.

Po 2025 r. wszystkie trzy wymogi określone w sekcji 3.8 załącznika I powinny zostać spełnione, aby działalność mogła zostać uznana za wnoszącą istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu. Zgodnie z wymogiem dotyczącym pośrednich emisji gazów cieplarnianych średnia intensywność emisji dwutlenku węgla w przypadku pośrednich emisji gazów cieplarnianych nie przekracza 100 g ekwiwalentu dwutlenku węgla/kWh. Analogicznie do prognozy wynoszącej 100 g ekwiwalentu dwutlenku węgla/kWh w przypadku istotnego wkładu w niektórych sektorach energetycznych, wymóg ten nie oznacza zatem, że do spełnienia tego kryterium można wykorzystać wyłącznie energię odnawialną.

E. Produkcja żelaza i stali w sekcji 3.9

47. **W jaki sposób należy interpretować zapisy technicznych kryteriów kwalifikacji dotyczących działalności „Produkcja żelaza i stali” w sekcji 3.9 odnoszące się do przypisania emisji do wytwarzania i wykorzystywania gazów odlotowych?**

Kryteria dotyczące produkcji żelaza i stali, o których mowa w lit. a) technicznych kryteriów kwalifikacji dotyczących istotnego wkładu w łagodzenie zmian klimatu w sekcji 3.9 wskazują, że emisje gazów cieplarnianych powinny być „pomniejszone o ilość emisji przypisanych do wytwarzania gazu odlotowego zgodnie z pkt 10.1.5 lit. a) załącznika VII do rozporządzenia (UE) 2019/331”. Oznacza to, że emisje przypisane do wytwarzania gazu odlotowego nie są uwzględniane do celów spełnienia kryteriów dotyczących produkcji stali określonych w akcie delegowanym dotyczącym klimatu. W szczególności wymóg ten oznacza, że producenci stali mogą obliczać ilość emisji przypisanych do wytwarzania gazu odlotowego zgodnie z zasadami przydziału bezpłatnych uprawnień (które wyraźnie uwzględniają gazy odlotowe). Do celów zgodności z technicznymi kryteriami kwalifikacji należy je jednak pomniejszyć. W obliczeniach emisji z działalności nie uwzględniono zatem emisji przypisanych do wytwarzania gazu odlotowego.

48. **W jaki sposób stosuje się progi emisji gazów cieplarnianych określone w technicznych kryteriach kwalifikacji dotyczących działalności „Produkcja żelaza i stali” w sekcji 3.9? Czy na przykład produkcja ciekłego metalu (1,331 t ekwiwalentu dwutlenku węgla/t produktu) obejmuje produkcję koksu (0,144 t ekwiwalentu dwutlenku węgla/t produktu), czy też próg emisji gazów cieplarnianych ma być stosowany wyłącznie do etapu produkcji gorącego metalu?**

Definicje procesów i emisji objętych poszczególnymi kryteriami kwalifikacji (tj. granice systemowe) przedstawiono w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/331. Produkcja koksu nie jest uwzględniona w granicach systemowych ciekłego metalu.

49. **Jak brzmi definicja „ciekłego metalu”, o którym mowa w kryteriach dotyczących istotnego wkładu działalności „Produkcja żelaza i stali” opisanej w sekcji 3.9?**

W załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/331 zdefiniowano ciekły metal oraz związane z nim wskaźniki emisyjności dla produktów i granice systemowe.

F. Produkcja wodoru w sekcji 3.10

50. **Jaki jest próg emisji dla wodoru wykorzystywanego w różnych procesach produkcji wodoru na podstawie w sekcji 3.10?**

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu uznano wodór za nośnik energii, rozwiązanie w zakresie magazynowania, paliwo lub substrat. Zgodnie z wymogiem neutralności technologicznej, o którym mowa w art. 19 ust. 1 lit. a) rozporządzenia w sprawie systematyki, produkcja wodoru nie jest ograniczona do określonych ścieżek produkcji lub technologii. Każdą produkcję wodoru, która wykaże zgodność z wymogiem ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia

wynoszącym 73,4 % w porównaniu z paliwem kopalnym wynoszącym 94 g ekwiwalentu dwutlenku węgla/MJ przez analogię z art. 25 ust. 2 i załącznika V do przekształconej dyrektywy w sprawie energii odnawialnej, można uznać za wnoszącą istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu.

Zgodnie z podejściem przyjętym w celu określenia zasady „nie czyni poważnych szkód” względem łagodzenia zmian klimatu akt delegowany dotyczący klimatu opiera się na poziomie ambicji obowiązujących przepisów Unii. W załączniku II określono, że produkcję wodoru uznaje się za niewyrządzającą poważnych szkód, jeżeli osiąga ona co najmniej poziom ograniczenia emisji gazów cieplarnianych zapisany w przekształconej dyrektywie w sprawie energii odnawialnej.

51. Czy odniesienie do przekształconej dyrektywy w sprawie energii odnawialnej w technicznych kryteriach kwalifikacyjnych dotyczących działalności „Produkcja wodoru” opisanej w sekcji 3.10 oznacza, że ma zastosowanie wymóg dodatkowości przewidziany w przekształconej dyrektywy w sprawie energii odnawialnej?

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu nie określono wymogów dotyczących dodatkowości. Kwestia ta jest jednak istotna w kontekście wdrażania przekształconej dyrektywy w sprawie energii odnawialnej i może mieć wpływ na rodzaje wodoru, które kwalifikują się jako odnawialne (tj. rodzaj energii elektrycznej może być uznany za odnawialne źródło energii na potrzeby produkcji wodoru), a także może mieć znaczenie dla określenia intensywności emisji gazów cieplarnianych przez wodór odnawialny.

52. W jaki sposób ocenia się i oblicza emisje w całym cyklu życia w odniesieniu do działalności „Produkcja wodoru” opisanej w sekcji 3.10? Na przykład, czy przy ocenie emisji w cyklu życia uwzględnia się produkcję urządzeń?

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu określono względny wymóg ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w porównaniu z odpowiednikiem kopalnym opartym na paliwach kopalnych przez analogię do art. 25 ust. 2 przekształconej dyrektywy w sprawie energii odnawialnej i w załączniku V do tej dyrektywy.

Podobnie jak w przypadku podejścia stosowanego w przypadku działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i ciepła, akt delegowany dotyczący klimatu umożliwia stosowanie alternatywnych metod obliczania emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia. Zgodnie z normami ISO alternatywną metodą obliczeń w przypadku produkcji wodoru jest metoda, o której mowa w art. 28 ust. 5 przekształconej dyrektywy w sprawie energii odnawialnej.

Komisja przygotowuje akt delegowany określający metodę ustalania ograniczeń emisji gazów cieplarnianych w związku z odnawialnymi ciekłymi i gazowymi paliwami transportowymi pochodzenia niebiologicznego i pochodzącymi z recyklingu paliwami węglowymi, co obejmuje wodór odnawialny (z wyjątkiem wodoru pochodzącego ze źródeł biogenicznych) i niektóre rodzaje wodoru niskoemisyjnego.

Energetyka

A. Produkcja energii elektrycznej z energii wodnej w sekcji 4.5

53. Co w praktyce w odniesieniu do działalności „Produkcja energii elektrycznej z energii wodnej” opisanej w sekcji 4.5 oznacza próg gęstości mocy instalacji produkującej energię elektryczną powyżej 5 W/m²?

Gęstość mocy elektrowni wodnych opisuje zależność między mocą zainstalowaną produkcji energii a obszarem spiętrzenia wody. Według danych Międzynarodowego Stowarzyszenia Hydroenergetyki dotyczących emisji gazów cieplarnianych⁽⁶⁶⁾ elektrownie wodne o mocy powyżej 5 W/m² nie emitują więcej niż 100 g ekwiwalentu dwutlenku węgla/kWh. Fakt ten wykorzystano do zwolnienia elektrowni o większej gęstości mocy z obowiązku przeprowadzenia oceny cyklu życia (oraz elektrowni przepływowych).

54. Co w praktyce oznacza sformułowanie „w stosownych przypadkach” użyte w kryteriach dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych i morskich w odniesieniu do działalności „Produkcja energii elektrycznej z energii wodnej” opisanej w sekcji 4.5 i kto ocenia, jakie środki są odpowiednie?

W kryteriach dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem energii wodnej wyszczególniono wszystkie możliwe (ogólne) środki łagodzące, które należy uwzględnić we wszystkich przypadkach. Wdrożenie tych kryteriów w odniesieniu do energii wodnej zależy jednak od kontekstu. Celem jest osiągnięcie równowagi pomiędzy ochroną ekosystemów i jednolitych części wód z jednej strony, a z drugiej strony – unikaniem nakładania nadmiernych obciążeń administracyjnych na operatorów elektrowni wodnych. W związku z tym w poszczególnych przypadkach należy przeprowadzić szczegółową analizę w oparciu o wykaz wszystkich środków, aby wskazać, które są właściwe. Należy wdrażać tylko te środki, które są adekwatne do ekologicznych warunków projektu.

⁽⁶⁶⁾ Międzynarodowe Stowarzyszenie Hydroenergetyki, sprawozdanie dotyczące stanu energii wodnej z 2018 r. Zob. s. 29 „Tendencji i spostrzeżeń dotyczących sektora”, dostępnych pod adresem: https://hydropower-assets.s3.eu-west-2.amazonaws.com/publications-docs/iha_2018_hydropower_status_report_4.pdf

Znaczenie konkretnych kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód i wymienionych w nich środków łagodzących będzie zależało od indywidualnej oceny pod względem wykonalności i istotności, z uwzględnieniem szerszego kontekstu hydromorfologicznego, w tym stanu przepływu hydrobiologicznego oraz wymogu osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu ekologicznego lub, w stosownych przypadkach, dobrego potencjału ekologicznego właściwych jednolitych części wód. Warunki referencyjne dla dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego jednolitych części wód różnią się w zależności od odpowiedniego ekoregionu (obszar geograficzny określony w załączniku XI do ramowej dyrektywy wodnej). Warunki te mają zasadnicze znaczenie dla określenia niezbędnych i odpowiednich środków łagodzących mających na celu osiągnięcie tych celów.

55. **Co oznacza sformułowanie „środki kompensacyjne” w pkt 3.5 kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych i morskich w odniesieniu do działalności „Produkcja energii elektrycznej z energii wodnej” opisanej w sekcji 4.5? Jakie przykłady tych środków można podać?**

Środki kompensacyjne to środki mające na celu przywrócenie ciągłości w obrębie tego samego obszaru dorzecza w stopniu, który kompensuje zakłócenia ciągłości i związany z tym wpływ na ekosystemy wodne spowodowane rozwojem elektrowni wodnych, w przypadku których wykazano zgodność z technicznymi kryteriami kwalifikacji, na przykład poprzez usunięcie zapór wodnych lub pozostałych barier w obszarze dorzecza. Korzyści dla środowiska wynikające ze środków kompensacyjnych są proporcjonalne do zakresu oddziaływań. Znaczenie i rodzaj takich środków kompensacyjnych nie są szczegółowo określone, ponieważ wymagają one indywidualnej oceny pod względem wykonalności i istotności.

56. **Czy istnieje bezwzględny wymóg, aby produkcja energii wodnej umożliwiała osiągnięcie celów dobrego stanu lub dobrego potencjału części wód, zarówno dla nowej, jak i istniejącej produkcji energii wodnej, w celu spełnienia kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych i morskich?**

Istnieje bezwzględny wymóg wdrożenia wszystkich technicznie wykonalnych i istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska w celu osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego lub dobrego potencjału ekologicznego jednolitych części wód zgodnie z definicją ramowej dyrektywy wodnej. Zarówno dla nowej, jak i istniejącej produkcji energii wodnej kryterium dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych i morskich przewiduje, że: „zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE, a w szczególności art. 4 i 11 tej dyrektywy wdrożono wszystkie technicznie wykonalne i istotne z punktu widzenia ochrony środowiska środki łagodzące mające zmniejszyć niekorzystny wpływ na zasoby wodne, jak również na chronione siedliska i gatunki bezpośrednio zależne od wody”, oraz „skuteczność tych środków jest monitorowana w kontekście koncesji lub pozwolenia określającego warunki mające na celu osiągnięcie dobrego stanu lub potencjału narażonej jednolitej części wód.”

Dodatkowo w przypadku nowej produkcji energii wodnej wskazano, że „elektrownia nie zagraża trwale osiągnięciu dobrego stanu lub potencjału w którejkolwiek jednolitej części wód należącej do tego samego obszaru dorzecza”. (pkt 3.4 sekcji 4.5)

57. **W akcie delegowanym wymaga się, aby energię wodną eksploatowano zgodnie z koncesją lub pozwoleniem mającym na celu osiągnięcie dobrego stanu lub potencjału zagrożonej narażonej jednolitej części wód. Czy to oznacza, że:**

- istnieje bezwzględny wymóg, aby każda produkcja energii wodnej wymagała pozwolenia/licencji/koncesji; oraz
- wszystkie licencje/pozwolenia/koncesje odnosiły się do celów środowiskowych dla narażonych jednolitych części wód? Czy oznacza to również, że kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód wiążą się z wymogiem utworzenia warunków mających na celu osiągnięcie dobrego stanu lub potencjału narażonej jednolitej części wód?

Każda produkcja energii wodnej wymaga pozwolenia/licencji/koncesji w celu osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego lub dobrego potencjału ekologicznego narażonej jednolitej części wód zgodnie z definicjami zawartymi w ramowej dyrektywie wodnej. Ponadto zgodnie z pkt 2.3 sekcji 4.5. kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych i morskich „skuteczność tych środków jest monitorowana w kontekście koncesji lub pozwolenia określającego warunki mające na celu osiągnięcie dobrego stanu lub potencjału narażonej jednolitej części wód”.

58. **Czy można uznać, że produkcja energii wodnej wymagająca zastosowania art. 4 ust. 5 ramowej dyrektywy wodnej (mniej rygorystyczne cele) spełnia kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód?**

Zasadniczo jednolita część wód narażona na wpływ elektrowni wodnej zostałaby przekształcona w „silnie zmienioną część wód” zgodnie z art. 4 ust. 3 ramowej dyrektywy wodnej. Oznacza to, że należy dążyć do osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego, a nie dobrego stanu. Zgodnie z ramową dyrektywą wodną odstępstwa na podstawie art. 4 ust. 5 tej dyrektywy mogą mieć zastosowanie, jeżeli jednolita część wód jest narażona na wpływ elektrowni wodnej, a osiągnięcie dobrego potencjału byłoby nieproporcjonalne z punktu widzenia kosztów lub niemożliwe z technicznego punktu widzenia. Jeżeli

taka elektrownia zdecyduje się jednak na zastosowanie wszystkich technicznie wykonalnych i istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska środków łagodzących w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego oraz jeżeli będzie podlegała pozwoleniu na monitorowanie i kontrolę tych istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska środków, może ona nadal spełniać kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód.

Oznaczałoby to jednak, że jednolita część wód dąży do osiągnięcia dobrego stanu lub dobrego potencjału i dlatego odstępstwo na podstawie art. 4 ust. 5 ramowej dyrektywy wodnej powinno zostać poddane ocenie podczas kolejnego przeglądu odpowiedniego planu gospodarowania wodami w dorzeczu. Jednolita część wód, która w przeciwnym razie pozostałaby objęta ramami (początkowego) „obniżonego” celu zgodnie z art. 4 ust. 5 ramowej dyrektywy wodnej bez wprowadzenia niezbędnych środków (technicznie wykonalnych i istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska) z myślą o osiągnięciu dobrego potencjału, nie spełnia kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód.

B. Produkcja energii elektrycznej z odnawialnych niekopalnych paliw gazowych i ciekłych w sekcji 4.7

59. **W jaki sposób należy stosować zakresy najlepszych dostępnych technik (BAT-AEL), o których mowa w technicznych kryteriach kwalifikacji w odniesieniu do działalności „Produkcja energii elektrycznej z odnawialnych niekopalnych paliw gazowych i ciekłych” opisanej w sekcji 4.7, w jurysdykcjach spoza UE?**

Zakresy BAT-AEL mogą być stosowane na poziomie międzynarodowym, ponieważ nie są oparte na przepisach UE. Poziomy emisji powiązane z najlepszymi dostępnymi technikami opisują zakres poziomów emisji osiągniętych w normalnych warunkach eksploatacji przy zastosowaniu najlepszej dostępnej techniki (BAT) lub połączeniu najlepszych dostępnych technik, jak opisano w konkluzjach dotyczących BAT. Wyrażono je jako średnią wartość z danego okresu w określonych warunkach odniesienia.

C. Przesył i dystrybucja energii elektrycznej w sekcji 4.9

60. **Emisje z elektrowni mogą się różnić w zależności od stosowanego paliwa. Czy w kryteriach dotyczących działalności „Przesył i dystrybucja energii elektrycznej” w sekcji 4.9 określono wymóg udowodnienia, że emisje nie przekraczają 100 g CO₂/kWh, niezależnie od stosowanego paliwa?**

Intensywność emisji nowo umożliwionych zdolności wytwórczych, jak również średni współczynnik emisji z sieci systemu oparte są na historycznych emisjach i produkcji energii elektrycznej. Wartość 100 g CO₂/kWh ma zastosowanie do danych historycznych z ostatnich pięciu lat.

D. Magazynowanie energii elektrycznej w sekcji 4.10

61. **Czy wodór jest uwzględniony w ramach działalności „Magazynowanie energii elektrycznej” opisanej w sekcji 4.10?**

Magazynowanie wodoru zostało uwzględnione w sekcji 4.12 załącznika I jako odrębna działalność z własnymi kryteriami dotyczącymi istotnego wkładu w łagodzenie zmian klimatu i zasady „nie czyni poważnych szkód”.

Magazynowanie wodoru uznaje się za wnoszące istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu, jeśli polega na budowie nowych lub przekształceniu istniejących magazynów wodoru lub jeśli polega na eksploatacji magazynu, w przypadku gdy produkcja wodoru magazynowanego spełnia odpowiednie kryteria dotyczące produkcji wodoru.

E. Wytwarzanie biogazu i biopaliw wykorzystywanych w transporcie oraz wytwarzanie biopłynów w sekcji 4.13

62. **W jaki sposób definiuje się gazy niskoemisyjne w kontekście działalności „Wytwarzanie biogazu i biopaliw wykorzystywanych w transporcie oraz wytwarzanie biopłynów” w punkcie 4.13? Czy biogaz jest objęty którymkolwiek z kryteriów?**

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu nie przedstawiono definicji gazów odnawialnych i niskoemisyjnych. Wszystkie istotne gazy, w tym biogaz (jak wskazano w tytule i opisie działalności), spełniające odpowiednie techniczne kryteria kwalifikacji należy uznać za gazy odnawialne i niskoemisyjne.

F. Sieci przesyłu i dystrybucji gazów odnawialnych i niskoemisyjnych w sekcji 4.14

63. **Opis działalności „Sieci przesyłu i dystrybucji gazów odnawialnych i niskoemisyjnych” opisanej w sekcji 4.14 obejmuje gazy odnawialne i niskoemisyjne, natomiast kryteria dotyczące istotnego wkładu w łagodzenie zmian klimatu nie odnoszą się do gazów odnawialnych. Jak należy to rozumieć?**

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu nie przedstawiono definicji gazów odnawialnych i niskoemisyjnych. Wszystkie gazy spełniające odpowiednie techniczne kryteria kwalifikacji należy uznać za gazy odnawialne i niskoemisyjne.

64. **Czy budowa rurociągów wodorowych, o których mowa w działalności „Sieci przesyłu i dystrybucji gazów odnawialnych i niskoemisyjnych” opisanej w sekcji 4.14 kwalifikuje się tylko w przypadku, gdy produkcja wodoru nie przekracza określonych dla niego progów w ramach działalności opisanej w sekcji 3.10 „Produkcja wodoru”?**

Nie, między tymi dwoma rodzajami działalności nie ma bezpośredniego powiązania. Być może w przyszłości, w miarę rozwoju rynku wodoru, powstanie „gwarancja dotycząca wodoru” z poprawioną identyfikowalnością. Zgodnie z rozporządzeniem TEN-E, które określa priorytety w zakresie transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, w przypadku „projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania” dotyczących infrastruktury wodorowej należy wykazać, że wnoszą one istotny wkład w zrównoważony rozwój, w tym poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie wykorzystania wodoru odnawialnego lub niskoemisyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem wodoru odnawialnego.

Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz remediacja w sekcji 5.

A. Informacje ogólne

65. **Czy suchą masę osadów ściekowych z nieprzemysłowej oczyszczalni ścieków komunalnych (bez wcześniejszej fermentacji i bez mieszania) można uznać za biomasę? Czy spalarnia z odzyskiem energii w postaci energii elektrycznej i energii cieplnej, przeznaczona wyłącznie do spalania osadu uznanego za biomasę, kwalifikowałaby się do systematyki?**

Zgodnie z definicją biomasy zawartą w art. 2 pkt 24 przekształconej dyrektywy w sprawie energii odnawialnej, biomasa oznacza „ulegającą biodegradacji frakcję produktów, odpadów lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi, z leśnictwa i powiązanych działów przemysłu, w tym rybołówstwa i akwakultury, a także ulegającą biodegradacji frakcję odpadów, w tym odpadów przemysłowych i miejskich pochodzenia biologicznego”. Zgodnie z tą definicją suchą masę osadów ściekowych z nieprzemysłowej oczyszczalni ścieków komunalnych można uznać za biomasę.

Z punktu widzenia klasyfikacji działalności jako „zrównoważonej pod względem środowiskowym” w art. 17 ust. 1 lit. d) rozporządzenia w sprawie systematyki wyraźnie stwierdzono, że każda „działalność, która prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu”, jest uważana za wyrządzającą poważne szkody względem środowiska.

Na tej podstawie art. 17 ust. 1 lit. d) rozporządzenia w sprawie systematyki ma zastosowanie do środków związanych zarówno ze spalaniem, jak i współspalaniem odpadów, zwłaszcza w zakładach odzysku energii i cementowniach, oraz do środków związanych z budową takich nowych zakładów, zwiększaniem istniejących zdolności lub przedłużaniem okresu ich eksploatacji. W związku z tym działania te, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu, nie mogą spełniać warunków technicznych kryteriów kwalifikacji. Obejmowałoby to spalarnię z odzyskiem energii w postaci energii elektrycznej i energii cieplnej, przeznaczoną wyłącznie do spalania suchej masy osadów ściekowych z nieprzemysłowej oczyszczalni ścieków komunalnych.

B. Budowa, rozbudowa i eksploatacja systemów poboru, uzdatniania i dostarczania wody w sekcji 5.1

66. **Czy produkcja urządzeń związanych z basenami komercyjnymi i prywatnymi (np. przelewy syfonowe, wloty, filtry, regulatory pH, regulatory chloru, zawory) kwalifikuje się do systematyki w ramach działalności „Budowa, rozbudowa i eksploatacja systemów poboru, uzdatniania i dostarczania wody” opisanej w sekcji 5.1 lub działalności „Budowa, rozbudowa i eksploatacja systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków” opisanej w sekcji 5.3?**

Sekcje 5.1 i 5.3 aktu delegowanego dotyczącego klimatu ukierunkowano na zaopatrzenie w wodę pitną i oczyszczanie ścieków. W związku z tym, aby kwalifikować się jako wnoszący istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu na podstawie rozporządzenia w sprawie systematyki, projektanci/operatorzy systemu wody pitnej/systemu kanalizacyjnego są odpowiedzialni za zapewnienie, aby system spełniał techniczne kryteria kwalifikacji określone w sekcjach 5.1 i 5.3 załącznika I.

Wytwarzanie produktów związanych z basenami komercyjnymi i prywatnymi nie kwalifikowałoby się na podstawie sekcji 5.1 i 5.3 załącznika I, ponieważ główne przeznaczenie tych produktów nie przyczynia się do zaopatrzenia w wodę pitną lub zapewnienia oczyszczania ścieków.

C. Budowa, rozbudowa i eksploatacja systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków w sekcji 5.3

67. **Czy fermentację beztlenową osadów ściekowych można również uwzględnić w ramach zużycia energii netto, o którym mowa w technicznych kryteriach kwalifikacji dotyczących działalności „Budowa, rozbudowa i eksploatacja systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków” opisanej w sekcji 5.3, jeśli odbywa się w obrębie oczyszczalni ścieków?**

Zgodnie z kryteriami istotnego wkładu określonymi w pkt 1 sekcji 5.3 „zużycie energii netto podczas eksploatacji oczyszczalni ścieków może uwzględniać [...] w stosownych przypadkach, wytwarzania energii w systemie (takiej jak energia hydrauliczna, słoneczna, termalna i wiatrowa)”. Podany wykaz ma niewyczerpujący charakter.

Energia wytworzona w wyniku beztlenowej fermentacji osadów ściekowych jest objęta zakresem produkcji energii w systemie, nawet jeśli nie jest to wyraźnie zaznaczone.

D. Odzysk materiałów z odpadów innych niż niebezpieczne w sekcji 5.9

68. **Czy działalność „Odzysk materiałów z odpadów innych niż niebezpieczne” opisanej w sekcji 5.9 obejmuje również instalacje do sortowania, w których proces ostatecznego recyklingu lub końcowa operacja odzysku odbywa się w innym zakładzie lub kraju?**

Działalność ta nie obejmuje instalacji do sortowania. Obejmuje natomiast instalacje do recyklingu selektywnie zbieranych odpadów, przy czym etapem procesu jest często wstępne „sortowanie”, np. w celu oddzielenia tworzyw sztucznych i metali w przypadku selektywnie zbieranych odpadów zmieszanych lub w celu oddzielenia różnych rodzajów tworzyw sztucznych, takich jak PET, HDPE, PP.

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu traktuje się priorytetowo aspekt odzysku materiałów, ponieważ ma on większy potencjał w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, tj. dzięki zastąpieniu surowca pierwotnego w procesie produkcji.

E. Transport CO₂ w sekcji 5.11.

69. **W przypadku działalności „transport CO₂” opisanej w sekcji 5.11 czy instalację elementów zwiększających elastyczność i usprawniających zarządzanie istniejącą siecią można uwzględnić oddzielnie, czy też instalacja taka musi stanowić integralną część transportu wychwyconego CO₂?**

Nie, spełnienie jednego elementu kryteriów istotnego wkładu w łagodzenie zmian klimatu nie oznacza zgodności z systematyką. Kryteria mają charakter kumulatywny i wszystkie kryteria powinny być spełnione.

Transport w sekcji 6.

A. Informacje ogólne

70. **Co – w odniesieniu do opon – oznaczają „najwyższe klasy” na podstawie urzędowego zbioru danych?**

Techniczne kryteria kwalifikacji dotyczą dwóch najwyższych klas oporu toczenia (co wpływa na efektywność energetyczną), w przypadku których co najmniej niektóre rodzaje opon są dostępne na rynku. Na potrzeby uzyskania informacji o najwyższych klasach, w przypadku których co najmniej niektóre opony są dostępne na rynku, referencyjna baza danych o nazwie EPREL (europejski rejestr produktów do celów etykietowania energetycznego) zapewnia przegląd dostępnych na rynku produktów (na podstawie danych urzędowych). Informacje publiczne dotyczące opon dostępne są na stronie <https://eprel.ec.europa.eu/screen/product/tyres>. Na przykład w przypadku opon o rozmiarze 195R15C do jazdy po śniegu w trudnych warunkach przeznaczonych dla samochodów dostawczych, opony o najwyższej efektywności w zakresie oporu toczenia (efektywności energetycznej) zaliczane są do klasy D (w chwili opracowywania niniejszego dokumentu).

71. **Czy „najwyższe klasy” opon określa się według wymiarów czy kategorii?**

Najwyższe klasy należy określić dla konkretnych wymiarów i właściwości opon (opon, które można faktycznie zamontować w pojeździe, oznaczone piktogramem „trzy szczyty i płatek śniegu” , jeżeli pojazd jest przeznaczony do jazdy po śniegu w trudnych warunkach). Informacje te można sprawdzić w EPREL. Określenie klasy w odniesieniu do całej kategorii byłoby bezprzedmiotowe, ponieważ klasa w przypadku tej samej marki i modelu może ulegać zmianie w zależności od rozmiaru opony: klasy współczynnika oporu toczenia, przyczepności na mokrej nawierzchni i emisji hałasu mogą być różne dla każdego poszczególnego rozmiaru opon.

72. Czy porównanie klas efektywności paliwowej, przyczepności na mokrej nawierzchni i hałasu toczenia przeprowadza się dla wszystkich opon łącznie czy też oddzielnie dla poszczególnych kategorii opon, np. opon zimowych, całorocznych i letnich?

Porównanie przeprowadza się w obrębie określonej kategorii opon, co oznacza rozmiar opony i certyfikowane właściwości specjalne. Można wybrać konkretnie opony oznaczone piktogramem „trzy szczyty i płatek śniegu” () (można też wybrać opony przeznaczone do używania przy oblodzeniu). Poza tym nie istnieją rozróżnienia na opony „zimowe”, „całoroczne” czy „letnie” (prawdopodobnie jednak opona sprzedawana jako „całoroczna”, lecz nieoznaczona piktogramem „trzy szczyty i płatek śniegu”, nie miałaby wystarczających właściwości użytkowych do jazdy po śniegu w trudnych warunkach). Na przykład opony o rozmiarze „205/55 R16” tej samej marki i o tym samym wzorze bieżnika (zatem także przeznaczonych do używania według tej samej sezonowości) mogą należeć do różnych klas w odniesieniu do tych trzech parametrów w zależności od indeksu prędkości lub innych aspektów (np. zaprojektowane specjalnie dla producenta oryginalnego sprzętu (OEM) lub innego OEM). Aby prawidłowo porównać wybrane opony wszystkie niezbędne parametry (oznaczenie rozmiaru, indeks nośności, indeks prędkości, sezon) muszą być wprowadzone do systemu EPREL.

73. Czy kryteria kwalifikacji opon pojazdów należących do kategorii M i N mają zastosowanie do całego rynku europejskiego, czy też istnieją kryteria krajowe?

Techniczne kryteria kwalifikacji opon pojazdów należących do kategorii M i N wynikają z rozporządzenia UE, a zatem mają zastosowanie do całego rynku europejskiego bez zróżnicowania na poszczególne kraje. Podobnie jak w odniesieniu do wszystkich kryteriów określonych w akcie delegowanym, zgodność z nimi byłaby również wymagana w przypadku działalności odbywającej się poza UE. Opony należące do klas C1, C2 i C3 rejestruje się ze wskazaniem klasy opon.

74. Czy kryterium istotnego wkładu w łagodzenie zmiany klimatu w sekcjach 6.2, 6.6, 6.8, 6.9, 6.10, 6.12, 6.14, 6.15, 6.16. i 6.17 załącznika I należy rozumieć w ten sposób, że wagony lub statki oraz infrastruktura dystrybucji paliw nie mogą być przeznaczone wyłącznie do transportu lub magazynowania paliw kopalnych?

Stosując to kryterium w celu wykluczenia aktywów, operacji i infrastruktury przeznaczonych do transportu paliw kopalnych konieczne jest uwzględnienie wielorakich zastosowań, różnych form własności, uzgodnień z użytkownikami i proporcji mieszania paliw, zgodnie z odpowiednimi istniejącymi praktykami rynkowymi. Analiza powinna obejmować m.in. rodzaj rozpatrywanego składnika aktywów ruchomych lub infrastruktury oraz ich inne zastosowania w tym to, czy mają być wykorzystywane również do transportu i składowania alternatywnych rozwiązań niskoemisyjnych.

Na przykład w przypadku transportu morskiego, o ile można jednoznacznie wskazać ropowce jako zaopatrujące wyłącznie rynek paliw kopalnych, to nie można przyjąć takiego samego założenia w przypadku producentów, chemikaliowców czy masowców. Te ostatnie należą do typów statków, które mogą być wykorzystywane do transportu produktów niebędących paliwami kopalnymi i nie powinny być całkowicie wykluczone.

W zależności od planowanego wykorzystania i okoliczności odpowiednimi istniejącymi praktykami rynkowymi, o których mowa w motywie 35 aktu delegowanego dotyczącego klimatu, mogłyby być na przykład praktyki stosowane przez Europejski Bank Inwestycyjny ⁽⁷⁷⁾ lub Inicjatywę dotyczącą obligacji klimatycznych ⁽⁷⁸⁾. Na przykład w przypadku *transportu kolejowego towarów*, o którym mowa w sekcji 6.2., uniwersalne wagony, nabyte specjalnie do transportu węgla, nie spełniłyby kryterium braku przeznaczenia do transportu paliw kopalnych.

We wszystkich przypadkach obrót pochodzący z transportu paliw kopalnych za pomocą aktywów, które nie są przeznaczone do transportu paliw kopalnych, należy wykluczyć z licznika KPI dotyczącego obrotu na podstawie aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji.

75. Czy amoniak uznaje się za paliwo o zerowej emisji bezpośredniej CO₂ (w spalinach)?

Amoniak (NH₃) jest z definicji bezemisyjny i nie emituje CO₂ podczas spalania lub stosowania w ogniwie paliwowym. Może być zatem uznawany za paliwo o zerowej emisji bezpośredniej CO₂ (w spalinach).

⁽⁷⁷⁾ Na potrzeby finansowania projektów w kontekście ambitnej oceny pod kątem klimatu. Termin „przeznaczone” definiuje się jako zbudowane i nabyte w wyraźnym zamiarem wykorzystania przede wszystkim do transportu lub składowania paliw kopalnych w czasie trwania projektu.

⁽⁷⁸⁾ „Przeznaczone” określa się według rodzaju transportu, np. w przypadku gdy ponad 25 % ładunku w tkm przewożonego na linii kolejowej stanowią paliwa kopalne lub ponad 25 % taboru przeznaczone jest do transportu paliw kopalnych lub 25 % tonażu przewożonego rocznie stanowią paliwa kopalne (próg zmniejsza się geometrycznie do 5,3 % począwszy od 2020 r.). Zob.: https://www.climatebonds.net/files/files/CBI%20Transport%20Criteria%20document_Aug2022%281%29.pdf oraz: <https://www.climatebonds.net/files/files/standards/Waterborne%20Transport%20%28Shipping%29/CBI%20Certification%20-%20Shipping%20Criteria%20V1b%2020211215.pdf> oraz: [https://www.climatebonds.net/files/files/CBI%20Transport%20Criteria%20document_Jan2020\(1\).pdf](https://www.climatebonds.net/files/files/CBI%20Transport%20Criteria%20document_Jan2020(1).pdf)

Należy jednak zauważyć, że w przypadku stosowania amoniaku łącznie z węglowodorowymi paliwami olejowymi używanymi do pilotażu/zapłonu, mianowicie w okrętowych silnikach spalinowych wewnętrznego spalania, wystąpi związana z tym obecność emisji CO₂ pochodzących z procesu spalania wielopaliwowego.

B. Międzymiastowy pasażerski transport kolejowy w sekcji 6.1.

76. Czy szczególnie niskoemisyjne lokomotywy spalinowe kwalifikują się jako technologia na rzecz przejścia w opisie działalności „międzymiastowy pasażerski transport kolejowy” opisanej w sekcji 6.1 i „transport towarowy” opisanej w sekcji 6.2?

Akt delegowany dotyczący klimatu nie obejmuje klasyfikacji technologii. Zgodnie z kryteriami zawartymi w sekcjach 6.1 i 6.2 załącznika I, w których zdefiniowano istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu, aby lokomotywa kwalifikowała się, powinna być w stanie funkcjonować z zerową emisją bezpośrednią CO₂ (w spalinach). Każda lokomotywa wytwarzająca emisje, w tym niskie emisje CO₂, która nie spełnia wymogu zerowej emisji CO₂ w spalinach podczas eksploatacji na torach z niezbędną infrastrukturą (tj. nie jest lokomotywą elektryczno-spalinową), nie spełnia zatem kryteriów. Lokomotywy elektryczno-spalinowe o zerowej emisji w spalinach, gdy są eksploatowane na torach linii zelektryfikowanych, ale mogą być napędzane olejem napędowym, gdy tory linii nie są zelektryfikowane, kwalifikują się jako działalność na rzecz przejścia.

77. Jaki rodzaj pociągu mógłby zostać zakwalifikowany jako technologia na rzecz przejścia w ramach działalności „Międzymiastowy pasażerski transport kolejowy” w sekcji 6.1?

Akt delegowany dotyczący klimatu nie obejmuje klasyfikacji technologii. Do celów klasyfikacji działalności gospodarczej zgodnie z unijną systematyką dotyczącą zrównoważonego rozwoju, działalność, która spełnia kryteria istotnego wkładu określone w pkt 1 lit. b), jak również kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód, byłaby uznawana za działalność na rzecz przejścia zgodnie z opisem działalności w załączniku I sekcja 6.1.

Lokomotywy elektryczno-spalinowe o zerowej emisji w spalinach, gdy są eksploatowane na torach linii zelektryfikowanych, ale mogą być napędzane olejem napędowym, gdy tory linii nie są zelektryfikowane, kwalifikują się jako działalność na rzecz przejścia.

C. Transport kolejowy towarów

78. Czy w odniesieniu do działalności „Transport kolejowy towarów” opisanej w sekcji 6.2. istnieje próg określający czas eksploatacji pociągu z wykorzystaniem konwencjonalnego silnika, np. 80 % czasu eksploatacji na torach z wymaganą infrastrukturą i maksymalnie 20 % czasu eksploatacji z wykorzystaniem konwencjonalnego silnika?

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu nie określono takich progów. Aby spełnić wymagania techniczne kryteria kwalifikacji, pociągi mogą wykorzystywać konwencjonalny silnik tylko tam, gdzie niedostępna jest infrastruktura umożliwiająca zerową emisję bezpośrednią CO₂ (w spalinach).

79. Co jeszcze, poza infrastrukturą przewodzącą prąd, oznacza termin „tor z niezbędną infrastrukturą”, o którym mowa w kryteriach istotnego wkładu w działalność „międzymiastowy pasażerski transport kolejowy” opisana w sekcji 6.1 oraz w działalność „transport kolejowy towarów” opisana w sekcji 6.2?

Niezbędna infrastruktura, o której mowa w kryteriach istotnego wkładu w pkt 1 lit. b) sekcji 6.1 i 6.2 załącznika I (odniesienie do taboru elektryczno-spalinowego), odnosi się do torów linii, które są zelektryfikowane.

80. **Jeżeli chodzi o kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód odnoszące się do przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym w działalności „transport kolejowy towarów”, zawarte w sekcji 6.2., kiedy dokładnie osiąga się zgodność z hierarchią postępowania z odpadami? Czy istnieją określone wymogi procentowe?**

Nie istnieją żadne wymogi procentowe. Kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym w przypadku działalności „transport kolejowy towarów”, zawarte w sekcji 6.2., wymagają po prostu wykazania, że wprowadzono środki zapewniające nadawanie priorytetu wariantom przetwarzania odpadów na wyższych poziomach hierarchii postępowania z odpadami, zgodnie z art. 4 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów.

81. **Jeżeli chodzi o kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w działalności „transport kolejowy towarów” opisanej w sekcji 6.2, w przypadku silników do napędu lokomotyw kolejowych i silników do napędu wagonów silnikowych spełniających wartości graniczne emisji określone w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2016/1628, czy można ogólnie uznać, że silniki o zerowej emisji CO₂ spełniają wartości graniczne emisji?**

Tak, można ogólnie uznać, że silniki, takie jak silniki do napędu lokomotyw kolejowych i silniki do napędu wagonów silnikowych o zerowej emisji CO₂, spełniają wartości graniczne emisji na podstawie kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem transportu kolejowego towarów (sekcja 6.2).

D. Eksploatacja urządzeń do mobilności osobistej, logistyka rowerowa w sekcji 6.4.

82. **Jakie są konkretne przypadki działalności „eksploatacja urządzeń do mobilności osobistej, logistyka rowerowa” opisanej w sekcji 6.4? Czy na przykład wózek pocztowy ciągnięty przez listonoszy wchodzi w jej zakres (gdy są napędzane siłą mięśni użytkownika)?**

Działalność opisana w sekcji 6.4 „Eksploatacja urządzeń do mobilności osobistej, logistyka rowerowa” obejmuje „sprzedaż, zakup, finansowanie, leasing, wynajem i eksploatację urządzeń do mobilności osobistej lub urządzeń transportu osobistego, napędzanych siłą mięśni użytkownika, silnikiem bezemisyjnym lub z obu tych źródeł (silnika bezemisyjnego i siły mięśni). Obejmuje to świadczenie usług transportu towarowego z wykorzystaniem rowerów (towarowych).”

Wózek pocztowy można uznać za podobne urządzenie transportu jak rower towarowy (który jest wyraźnie wymieniony w opisie działalności), ponieważ:

- służy podstawowemu celowi transportu przedmiotu z punktu a do punktu b, oraz
- jest napędzany wyłącznie siłą mięśni użytkownika.

E. Transport motocyklami, samochodami osobowymi i lekkimi pojazdami użytkowymi w sekcji 6.5.

83. **Dlaczego w odniesieniu do pojazdów kategorii N1 jest inna data rozpoczęcia stosowania wymogów w działalności „transport motocyklami, samochodami osobowymi i lekkimi pojazdami użytkowymi” opisanej w sekcji 6.5 niż w działalności „usługi transportu drogowego towarów” opisanej w sekcji 6.6?**

Okres przejściowy dla pojazdów kategorii N1, o których mowa w sekcji 6.5., uwzględnia specyfikę i aktualny stan technologii samochodów osobowych i lekkich pojazdów użytkowych wymienionych w sekcji 6.5, która to specyfika i aktualny stan wiedzy różnią się w przypadku pojazdów transportu towarowego wspomnianych w sekcji 6.6.

84. **Kategoria pojazdów N1 (sklasyfikowanych jako pojazdy do transportu towarowego) jest ujęta w działalności „transport motocyklami, samochodami osobowymi i lekkimi pojazdami użytkowymi” w sekcji 6.5, a także w działalności „usługi transportu drogowego towarów” w sekcji 6.6. Dlaczego pojazdy kategorii N1 ujęte są w obu rodzajach działalności? Jakie są różnice?**

Pojazdy należące do kategorii N1 to samochody dostawcze, czyli pojazdy silnikowe zaprojektowane i zbudowane głównie na potrzeby przewozu towarów o masie maksymalnej nieprzekraczającej 3,5 tony. Ich emisje mogą być jednak regulowane w ramach dwóch różnych systemów w zależności od „masy odniesienia” danego pojazdu. W większości przypadków pojazdy o masie odniesienia nieprzekraczającej 2 610 kg muszą spełniać zasady homologacji typu „pojazdu lekkiego” (w odniesieniu do emisji CO₂ i zanieczyszczeń – Rozporządzenie Euro 6 (WE) nr 715/2007), które to zasady mają również zastosowanie do samochodów i podlegają normom emisji CO₂ dotyczącym parków samochodowych. Pojazdy należące do kategorii N1, o masie odniesienia przekraczającej 2 610 kg, muszą zazwyczaj spełniać zasady homologacji typu „pojazdu ciężarowego o dużej ładowności” (rozporządzenie Euro VI (WE) nr 595/2009) i zasadniczo nie podlegają normom emisji CO₂.

Z tego powodu opis działalności wymienionej w sekcji 6.6 jest następujący: „Zakup, finansowanie, leasing, wynajem i eksploatacja pojazdów należących do kategorii N1, N2 lub N3 objętych normą EURO VI, etap E lub kolejny, na potrzeby usług transportu drogowego towarów.” W ten sposób wszystkie pojazdy, którym udzielono homologacji typu, o konstrukcji lekkiej (samochody osobowe i samochody dostawcze o masie odniesienia poniżej 2 610 kg), będą ujęte w sekcji 6.5, a niektóre pojazdy należące do kategorii N1 (samochody dostawcze wobec których zastosowano wyżej wymienione odstępstwo) będą ujęte w sekcji 6.6.

85. Czy w przypadku działalności „transport motocyklami, samochodami osobowymi i lekkimi pojazdami użytkowymi” opisanej w sekcji 6.5 i działalności „usługi transportu drogowego towarów” opisanej w sekcji 6.6 pojazdy kategorii M1 i N1 powinny mieć masę odniesienia nieprzekraczającą 2 610 kg, aby były zgodne z systematyką?

Pojazdy należące do kategorii N1 podlegają przepisom sekcji 6.5 lub sekcji 6.6 załącznika I w zależności od tego, czy są objęte przepisami Euro 6 (rozporządzenie (WE) nr 715/2007), czy przepisami Euro VI (rozporządzenie (WE) nr 595/2009), w związku z czym zastosowanie mają różne wartości progowe masy. Zakres stosowania tych rozporządzeń określa masa odniesienia pojazdów.

Pojazdy należące do kategorii M1 podlegają wyłącznie przepisom sekcji 6.5 (samochody osobowe i lekkie pojazdy użytkowe), odnoszącym się do Euro 6 (rozporządzenie (WE) nr 715/2007), a zatem obejmującym wyłącznie pojazdy o masie odniesienia nieprzekraczającej 2 610 kg.

F. Transport wodny śródlądowy towarów w sekcji 6.8.

86. Czy w przypadku działalności „transport wodny śródlądowy towarów” opisanej w sekcji 6.8 istnieją kategorie/klasy dla poszczególnych rzek w odniesieniu do poszczególnych kategorii eksploatacji?

Techniczne kryteria kwalifikacji w odniesieniu do transportu wodnego śródlądowego towarów w akcie delegowanym dotyczącym klimatu nie obejmują kwestii związanych z możliwymi dodatkowymi kategoriami lub klasami.

87. W jaki sposób definiuje się „ogólną strukturę działalności handlowej prowadzonej przez dany statek” w przypisie 245, o której mowa w sekcji 6.8 załącznika I?

Jak odnotowano w przypisie 253 w sekcji 6.8 załącznika I, wytyczne dotyczące sposobu obliczania tego wskaźnika przedstawiono w opracowanym przez IMO dokumencie MEPC.1/Circ. 684.

88. Jaką definicję wskaźnika eksploatacyjnej efektywności energetycznej stosuje się w działalności „transport wodny śródlądowy towarów” opisanej w sekcji 6.8?

W przypisie 245 w sekcji 6.8 załącznika I przedstawiono definicję wskaźnika eksploatacyjnej efektywności energetycznej. Wskaźnik ten określa się jako stosunek masy CO₂ emitowanej na jednostkę pracy przewozowej. Jest to reprezentatywna wartość efektywności energetycznej eksploatacji statku w określonym czasie, odzwierciedlająca ogólną strukturę działalności handlowej prowadzonej przez dany statek. Wytyczne dotyczące sposobu obliczania tego wskaźnika przedstawiono w opracowanym przez IMO dokumencie MEPC.1/Circ. 684.

89. Kto będzie obliczał wskaźnik eksploatacyjnej efektywności energetycznej?

Podmiot prowadzący działalność, który składa sprawozdania w zakresie zgodności z systematyką, powinien uzyskać informacje niezbędne na potrzeby sprawozdawczości.

90. Czy w przypadku statków wykorzystywanych w transporcie wodnym wyjątek w postaci „najlepszych w danej klasie”, dotyczący działalności na rzecz przejścia, o której mowa w działalności „transport wodny śródlądowy towarów” opisanej w sekcji 6.8., ograniczony jest do 2025 r.?

W akcie delegowanym dotyczącym klimatu ograniczono uznawanie niektórych rodzajów działalności na rzecz przejścia w odniesieniu do transportu wodnego do końca 2025 r.

91. Co oznacza „w stanie funkcjonować z wykorzystaniem paliw ze źródeł odnawialnych”?

Oznacza to, że statek może wykorzystywać paliwa ze źródeł odnawialnych lub paliwa niskoemisyjne. Paliwa, które spełniają techniczne kryteria kwalifikacji określone w sekcjach 3.10 i 4.13 załącznika I.

G. Transport morski i wodny przybrzeżny towarów, statki do operacji portowych i działań pomocniczych w sekcji 6.10

92. **Jaki jest zakres „czarterowania” z załogą lub bez załogi, o którym mowa w przypadku działalności „transport morski i wodny przybrzeżny towarów, statki do operacji portowych i działań pomocniczych” opisanej w sekcji 6.10?**

Akt delegowany dotyczący klimatu nie zawiera definicji czarterowania. Jest to jednak terminologia utrwalona w praktyce żeglugi handlowej, stosowana przez wszystkie znaczące organizacje, takie jak Międzynarodowa Izba Żeglugi (ICS) czy Bałtycka i Międzynarodowa Rada Morska (BIMCO).

Czarterowanie statku to wynajęcie statku przez jego właściciela innemu przedsiębiorstwu, zwanemu czarterującym, w celu transportu towarów w ograniczonym i ściśle określonym czasie.

Dwie główne strony w ramach czarterowania statku to właściciel statku i czarterujący. Inne strony mogą obejmować agenta okrętowego, który negocjuje umowy pomiędzy właścicielami statków a czarterującymi, agenta morskiego, który zajmuje się najważniejszymi szczegółami w porcie oraz zarządzającego statkiem, który w imieniu właściciela za opłatą zajmuje się zapewnieniem eksploatacji i załogi statku.

W umowie czarterowej określa się stawkę, okres i warunki uzgodnione między właścicielem statku a czarterującym. W praktyce istnieje wiele różnych rodzajów umów czarterowych:

- umowa czarterowa na rejs – podstawowy najem statku wraz z załogą na rejs pomiędzy portem załadunku a portem wyładunku zwany umową czarterową na jeden rejs. W tym rodzaju umowy właściciel statku otrzymuje od czarterującego zapłatę za każdą tonę lub w formie kwoty ryczałtowej. Koszty portowe, z wyjątkiem sztauowania, kosztów paliwa i kosztów załogi, pokrywa właściciel, a opłata za wykorzystanie statku nazywana jest frachtem.
- umowa czarterowa na czas – najem statku na określony czas, przy czym właściciel nadal zarządza statkiem, ale czarterujący wybiera porty, decyduje o przebiegu trasy i sprawuje pełną kontrolę operacyjną nad statkiem w czasie trwania umowy. Czarterujący ponosi koszty paliwa, opłat portowe, obsługi ładunków, prowizji oraz uiszcza opłatę za każdy dzień najmu.
- czarter typu bare-boat – uzgodnienie dotyczące czarterowania, w ramach którego czarterujący sprawuje pełną kontrolę nad jednostką pływającą. Oprócz kosztów kapitałowych budowy jednostki pływającej, za które odpowiada właściciel, wszelkie inne koszty, w tym koszty paliwa, załogi, opłat portowych i ubezpieczenia, pokrywa czarterujący. Odpowiedzialność prawna i finansowa za statek spoczywa na czarterującym.

93. **W jaki sposób przedsiębiorstwa czarterujące lub eksploatujące statki wykazują zgodność z technicznymi kryteriami kwalifikacji działalności „transport morski i wodny przybrzeżny towarów, statki do operacji portowych i działań pomocniczych” opisanej w sekcji 6.10?**

Przedsiębiorstwa czarterujące lub eksploatujące statki powinny wykazać zgodność z systematyką na podstawie odpowiednich postanowień umowy czarterowej.

Obowiązek takiego wykazania może zazwyczaj spoczywać na przedsiębiorstwie, któremu przyznano finansowanie na podstawie zgodności z systematyką zgodnie z odpowiednimi technicznymi kryteriami kwalifikacji. Jeżeli finansowanie przyznano właścicielowi statku, wówczas odnośnym obowiązkiem czarterującego lub operatora jest przedstawienie wszystkich informacji dotyczących zakupionego paliwa właścicielowi, który ponosi odpowiedzialność wobec instytucji finansującej. Jeżeli natomiast finansowanie przyznano czarterującemu w celu pokrycia wydatków operacyjnych, wówczas odpowiedzialność za bezpośrednie wykazanie wobec instytucji finansującej zgodności z systematyką spoczywa na czarterującym.

Jeżeli chodzi o obowiązkowe ujawnienia zgodnie z aktem delegowanym określającym obowiązki w zakresie ujawniania informacji, przedsiębiorstwo, które generuje przychody lub ponosi nakłady inwestycyjne lub wydatki operacyjne związane z tą działalnością, powinno ocenić ich kwalifikowalność do systematyki i zgodność z systematyką i zgłosić to w swoich kluczowych wskaźnikach wyników.

94. **Co oznacza kryterium „najlepszy w danej klasie” w odniesieniu do działalności „transport morski i wodny przybrzeżny towarów, statki do operacji portowych i działań pomocniczych” w sekcji 6.10?**

W związku z tym, że dla żeglugi nie istnieją jeszcze dostępne na rynku alternatywne rozwiązania niskoemisyjne wykonalne pod względem technologicznym i ekonomicznym, kwalifikuje się ona jako działalność na rzecz przejścia, o której mowa w art. 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie systematyki. Kryterium „najlepszy w danej klasie” w tym kontekście oznacza, że statek spełniający wymagania: a) wytwarza emisje gazów cieplarnianych na poziomie odpowiadającym najlepszym wynikom w danym sektorze; b) nie utrudnia rozwoju i wdrażania alternatywnych rozwiązań niskoemisyjnych; oraz c) nie prowadzi do uzależnienia od aktywów wysokoemisyjnych.

Kryterium „najlepszy w danej klasie” umożliwia więc niektórym statkom spełnienie kryteriów istotnego wkładu, nawet jeśli do końca 2025 r. statki te nie będą miały zerowej bezpośredniej emisji CO₂ w spalinach. Ma to miejsce w szczególności w sekcji 6.10 pkt 1 lit. d), zgodnie z którą statki, które muszą osiągnąć wartość EEDI na poziomie 10 % poniżej wymagań EEDI obowiązujących na dzień 1 kwietnia 2022 r. Statki muszą być w stanie funkcjonować z wykorzystaniem paliw o zerowych emisjach bezpośrednich CO₂ (w spalinach) lub paliw ze źródeł odnawialnych (określonych w sekcjach 3.10 i 4.13 załącznika I), aby udowodnić, że nie ma blokady aktywów o wysokiej emisji dwutlenku węgla.

95. **Czy w przypadku działalności „transport morski i wodny przybrzeżny towarów, statki do operacji portowych i działań pomocniczych” w sekcji 6.10. statek musi być napędzany paliwami o zerowych emisjach bezpośrednich lub paliwami ze źródeł odnawialnych, aby był zgodny z systematyką, czy też wystarczy, aby statek miał certyfikat na stosowanie paliw ze źródeł odnawialnych, takich jak biopaliwa?**

Kryteria istotnego wkładu w sekcji 6.10. załącznika I określają cztery alternatywne sposoby wykazania zgodności. W szczególności w przypadku kryterium określonego w pkt 1 lit. d) statek, który osiągnął wartość wskaźnika konstrukcyjnego efektywności energetycznej (EEDI) na poziomie 10 % poniżej wymagań EEDI obowiązujących na dzień 1 kwietnia 2022 r., powinien m.in. być w stanie funkcjonować z wykorzystaniem paliw o zerowych emisjach bezpośrednich CO₂ lub paliw ze źródeł odnawialnych, spełniających kryteria określone w sekcji 3.10 „Produkcja wodoru i syntetycznych paliw wodoropochodnych” lub sekcji 4.13 „Wytwarzanie biogazu i biopaliw wykorzystywanych w transporcie oraz wytwarzanie biopłynów” załącznika I.

Osiągnięcie poziomu odniesienia EEDI stanowi głównym kryterium w tym punkcie (1 lit. d)) w sekcji 6.10 załącznika I. Zdolność do funkcjonowania z wykorzystaniem paliw o zerowych emisjach bezpośrednich CO₂ lub paliw ze źródeł odnawialnych stanowi przepis podstawowy w ramach tego kryterium, w którym nie narzuca się, ani nie określa bardziej szczegółowo rodzaju paliwa, jakie ma być wykorzystywane.

Kryterium nie nakłada ponadto dalszych ograniczeń dotyczących wykorzystywania podczas eksploatacji różnych rodzajów paliw. W praktyce weryfikacji spełnienia warunku podstawowego dokonuje się w odniesieniu do zainstalowanego na pokładzie systemu przekształcania energii, a nie wykorzystywanego paliwa.

Na przykład statek wyposażony w dwupaliwowe silniki gazowe może wykorzystywać skroplony gaz ziemny (LNG), ale byłby również „w stanie wykorzystywać” skroplony biometan lub syntetyczny metan.

Na potrzeby zapewnienia spełnienia technicznych kryteriów kwalifikacji wystarczy zatem, aby statek spełniał minimalne wymagania EEDI oraz był wyposażony w systemy przekształcania energii, które są w stanie funkcjonować z paliwami spełniającymi kryteria określone w sekcji 3.10. lub 4.13. i był certyfikowany w zakresie używania tych systemów.

96. **Czy statki eksploatowane z wykorzystaniem biopaliw uwzględnione są w kryterium zerowych emisji CO₂ w spalinach w działalności „transport morski i wodny przybrzeżny towarów, statki do operacji portowych i działań pomocniczych (sekcja 6.10)?**

Nie. Odniesienie w technicznych kryteriach kwalifikacji do zerowej emisji bezpośredniej w spalinach nie przesądza o rodzaju wybranego paliwa. Silniki spalinowe wewnętrznego spalania, niezależnie od tego, czy wykorzystują biopaliwa, czy inne paliwa, są z reguły źródłem bezpośredniej emisji CO₂, związanej z głównym stosowanym paliwem lub z też paliwami pilotującymi stosowanymi do zapłonu. Żaden statek z takimi emisjami nie spełnia wymogu zerowej emisji CO₂ w spalinach. Instalacje ogniw paliwowych, jeżeli wykorzystują paliwo inne niż wodór lub amoniak, również będą źródłem emisji CO₂ związanych z procesem regeneracji paliw.

Zerową emisję bezpośrednią w spalinach należy wykazać na podstawie wyborów technologicznych dokonanych w odniesieniu do instalacji napędowej.

Pomijając możliwości pokładowego wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (OCCS), jedynymi możliwymi wariantami zapewniającymi zerową emisję CO₂ w spalinach byłyby rozwiązania technologiczne, takie jak:

- statki elektryczne, eksploatowane w konfiguracji całkowicie elektrycznej, z energią gromadzoną w akumulatorach;
- instalacje wodorowych ogniw paliwowych z wodorem lub nośnikiem wodoru jako źródło energii;
- instalacje ogniw paliwowych na bazie amoniaku z amoniakiem jako źródło energii;
- różne kombinacje odnawialnych źródeł energii, wykorzystywane bezpośrednio do celów wspomaganego napędu (np. napęd wspomagany wiatrem) lub jako źródło energii do wytwarzania energii elektrycznej (turbiny wiatrowe lub fotowoltaika).

97. W jaki sposób można stosować wskaźnik konstrukcyjny efektywności energetycznej (EEDI) w działalności „transport morski i wodny przybrzeżny towarów, statki do operacji portowych i działań pomocniczych” opisanej w sekcji 6.10 lit. c) i d), jeśli statek nie mieści się w zakresie EEDI?

Statek może nie mieścić się w zakresie EEDI w przypadku gdy:

- nie spełnia odpowiednich przepisów dotyczących wielkości i nośności określonych, odpowiednio, w prawidłach 19 i 24 rozdziału 4 załącznika VI do konwencji MARPOL;
- nie należy do typów statków, do których stosuje się wskaźnik EEDI (konwencja MARPOL, załącznik VI, rozdział 4, paragraf 24).

Zgodnie z przypisem 261 w załączniku I statki, które należą do typów statków określonych w paragrafie 2 załącznika VI do Międzynarodowej konwencji o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki (MARPOL), ale nie są uznawane za nowe statki na mocy tego paragrafu, mogą osiągnąć wartość EEDI obliczoną dobrowolnie zgodnie z rozdziałem 4 załącznika VI do konwencji MARPOL i zweryfikować te obliczenia zgodnie z rozdziałem 2 załącznika VI do konwencji MARPOL.

W przypadku wszystkich statków spoza grupy typów statków uwzględnianych przy obliczaniu EEDI, niezależnie od ich wielkości lub nośności, nie jest możliwe zastosowanie metodologii EEDI, a zatem zastosowanie miałyby jedynie obowiązujące kryteria zawarte w załączniku I sekcja 6.10 pkt 1 lit. a) i lit. b).

Ponadto, a w szczególności w przypadku statków o mniejszych rozmiarach i nośności, bardzo prawdopodobne jest przyjęcie wszystkich rozwiązań elektrycznych lub systemów wodorowych ogniw paliwowych. EEDI nie miałyby zastosowania w takich przypadkach, a kryteria mające zastosowanie do takich statków są zawarte w załączniku I, sekcja 6.10, pkt 1 lit. a) i lit. b).

98. Dlaczego w pkt 1 lit. c) kryteriów istotnego wkładu działalności „transport morski i wodny przybrzeżny towarów, statki do operacji portowych i działań pomocniczych” opisanej w sekcji 6.10 mowa jest o poziomie odniesienia określonym dla pojazdów ciężkich? Jakie to ma znaczenie dla żeglugi? Jaka jest rzeczywista wartość tego poziomu odniesienia?

Jak stwierdzono w ocenie skutków aktu delegowanego dotyczącego klimatu, kryterium to ma na celu zachęcenie do przesunięcia międzygałęziowego z transportu drogowego na bardziej zrównoważone rodzaje transportu. W tym kryterium wykorzystuje się zatem porównanie emisji lądowych i morskich. Do 31 grudnia 2025 r. uznaje się za spełniające techniczne kryteria kwalifikacji rodzaje działalności, które:

- mają na celu umożliwienie przesunięcia międzygałęziowego przewozów towarowych realizowanych drogą lądową na transport morski, oraz
- zapewniają emisje o połowę niższe niż poziom określony dla pojazdów ciężkich z podgrupy 5-LH.

Dane dotyczące średniego poziomu odniesienia wartości emisji CO₂ określonego dla pojazdów ciężkich zgodnie z art. 11 rozporządzenia 2019/1242 można znaleźć w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2021/781. Średni poziom odniesienia wartości emisji CO₂ dla podgrupy pojazdów 5-LH wynosi 56,60 g CO₂/tkm.

H. Transport morski i wodny przybrzeżny pasażerski w sekcji 6.11.

99. W odniesieniu do działalności „transport morski i wodny przybrzeżny pasażerski” opisanej w sekcji 6.11., jakie kryteria mają zastosowanie do statków przewożących zarówno pasażerów, jak i towary?

W przypadku statków, które przewożą zarówno towary, jak i pasażerów, można stosować albo kryteria określone w sekcji dotyczącej transportu towarowego albo kryteria określone w sekcji dotyczącej transportu pasażerskiego. W każdym przypadku kryteria są zasadniczo takie same, z wyjątkiem 1 lit. c) dotyczącej zachęty do przesunięcia międzygałęziowego.

I. Infrastruktura na potrzeby transportu kolejowego w sekcji 6.14.

100. Czy infrastruktura portu lotniczego przeznaczona do świadczenia usług transportu multimodalnego pasażerów i towarów obsługiwanych przez lotnisko ujęta jest w działalności „infrastruktura na potrzeby transportu kolejowego” opisanej w sekcji 6.14?

O ile działalność ta odpowiada opisowi działalności w sekcji 6.14 „infrastruktura na potrzeby transportu kolejowego” załącznika I, instalacje w portach lotniczych lub z nimi związane będą kwalifikowały się, zwłaszcza w przypadku, gdy „infrastruktura i instalacje są przeznaczone do transferu pasażerów pomiędzy środkami transportu kolejowego lub z innych rodzajów transportu do transportu kolejowego”, jak również „infrastruktura i instalacje są przeznaczone do przeładunku towarów w połączeniach intermodalnych: infrastruktura terminali i konstrukcje nośne do załadunku, wyładunku i przeładunku towarów”.

J. Infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny w sekcji 6.15

101. Czy działalność „infrastruktura wspomagająca niskoemisyjny transport drogowy i transport publiczny” opisana w sekcji 6.15 obejmuje infrastrukturę przeznaczoną na potrzeby transportu miejskiego drogą powietrzną, taką jak infrastruktura przeznaczona do eksploatacji elektrycznych pojazdów pionowego startu i lądowania (eVTOL) o zerowej emisji CO₂ w spalinach na potrzeby transportu miejskiego pasażerów lub towarów? Czy obejmuje ona inteligentne systemy transportowe (ITS) umożliwiające np. optymalizację przepływu ruchu i efektywności energetycznej w transporcie drogowym?

Aby można było uznać, że infrastruktura jest uwzględniona w sekcji 6.15 załącznika I, musi ona być albo przeznaczona do eksploatacji pojazdów drogowych o zerowych emisjach CO₂ w spalinach, albo przeznaczona do miejskiego i podmiejskiego transportu publicznego, tj. regularnych usług przewozu osób świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym dla ludności w sposób niedyskryminacyjny i ciągły. Obejmowałyby to np. linie autobusowe i linie metra, ale nie usługi taksówkar-
skie.

Infrastrukturę przeznaczoną do celów transportu miejskiego można uznać jako uwzględnioną w sekcji 6.15 załącznika I tylko wówczas, gdy świadczoną usługą jest miejski transport publiczny dostępny dla ludności w sposób niedyskryminacyjny i ciągły.

Działalnością w zakresie „inteligentnego systemu transportowego” mogłaby być kwalifikująca się działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego na podstawie sekcji 6.15 załącznika I, jeżeli obejmuje ona systemy wspomagające połączoną i zautomatyzowaną multimodalną mobilność pasażerów, optymalizację przepływu ruchu, zmniejszenie zagęszczenia ruchu, optymalizację efektywności energetycznej w transporcie drogowym lub systemy elektronicznego poboru opłat drogowych.

Budownictwo i działalność związana z obsługą rynku nieruchomości w sekcji 7.

A. Informacje ogólne

102. Jeżeli chodzi o przygotowanie odpadów z placu budowy do recyklingu (zasada „nie czyni poważnych szkód” na rzecz przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym), czy można założyć, że zgodność z prawem krajowym i wszelkimi obowiązującymi wartościami progowymi jest wystarczająca, aby działalność w zakresie budownictwa była zgodna z systematyką?

Zgodnie z kryteriami dotyczącymi nieczynienia poważnych szkód względem przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym w odniesieniu do działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 co najmniej 70 % masy innych niż niebezpieczne odpadów z budowy i rozbiórki wytwarzanych na placu budowy w przypadku nowych budynków i ważniejszych renowacji musi być gotowe do ponownego użycia, recyklingu i innych procesów odzysku materiału, takich jak wypełnianie wyrobisk z wykorzystaniem odpadów zastępujących inne materiały. Zgodnie z technicznymi kryteriami kwalifikacji na placu budowy obowiązuje określona wartość progowa w odniesieniu do ponownego użycia, recyklingu i innych procesów odzysku materiałów z odpadów z budowy i rozbiórki. Oznacza to, że ta wartość progowa musi zostać osiągnięta w przypadku każdego konkretnego projektu i niekoniecznie musi być uznana za spełnioną tylko w świetle zgodności z odpowiednimi wartościami progowymi w ustawodawstwie krajowym (tj. z transpozycją dyrektywy ramowej w sprawie odpadów). Mowa jest również o „Protokole UE dotyczącym gospodarowania odpadami z budowy i rozbiórki” w formie niewiążących wytycznych ⁽⁵⁹⁾.

103. W jaki sposób można sklasyfikować nieruchomości spoza UE jako zgodne z systematyką? W jaki sposób traktuje się w systematyce UE normy budowlane (LEED, BREEAM, DGNB)? Czy istnieje sposób, aby wykazać, że budynek spełniający normy LEED lub BREEAM jest zgodny z taksonomią?

Wymienione normy nie są wyraźnie uwzględnione w akcie delegowanym dotyczącym klimatu. Jeżeli normy te mogą pomóc w wykazaniu zgodności z technicznymi kryteriami kwalifikacji, mogą zostać zaakceptowane na potrzeby spełniania tych kryteriów.

104. Na dzień dzisiejszy wiele świadectw charakterystyki energetycznej w niektórych państwach członkowskich opiera się raczej na zużyciu energii niż na zapotrzebowaniu na energię. Czy te świadectwa charakterystyki energetycznej mogą być stosowane na równych zasadach w celu udowodnienia zgodności z systematyką?

Jeżeli jest to urzędowo wystawione świadectwo charakterystyki energetycznej, może być zaakceptowane i stosowane na równych warunkach.

⁽⁵⁹⁾ Zob.: https://single-market-economy.ec.europa.eu/news/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-2018-09-18_en

B. Budowa nowych budynków opisana w sekcji 7.1

105. Jakie są rzeczywiste progi w odniesieniu do budynków o niemal zerowym zużyciu energii w poszczególnych państwach członkowskich (regionach)?

Informacje te można uzyskać od organów krajowych. Każdy nowy budynek w UE powinien mieć świadectwo charakterystyki energetycznej, a w nim wskazane są odpowiednie wartości dla danego budynku oraz ich porównanie z wartościami odniesienia, takimi jak budynek o niemal zerowym zużyciu energii.

106. W przypadku działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1, czy o zastosowaniu technicznych kryteriów kwalifikacji decyduje data złożenia wniosku budowlanego?

Tak, data złożenia kompletnego wniosku jest właściwą datą dla podjęcia decyzji, które techniczne kryteria kwalifikacji mają zastosowanie w danym momencie.

107. Czy zakres działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 ogranicza się tylko do przedsiębiorstw budujących nowe budynki, czy obejmuje również przedsiębiorstwa, które zlecają budowę budynków (np. przedsiębiorstwo produkujące samochody, która zleca przedsiębiorstwu budowlanemu budowę biurowca)?

Zakres obejmuje zarówno przedsiębiorstwa budowlane, jak i podmioty zlecające budowę nowego budynku. Sposób, w jaki mogą one wykazać odpowiedni obrót lub nakłady inwestycyjne lub wydatki operacyjne jako kwalifikujące się do systematyki lub zgodne z taksonomią może jednak się różnić, a podmiot będący właścicielem budynku może również zastosować odpowiednie kryteria określone w sekcji 7.7. załącznika I.

108. Czy w przypadku działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 wymagania dotyczące szczelności powietrznej, pomiaru integralności cieplnej i współczynnika globalnego ocieplenia w cyklu życia budynku dotyczą budynków niemieszkalnych?

Tak, w proponowanych technicznych kryteriach kwalifikacji dotyczących szczelności powietrznej, pomiaru integralności cieplnej i współczynnika globalnego ocieplenia w cyklu życia budynku nie wprowadza się rozróżnienia między budynkami mieszkalnymi i niemieszkalnymi, a zatem mają one zastosowanie do obu rodzajów budynków.

109. Czy w przypadku budynków mieszkalnych można wykazać zgodność z technicznymi kryteriami kwalifikacji w odniesieniu do działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 na podstawie ograniczonego podzbioru lokali mieszkalnych, zamiast sprawdzania zgodności całej nieruchomości z tymi kryteriami? Czy taka możliwość dotyczy również budynków niemieszkalnych?

W przypadku progu zapotrzebowania na energię pierwotną zależy to od przepisów krajowych, tzn. czy świadectwo charakterystyki energetycznej dotyczy całego budynku, czy poszczególnych lokali mieszkalnych. Niezależnie od tego, jaki jest wymóg na poziomie krajowym, powinien on mieć zastosowanie zarówno do budynków mieszkalnych, jak i niemieszkalnych. Należy w każdym przypadku dostarczyć prawidłowe świadectwo charakterystyki energetycznej zgodnie z przepisami krajowymi. W przypadku identycznych lokali mieszkalnych, mających zazwyczaj identyczne świadectwa charakterystyki energetycznej, można wykorzystać ograniczony podzbiór takich lokali. Jeżeli jednak istnieją różne rodzaje lokali mieszkalnych o różnych świadectwach charakterystyki energetycznej, należy sprawdzić wszystkie rodzaje.

Jeżeli chodzi o szczególne techniczne kryteria kwalifikacji w przypadku budynków o powierzchni przekraczającej 5 000 m², spełnienie wymogów, w których określono, że „budynek wzniesiony w ramach robót budowlanych poddawany jest badaniom szczelności powietrznej i integralności cieplnej” oraz że „oblicza się współczynnik globalnego ocieplenia w cyklu życia budynku wzniesionego w ramach robót budowlanych w odniesieniu do poszczególnych etapów cyklu życia oraz przedstawia się go inwestorom i klientom na żądanie” należy wykazać – zarówno w przypadku budynków mieszkalnych, jak i niemieszkalnych – w odniesieniu do budynku (a nie lokali mieszkalnych).

110. Jeżeli chodzi o pomiar integralności cieplnej, jak należy postępować w przypadku budynków, które ukończono lub przekazano do użytku poza wymaganym okresem grzewczym? Czy dowód pomiaru integralności cieplnej można przedstawić dopiero po przekazaniu budynku do użytku, a do tego czasu zapisać tę kwestię w postaci oświadczenia woli złożonego przez osoby, które są za nią odpowiedzialne zgodnie z prawem UE?

Tak, dowód można dostarczyć później, jeżeli nie ma możliwości wykonania niezbędnych badań przed przekazaniem budynku do użytkowania.

111. Jeżeli chodzi o obliczenie współczynnika globalnego ocieplenia, o którym mowa w działalności „Budowa nowych budynków” w sekcji 7.1:

- Jaki proces należy przeprowadzić, jeśli poszczególne fazy cyklu życia (takie jak: faza C – likwidacja budynku; lecz w szczególności faza D – korzyści i presje poza granicami systemu) nie są obecnie dostępne na poziomie krajowym w formie odpowiednich (specyficznych dla produktu) indeksów środowiskowych zgodnych z normami EN 15978/EN 15804 (w szczególności współczynnik globalnego ocieplenia) w postaci solidnych baz danych produktów? Czy w takim przypadku można założyć osiągnięcie „częściowej zgodności lub zgodności opartej na krajowych warunkach ramowych” w drodze wskazania uwzględnionych części cyklu życia (na przykład: faza A, faza B; części fazy C)?
- Jaki proces należy przeprowadzić, jeśli poza ewentualnymi ograniczeniami ogólnego podejścia do oceny, uwzględnienie w bilansowaniu dostępności wiarygodnych indeksów środowiskowych dotyczących technicznego wyposażenia budynku jest niemożliwe lub możliwe jedynie w bardzo ograniczonym zakresie? Czy w takim przypadku można założyć osiągnięcie „częściowej zgodności lub zgodności opartej na krajowych warunkach ramowych” w drodze wskazania tego ograniczenia?
- Czy ustanowione na szczeblu krajowym procedury oceny są dopuszczalne jako dowód zgodności, jeśli obecnie mają ograniczenia, ale jednocześnie są w dużym stopniu ugruntowane w praktyce (np. w systemach oceny budynków, w przyznawaniu dotacji na mieszkania)?

Jak wskazano w przypisie 294 w załączniku I, współczynnik globalnego ocieplenia przedstawia się w postaci liczbowego wskaźnika w odniesieniu do każdego etapu cyklu życia wyrażonego w kg ekwiwalentu dwutlenku węgla/m² (wewnętrznej powierzchni użytkowej), uśrednionego dla jednego roku w referencyjnym okresie badania wynoszącym 50 lat. Dobór danych, określenie scenariuszy i obliczenia przebiegają zgodnie z normą EN 15978 EN 15978:2011. „Zrównoważone obiekty budowlane – Ocena środowiskowych właściwości użytkowych budynków – Metoda obliczania”. Zakres elementów budowlanych i wyposażenia technicznego odpowiada zakresowi zdefiniowanemu we wspólnym unijnym systemie Level(s) dla wskaźnika 1.2.

Jeżeli istnieje krajowe narzędzie obliczeniowe lub jeżeli jest ono wymagane do celów ujawniania informacji lub uzyskania pozwoleń na budowę, takie narzędzie można zastosować w celu ujawniania wymaganych informacji. Można korzystać z innych narzędzi obliczeniowych, jeżeli spełniają one minimalne kryteria określone we wspólnych ramach UE Level(s) ⁽⁶⁰⁾, zob. wskaźnik 1.2 w instrukcji użytkownika.

112. Czy grunty budowlane przeznaczone na wznoszenie nowych budynków przestaje się uznawać za grunty orne i grunty uprawne bez względu na żyzność gleby na gruntach, które pozostają niezabudowane? Czy też generalnie zakazane jest – w rozumieniu aktu delegowanego dotyczącego klimatu w celu zgodności z systematyką – wznoszenie nowego budynku na gruntach ornych i gruntach uprawnych o średnim lub wysokim poziomie żyzności gleby i podziemnej bioróżnorodności, niezależnie od przeznaczenia tego budynku w prawie budowlanym?

Celem uwzględnienia kryterium zasady „nie czyni poważnych szkód” odnoszącym się do ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów jest zapewnienie, aby nowy budynek nie wyrządził poważnej szkody rodzajom terenów o wysokiej wartości pod względem bioróżnorodności biologicznej i ekosystemów. Dokładniej rzecz ujmując, ich celem jest, aby trzech rodzajów terenów wskazanych w kryterium dotyczącym nieczynienia poważnych szkód nie przekształcano w tereny budowlane.

Na tej podstawie uznaje się, że każdy projekt obejmujący wznoszenie nowego budynku na gruntach ornych i gruntach rolnych o średnim lub wysokim poziomie żyzności gleby i podziemnej bioróżnorodności wyrządza poważną szkodę bioróżnorodności i ekosystemom.

113. Czy w przypadku działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 tereny budowlane oczekujące na zabudowę, przeznaczone do zabudowy, ale jeszcze niezabudowane, są zasadniczo wyłączone z zabudowy zgodnie z systematyką UE?

Celem uwzględnienia kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód względem ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów jest zapewnienie, aby nowy budynek spełniał kryteria określone w dodatku D i nie wyrządził poważnej szkody rodzajom terenów o wysokiej wartości pod względem bioróżnorodności biologicznej i ekosystemów. Dokładniej rzecz ujmując, celem tego kryterium jest zapewnienie, aby trzech rodzajów gruntów/terenów określonych w kryterium zasady „nie czyni poważnych szkód” nie przekształcano w tereny wykorzystywane do wznoszenia nowych budynków.

Na tej podstawie każdy rodzaj gruntu lub terenu – z wyłączeniem rodzajów wymienionych w lit. a), b) i c) w pkt 6 – uznaje się za odpowiedni na potrzeby spełnienia kryterium zasady „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do bioróżnorodności i ekosystemów. W związku z tym tereny budowlane oczekujące na zabudowę, przeznaczone do zabudowy, ale jeszcze niezabudowane mogą spełniać kryterium dotyczące nieczynienia poważnych szkód w odniesieniu do bioróżnorodności i ekosystemów.

⁽⁶⁰⁾ <https://susproc.jrc.ec.europa.eu/product-bureau/product-groups/412/documents>

114. Pkt 1 kryteriów istotnego wkładu działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 stanowi, że „zapotrzebowanie na energię pierwotną (...) jest przynajmniej o 10 % mniejsze niż próg określony w odniesieniu do wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii w środkach krajowych wdrażających dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE (...)”. Jeżeli przepisy krajowe związane z dyrektywą w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i pojęciem budynków o niemal zerowym zużyciu energii uległy ostatnio zmianie, to czy zgodność z tym kryterium należy zapewnić stosując przepisy obowiązujące w chwili wydawania pozwolenia na budowę (stare przepisy), czy stosując przepisy obowiązujące obecnie?

Należy stosować techniczne kryteria kwalifikacji obowiązujące w momencie wydania pozwolenia na budowę (tj. w dniu złożenia kompletnego wniosku o pozwolenie na budowę).

115. Kryteria istotnego wkładu dotyczące działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 wskazują, że świadectwem charakterystyki energetycznej jest „powykonawcze świadectwo charakterystyki energetycznej”. Co oznacza „powykonawcze”? Czy na etapie budowy można wykorzystać obliczone szacunkowe zapotrzebowanie na energię pierwotną (PED) w celu ustalenia zgodności z systematyką do czasu dokonania ostatecznej oceny charakterystyki energetycznej budynku? Czy wartość PED dla całego budynku może być stosowana jako wskaźnik zastępczy zapotrzebowania na energię pierwotną pojedynczego lokalu mieszkalnego na etapie budowy, jeżeli na etapie budowy obliczona szacunkowa wartość zapotrzebowania na energię pierwotną jest dostępna tylko na poziomie budynku, a nie na poziomie pojedynczego lokalu (co często ma miejsce w przypadku lokali mieszkalnych)?

W przypadku nowych budynków obowiązuje albo świadectwo charakterystyki energetycznej (ważne przez 10 lat), albo powykonawcze świadectwo charakterystyki energetycznej. Przyjmuje się, że w przypadku projektów budowlanych pożyczki często udziela się przed rozpoczęciem prac, a środki udostępniane są w miarę postępu prac. Ze względu na fakt, że do samego końca projektu niemożliwe jest uzyskanie powykonawczego świadectwa charakterystyki energetycznej, powinno być możliwe uzyskanie i wykorzystanie projektowego świadectwa charakterystyki energetycznej jako środka tymczasowego. Pozwoliłoby to na rozpoczęcie procesu budowy. Po zakończeniu prac musi jednak zostać sporządzone powykonawcze świadectwo charakterystyki energetycznej, aby zaświadczyć, że budynek rzeczywiście spełnia kryterium w stopniu o 10 % wyższym niż budynek o niemal zerowym zużyciu energii.

Zależy to również od dostępności świadectw charakterystyki energetycznej i zakresu projektu jako takiego. Gdy projekt dotyczy całego budynku, weryfikacja świadectwa charakterystyki energetycznej poszczególnych lokali mieszkalnych jest zbędna. Gdy projekt dotyczy budowy lub nabycia/własności mieszkania, można wykorzystać świadectwo charakterystyki energetycznej danego lokalu mieszkalnego.

116. W pkt 2 kryteriów dotyczących istotnego wkładu działalności „Budowa nowych budynków” wymienionej w sekcji 7.1 stwierdza się, że „alternatywnie w przypadku gdy podczas procesu budowy wprowadzono solidne i identyfikowalne procedury kontroli jakości jest to możliwe jako alternatywa w stosunku do badania integralności cieplnej”. Jaki proces jakościowy kwalifikuje się jako identyfikowalna procedura kontroli jakości, a zatem zapewnia spełnienie tego kryterium?

Kwalifikują się certyfikaty przedsiębiorstw budowlanych lub instalacyjnych z odpowiedniej branży.

117. W załączniku II do aktu delegowanego kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód odnoszące się do łagodzenia zmian klimatu dla działania „Budowa nowych budynków” wymienionego w sekcji 7.1 załącznika II stanowią, że „budynek nie jest przeznaczony do wydobywania, magazynowania, transportu lub produkcji paliw kopalnych”. Czy należy to interpretować jako wykluczenie eksploatacji systemów opartych na paliwach kopalnych?

Kryterium nieczynienia poważnych szkód dotyczące łagodzenia zmian klimatu w sekcji 7.1 załącznika II ma na celu wyłączenie kwalifikowania jako zgodnych z systematyką działań w zakresie adaptacji budynków przeznaczonych do określonych rodzajów działalności obejmujących paliwa kopalne. Kryterium to nie wyklucza spełnienia kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód przez budynki, w których może zachodzić potrzeba magazynowania lub transportu niewielkich ilości paliw, np. w celu zapewnienia funkcjonowania instalacji do produkcji energii na miejscu, ale budynek jest przeznaczony do zupełnie innego użytku (np. budynek mieszkalny).

118. W świetle kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód odnoszące się do zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1: „Elementy budynków i materiały budowlane wykorzystane przy renowacji budynku, z którymi mieszkańcy mogą mieć kontakt, emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub elementu na podstawie badania zgodnego z warunkami określonymi w załączniku XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 oraz mniej niż 0,001 mg innych rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub elementu, co należy ustalić w ramach badań przeprowadzonych zgodnie z normą CEN/EN 16516 i ISO 16000-3:2011 lub innymi równoważnymi znormalizowanymi warunkami badania i metodami oznaczania”.

— Załącznik XVII do rozporządzenia REACH nie określa warunków określania emisji formaldehydu. Jaką metodykę badań należy zastosować: określoną normę czy metodę badawczą, taką jak EN 16516?

— Dlaczego w kryteriach mowa jest o „0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub elementu”, skoro emisję formaldehydu wyraża się jako jego stężenie w powietrzu?

Jeżeli chodzi o pkt 1, odwołanie do załącznika XVII do rozporządzenia REACH jest właściwe, ponieważ jest ono obecnie zmieniane w odniesieniu do formaldehydu, a zmieniona wersja będzie zawierać przepisy dotyczące metod badania emisji formaldehydu. Oczekujemy, że nowe ograniczenie dotyczące formaldehydu i substancji uwalniających formaldehyd zostanie dodane do załącznika XVII do rozporządzenia REACH i będzie opublikowane w II kwartale 2023 r.

Jeżeli chodzi o pkt 2, odwołanie należy rozumieć jako odnoszące się do m³ powietrza w komorze w systemie badawczym. Sformułowanie to może zostać skorygowane w ramach przeglądu aktu delegowanego.

119. Zasada „nie czyni poważnych szkód” w odniesieniu do zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 wymaga zapewnienia zgodności z kryteriami określonymi w dodatku C. Czy zgodność z dodatkiem C jest już zapewniona poprzez zgodność z przepisami Unii, o których mowa w kryteriach dotyczących nieczynienia poważnych szkód w sekcji 7.1, czy też należy uwzględnić inne kwestie?

Pełna zgodność z przepisami wymienionymi w dodatku C (tj. rozporządzeniami (UE) 2019/1021, 2017/852, 2009/1005, 1907/2006 oraz dyrektywą 2011/65/UE) nie wystarczy na potrzeby spełnienia ogólnych kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w odniesieniu do stosowania i obecności chemikaliów określonych w dodatku C. Odniesienie do przepisów UE w tym dodatku identyfikuje substancje wchodzące w zakres ogólnych kryteriów nieczynienia poważnych szkód. Wymagania, jakie muszą zostać spełnione w odniesieniu do tych chemikaliów, są określone w samym dodatku C.

120. Budowa budynków wiąże się z wykorzystaniem tysięcy substancji lub produktów pochodzących od bardzo szerokiego spektrum dostawców, przy czym te substancje lub produkty same zawierają komponenty pochodzące od osób trzecich. Zgromadzenie takiej masy informacji może być bardzo trudne. Czy istnieje metodyka lub ścieżka zgodności, które mogłyby zostać wskazane na potrzeby zapewnienia zgodności z dodatkiem C?

Wszystkie warunki określone w dodatku C, tj. lit. a)-g), mają zastosowanie ilekroć występuje odniesienie do dodatku C.

Nie istnieje uproszczony wykaz substancji odnoszący się do wyrobów budowlanych i elementów budynków. Niemniej jednak substancje określone w lit. a)–e) kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód są wymienione w odpowiednich przepisach przywołanych rozporządzeń.

Lista substancji objętych lit. f) jest dostępna do wglądu na liście kandydackiej substancji wzbudzających szczególnie duże obawy zarządzanej przez Europejską Agencję Chemikaliów, zgodnie z art. 59 ust. 10 rozporządzenia REACH. Lista kandydacka jest dostępna w internecie.⁵²

Substancje objęte lit. g) można znaleźć w kilku źródłach, w zależności od tego, w której literze art. 57 rozporządzenia REACH są one ujęte:

Jeżeli chodzi o rozporządzenie REACH art. 57 lit. a)–c): jednym ze źródeł jest wykaz dotyczący klasyfikacji i oznakowania zarządzany przez Europejską Agencję Chemikaliów zgodnie z art. 42 rozporządzenia CLP. Wykaz zawiera informacje na temat klasyfikacji substancji pod względem zagrożenia, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. a)–c) rozporządzenia REACH. W wykazie umieszczone są substancje na podstawie zharmonizowanej klasyfikacji (ocena przeprowadzona przez właściwe organy i zakończona), jak również na podstawie samoklasyfikacji (ocena przeprowadzona i zakończona przez daną branżę). Wykaz dotyczący klasyfikacji i oznakowania dostępny jest w internecie pod adresem: Baza danych wykazu C&L – ECHA – na stronie europa.wu

Jeżeli chodzi o rozporządzenie REACH art. 57 lit. d)–f): Kategorie zagrożeń wymienione w tych literach nie są jeszcze objęte bazą danych wykazu C&L. ECHA zarządza wykazami substancji podlegających ocenie za pomocą nieformalnych grup ekspertów ECHA. Wykazy zawierają informacje dotyczące substancji, które mogą spełniać kryteria określone w art. 57 lit. d)–f) rozporządzenia REACH, jak również substancji, które prawdopodobnie nie spełniają tych kryteriów lub substancji będących w trakcie oceny. Wykaz substancji poddanych ocenie trwałości, zdolności do bioakumulacji i toksyczności zawiera informacje na temat tych właściwości substancji, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. d)–e) rozporządzenia REACH. Wykaz jest dostępny w internecie pod adresem: <https://echa.europa.eu/pbt>

Wykaz poddanych ocenie substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego zawiera informacje na temat tych właściwości substancji, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. f) rozporządzenia REACH. Wykaz jest dostępny w internecie pod adresem: <https://echa.europa.eu/ed-assessment>

Zgodnie z zobowiązaniem dotyczącym strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności Komisja przygotowuje włączenie nowych klas zagrożeń (w tym substancji trwałych, wykazujących zdolność do bioakumulacji i toksyczność (PBT), substancji bardzo trwałych i wykazujących bardzo dużą zdolność do bioakumulacji (vPvB) oraz substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego (ED)) do rozporządzenia CLP (WE) nr 1272/2008. Jeżeli klasy zagrożeń zostaną włączone do rozporządzenia CLP, i gdy to nastąpi, w bazie danych wykazu C&L będą stopniowo ujawniane informacje na temat klasyfikacji substancji pod względem zagrożenia objęte dodatkiem C lit. g).

121. Kryterium dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 zawiera wymaganie polegające na tym, że „jeżeli nowy budynek jest wznoszony na terenie potencjalnie zanieczyszczonym (teren zdegradowany), taki teren poddano badaniu pod kątem potencjalnych zanieczyszczeń, na przykład z wykorzystaniem normy ISO 18400”. Czy w przypadku wykrycia zanieczyszczenia należy przeprowadzić dekontaminację, aby spełnić to kryterium? Jakie progi należy uwzględnić, aby określić, czy dany teren jest zanieczyszczony? Czy istnieje międzynarodowy materiał referencyjny, czy też należy stosować materiały krajowe lub lokalne?

Celem kryterium jest wymaganie zbadania zanieczyszczeń na potencjalnie zanieczyszczonym terenie przed rozpoczęciem budowy nowego budynku lub projektu w zakresie nieruchomości. Obejmuje to badanie terenów, na których miały miejsce działania związane z ryzykiem potencjalnego zanieczyszczenia lub terenów, co do których zachodzi podejrzenie, że występują na nich zanieczyszczenia gleby (np. po wypadku lub katastrofie). W tym kryterium wymaga się, aby badanie miało na celu zgromadzenie informacji niezbędnych do potwierdzenia występowania zanieczyszczenia gleby i ustalenie oceny ryzyka. Po podjęciu oceny ryzyka spełnione są wymogi kryteriów.

Zanieczyszczony teren określa się indywidualnie dla każdego przypadku po zbadaniu gleby i pobraniu próbek gleby (na przykład zgodnie z wytycznymi normy ISO 18400). Obecnie nie ma wspólnych progów unijnych pozwalających ocenić, czy dany teren jest zanieczyszczony. W większości państw członkowskich istnieją przepisy krajowe dotyczące zwalczania problemu zanieczyszczenia gleby, które w niektórych przypadkach zawierają określone wartości graniczne i wymogi dotyczące badania, pobierania próbek, oceny ryzyka i remediacji.

122. Kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód w odniesieniu do zasobów wodnych i morskich w działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 wyraźnie wyłączają z zakresu wymagań „instalacje w lokalach mieszkalnych”. Jak należy to rozumieć? Czy to jest ogólne wyłączenie dotyczące budynków mieszkalnych?

Lokalami mieszkalnymi są domy jednorodzinne lub mieszkania w budynkach wielorodzinnych. Wyłączono je z zakresu kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód, aby zminimalizować obciążenie administracyjne indywidualnych właścicieli domów oraz związane z tym kryterium projekty budowlane lub projekty renowacji.

Realizowane przez jeden podmiot gospodarczy zabudowy obejmujące wiele mieszkań lub wiele domów podlegają jednak kryteriom dotyczącym nieczynienia poważnych szkód względem zasobów wodnych i morskich. W kryteriach nie przewidziano zatem ogólnego wyłączenia dotyczącego budynków mieszkalnych.

123. W kryteriach dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem zasobów wodnych i morskich w działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 stwierdza się, że „w toaletach, w tym kompaktach, muszlach i spłuczkiach całkowita objętość wody wykorzystywanej do spłukiwania nie może przekraczać 6 litrów, a średnia objętość wody wykorzystywanej do spłukiwania nie może przekraczać 3,5 litra”. W jaki sposób oblicza się średnią objętość wody wykorzystywanej do spłukiwania? Czy ma zastosowanie metodyka BREEAM?

Do obliczenia maksymalnego średniego spłukiwania WC, w tym kompaktów, muszli i spłuczek, stosuje się system oceny oddziaływania budynków na środowisko (BREEAM – Building Research Establishment Environmental Assessment Method) lub równoważny instrument.

124. Zgodnie z kryterium dotyczącym nieczynienia poważnych szkód względem przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym w działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1, czy dopuszczalne jest, aby materiały gotowe do odzysku energii były zaliczane na poczet wymogu stanowiącego, że 70 % masy innych niż niebezpieczne odpadów z budowy i rozbiórki wytwarzanych na placu budowy musi być gotowe do ponownego użycia, recyklingu i innych procesów odzysku materiału. Czy też spalanie/odpady powinny być uwzględniane powyżej 70 %?

Celem włączenia kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód do celu przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym jest wprowadzenie wymogu, aby 70 % (masy) innych niż niebezpieczne odpadów z budowy i rozbiórki wytwarzanych na placu budowy było gotowe do ponownego użycia, recyklingu i innych procesów odzysku materiału, takich jak operacje wypełniania wykopów z wykorzystaniem odpadów zastępujących inne materiały.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 lit. d) rozporządzenia w sprawie systematyki należy uznać, że działalność gospodarcza prowadząca do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu wyrządza poważne szkody względem gospodarki o obiegu zamkniętym.

Na tej podstawie należy uznać wykorzystanie innych niż niebezpieczne odpadów z budowy i rozbiórki, które znacznie zwiększyłyby spalanie, za wyrządzające szkodę względem gospodarki o obiegu zamkniętym, z zatem nie zalicza się na poczet progu 70 % (masy).

125. Jaki stopień przestrzegania normy ISO 20887 lub innych norm dotyczących oceny możliwości rozbiórki lub adaptacji budynków należy wykazać, aby zapewnić zgodność z kryterium dotyczącym nieczynienia poważnych szkód względem gospodarki cyrkularnej w działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1? W jaki sposób właściwy organ będzie oceniał/kontrolował zgodność z tym wymogiem?

Celem wprowadzenia kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód wspomagającego przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym jest wykazanie, że przy projektowaniu i wznoszeniu budynku postępowano w sposób umożliwiający ponowne użycie i recykling wykorzystanych materiałów.

W kryterium dotyczącym nieczynienia poważnych szkód nie określa się stopnia, w jakim należy wykazać zgodność z normą ISO 20887 lub innymi normami dotyczącymi oceny możliwości rozbiórki lub adaptacji budynków. Aby zapewnić zgodność z technicznymi kryteriami kwalifikacji przedsiębiorstwo budowlane musi wprowadzić odpowiedni zestaw środków, aby udowodnić, że – w porównaniu z przeciętnym nowo wybudowanym budynkiem – nowy budynek charakteryzuje się większą a) zasobooszczędnością, b) możliwością adaptacji, c) elastycznością i d) możliwością rozbiórki.

126. Jakie elementy należy przedstawić aby udowodnić, że nowy budynek nie został wzniesiony na jednym z rodzajów terenów, o których mowa w kryteriach dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności w odniesieniu do działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 (np. grunty orne lub o wysokiej bioróżnorodności)?

Celem uwzględnienia kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód względem ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów jest zapewnienie, aby nowy budynek spełniał kryteria określone w dodatku D i nie wyrządzał poważnej szkody rodzajom terenów o wysokiej wartości pod względem bioróżnorodności biologicznej i ekosystemów. Dokładniej rzecz ujmując, oznacza to, że trzech rodzajów terenów wskazanych w kryterium dotyczącym nieczynienia poważnych szkód nie przekształca się w tereny wykorzystywane do wznoszenia nowych budynków.

W związku z tym pozwolenie na budowę można wykorzystać jako dowód spełnienia kryterium – w celu wykazania, że nowy budynek nie jest wznoszony na rodzajach terenów wymienionych w lit. a), b) i c) kryterium.

127. W jaki sposób należy wykazać, że nowy budynek nie jest objęty lit. a) kryterium dotyczącego nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności w działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1, jeżeli żywność gleby na danej działce jest nadal badana na poziomie UE, a map podziemnej bioróżnorodności jeszcze nie opublikowano?

Celem włączenia kryterium a) dotyczącego nieczynienia poważnych szkód do celu w zakresie bioróżnorodności odnoszącego się do budowy nowych budynków jest wykluczenie – ze względu na negatywny wpływ na środowisko wynikający z wykorzystania takich terenów – sytuacji, w której budynki na żyznych gruntach ornym lub uprawnym (lub na innych kategoriach terenów ujętych w pkt b) i c)) byłyby uznawane za zrównoważone środowiskowo.

128. W jaki sposób należy rozumieć kryterium dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności w odniesieniu do działalności „Budowa nowych budynków” w sekcji 7.1, w którym stwierdza się, że „przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko (OOS) lub kwalifikację zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE”?

Zgodnie z kryteriami dotyczącymi „Budowy nowych budynków” projekty dotyczące nieruchomości są objęte załącznikiem II do dyrektywy w sprawie oceny oddziaływania na środowisko i podlegają kwalifikacji. W poszczególnych państwach członkowskich właściwy organ decyduje, czy dla takich przedsięwzięć niezbędne jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko. Decyzja taka opiera się na procedurze kwalifikacji, w ramach której ustala się, czy przedsięwzięcia podlegają ocenie na podstawie progów lub kryteriów, czy też na podstawie badania indywidualnego z uwzględnieniem odpowiednich kryteriów kwalifikacji określonych w załączniku III do tej dyrektywy.

Aby zapewnić wysoki poziom ochrony środowiska i zdrowia ludzkiego, procedury kwalifikacji oraz oceny oddziaływania na środowisko powinny uwzględniać wpływ całości danego przedsięwzięcia, w tym – w stosownych przypadkach – jego ingerencję w struktury powierzchniowe i w podziemiu na etapie budowy, eksploatacji oraz — w stosownych przypadkach — rozbiórki.

Dalsze wskazówki dotyczące wykonywania dyrektywy w sprawie oceny oddziaływania na środowisko można znaleźć na stronie https://environment.ec.europa.eu/law-and-governance/environmental-assessments/environmental-impact-assessment_en

C. Renowacja istniejących budynków w sekcji 7.2.

129. Jaka jest definicja ważniejszej renowacji w poszczególnych państwach członkowskich w odniesieniu do działalności „renowacja istniejących budynków” w sekcji 7.2.?

Zgodnie z art. 2 pkt 1 ppkt 10 dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków „poważna renowacja” oznacza renowację budynku, w ramach której:

- a) całkowity koszt prac renowacyjnych związanych z przegrodami zewnętrznymi lub systemami technicznymi budynku przekracza 25 % wartości budynku, nie wliczając wartości gruntu, na którym usytuowany jest budynek; lub
- b) renowacji podlega ponad 25 % powierzchni przegród zewnętrznych.

Państwa członkowskie mogą wybrać zastosowanie opcji a) lub b) lub obu opcji. Informacje te można sprawdzić w odpowiednim państwie członkowskim.

130. W przypisie 307 w załączniku I w sekcji 7.2 dotyczącej „renowacji istniejących budynków” sprecyzowano, że nie uwzględnia się „ograniczenia zapotrzebowania netto na energię pierwotną za sprawą wykorzystania odnawialnych źródeł energii”. Jak należy to interpretować?

W przywołanym przypisie wskazuje się, że: „Wstępne zapotrzebowanie na energię pierwotną i szacunkowe jego ograniczenie określa się na podstawie szczegółowego badania stanu budynku, audytu energetycznego przeprowadzonego przez akredytowanego niezależnego eksperta lub każdej innej przejrzystej i proporcjonalnej metody, oraz zatwierdza się w drodze świadectwa charakterystyki energetycznej. Poprawa na poziomie 30 % wynika z faktycznego ograniczenia zapotrzebowania na energię pierwotną (bez uwzględniania ograniczenia zapotrzebowania netto na energię pierwotną za sprawą wykorzystania odnawialnych źródeł energii) i może być osiągnięta w ramach kolejnych środków stosowanych w okresie maksymalnie trzech lat.”

Wynika z tego, że ograniczenia zapotrzebowania na energię pierwotną mają być zatwierdzone w drodze świadectwa charakterystyki energetycznej i powinny być szacowane w oparciu o obowiązującą metodologię, zgodnie z przepisami dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. W dyrektywie wyjaśniono, że „energia pierwotna” oznacza energię pochodzącą z odnawialnych i nieodnawialnych źródeł, która nie została poddana żadnemu procesowi przemiany lub transformacji.

Poprawa źródła energii w celu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych może być zakwalifikowane do sekcji 7.6 – „montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej”.

131. W jaki sposób przedsiębiorstwa mogą spełnić kryterium dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem wody w odniesieniu do działalności „renowacja istniejących budynków” w sekcji 7.2, dopóki brak odpowiednich ograniczeń prawnych lub specyfikacji producentów, a zatem nie istnieją dane, które umożliwiłyby śledzenie zgodności z tym kryterium?

Kryterium dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem zrównoważonego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych i morskich ma na celu ograniczenie zużycia wody w określonych urządzeniach związanych z wodą zainstalowanych w ramach prac renowacyjnych w lokalach mieszkalnych. Urządzenia obejmują a) krany umywalk i krany zlewów; b) prysznice; c) toalety i d) pisuary.

Na tej podstawie można spełnić wymogi dotyczące zużycia wody w konkretnych urządzeniach na podstawie któregośkolwiek z poniższych elementów: a) karty charakterystyki produktu, b) certyfikatu budynku lub c) obowiązującym w Unii oznakowaniem produktu, takim jak oznakowanie ekologiczne UE.

132. Aby określić, czy będzie osiągnięte w przyszłości bądź już osiągnięto ograniczenie zapotrzebowania na energię pierwotną o 30 %, należy określić wartość początkową i wartość końcową zapotrzebowania na energię pierwotną. Czy termin „zatwierdza się w drodze świadectwa charakterystyki energetycznej”, zawarty w technicznych kryteriach kwalifikacji dotyczących działalności „renowacja istniejących budynków” w sekcji 7.2, oznacza, że wartość końcowa zapotrzebowania na energię pierwotną jest ważna/możliwa do zaakceptowania tylko wtedy, gdy jest to wartość zapotrzebowania na energię pierwotną określona w nowym świadectwie charakterystyki energetycznej? Czy poprzednie zdanie („określa się na podstawie szczegółowego badania stanu budynku, audytu energetycznego przeprowadzonego przez akredytowanego niezależnego eksperta lub każdej innej przejrzystej i proporcjonalnej metody”) stosuje się również do końcowej wartości zapotrzebowania na energię pierwotną (zapotrzebowanie na energię pierwotną po renowacji)?

Obliczenie ograniczenia powinno być oparte na wartościach ujętych w świadectwie charakterystyki energetycznej przed i po renowacji, w oparciu o wskaźniki liczbowe w kWh/m² wskazane w świadectwie charakterystyki energetycznej.

133. Czy w odniesieniu do działalności „renowacja istniejących budynków” w sekcji 7.2 sformułowanie „określa się na podstawie szczegółowego badania stanu budynku, audytu energetycznego przeprowadzonego przez akredytowanego niezależnego eksperta lub każdej innej przejrzystej i proporcjonalnej metody” oznacza, że w celu ustalenia początkowej wartości zapotrzebowania na energię pierwotną możliwe do zaakceptowania są metody alternatywne – oprócz pomiaru na miejscu zapotrzebowania na energię pierwotną – o ile są one „przejrzyste i proporcjonalne”? Czy możliwe do zaakceptowania – na potrzeby określenia punktu początkowego renowacji – byłoby ustalenie (np. wykorzystując cechy nieruchomości i rok budowy) górnych i dolnych szacunkowych wartości zapotrzebowania na energię pierwotną dla istniejących etykiet energetycznych i wykorzystanie górnych wartości jako wartości wstępnego zapotrzebowania na energię pierwotną?

W przypadku gdy świadectwo charakterystyki energetycznej jest niedostępne lub nie może zostać wygenerowane, wstępne zapotrzebowanie na energię pierwotną i szacunkowe jego ograniczenie można określić na podstawie szczegółowego badania stanu budynku, audytu energetycznego przeprowadzonego przez akredytowanego niezależnego eksperta lub każdej

innej przejrzystej i proporcjonalnej metody. Poprawa na poziomie 30 % powinna wynikać z faktycznego ograniczenia zapotrzebowania na energię pierwotną (bez uwzględniania ograniczenia zapotrzebowania netto na energię pierwotną za sprawą wykorzystania odnawialnych źródeł energii) i może być osiągnięta w ramach kolejnych środków stosowanych w okresie maksymalnie trzech lat.

134. **Czy w przypadku działalności „renowacja istniejących budynków” opisanej w sekcji 7.2, można uwzględnić wszystkie środki renowacyjne przedsięwzięte w okresie trzech lat w celu ustalenia, czy osiągnięto ograniczenie o 30 % (w porównaniu z początkową wartością zapotrzebowania na energię pierwotną na początku okresu trzech lat)?**

Tak.

D. Montaż, konserwacja i naprawa sprzętu zwiększającego efektywność energetyczną w sekcji 7.3.

135. **Jakie są specyfikacje techniczne energooszczędnych okien, drzwi, źródeł światła oraz wysoce efektywnych technologii ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji, o których mowa w lit. b)–e) działalności „montaż, konserwacja i naprawa sprzętu zwiększającego efektywność energetyczną” w sekcji 7.3?**

Specyfikacje te są określane na poziomie krajowym.

E. Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej

136. **Jaka jest specyfikacja techniczna pomp ciepła przyczyniających się do osiągnięcia celów w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w sektorze ogrzewania i chłodzenia zgodnie z przekształconą dyrektywą w sprawie energii odnawialnej?**

W załączniku VII do przekształconej dyrektywy w sprawie energii odnawialnej (rozliczanie energii z pomp ciepła) określono, że „bierze się pod uwagę jedynie pompy ciepła, dla których $SPF > 1,15 * 1/\eta$ ”, gdzie:

— „ SPF = szacunkowy przeciętny współczynnik wydajności sezonowej dla tych pomp ciepła

— η = stosunek pomiędzy całkowitą produkcją energii elektrycznej brutto i pierwotnym zużyciem energii dla produkcji energii elektrycznej, obliczany jako średnia UE oparta na danych Eurostatu”.

137. **W jaki sposób można odróżnić instalację pomp ciepła, o której mowa w sekcji 4.16 („instalacja i eksploatacja elektrycznych pomp ciepła”), od montażu, o którym mowa w sekcji 7.6 („montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej”)? Co oznacza instalacja „na miejscu”? Czy można prosić o przykłady?**

Sekcja 7.6 obejmuje montaż, konserwację, naprawę i modernizację pomp ciepła i dodatkowego wyposażenia technicznego, w przypadku instalacji na miejscu jako systemy techniczne budynku. Pompa ciepła zamontowana na miejscu w celu zapewnienia ogrzewania konkretnego budynku wchodzi w zakres sekcji 7.6.

Sekcja 4.16 obejmuje instalację i eksploatację innych rodzajów elektrycznych pomp ciepła, które nie są instalowane na miejscu jako systemy techniczne budynku (np. przemysłowe pompy ciepła, pompy ciepła zainstalowane jako część systemu ciepłowniczego).

138. **Czy bioenergia i energia wodna kwalifikują się w ramach działalności „montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej” opisanej w sekcji 7.6?**

Systemy technologii energii odnawialnej wymienione w sekcji 7.6 to systemy, które mogą być instalowane na miejscu i w przypadku których przeprowadzono ocenę i stwierdzono, że w znacznym stopniu przyczyniają się do łagodzenia zmian klimatu i nie powodują poważnych szkód w odniesieniu do realizacji innych celów środowiskowych. Wykaz przedstawiony w sekcji 7.6 aktu delegowanego dotyczącego klimatu jest wyczerpujący. W związku z tym energia wodna i bioenergia nie wchodzi w zakres wspomnianej sekcji. Możliwe jest uwzględnienie dodatkowych technologii w przyszłości, z zastrzeżeniem przeprowadzenia bardziej szczegółowej oceny.

139. **W jaki sposób sekcje 4.3 („produkcja energii elektrycznej z energii wiatrowej”) i 7.6 („montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej”) są ze sobą powiązane, jeżeli chodzi o budowę lub eksploatację instalacji do produkcji energii elektrycznej z energii wiatrowej oraz montaż, konserwację i naprawę turbin wiatrowych? Które rodzaje działalności przypisuje się do działalności w sekcji 7.6?**

Sekcja 7.6 obejmuje montaż, konserwację i naprawę turbin wiatrowych i dodatkowego wyposażenia technicznego, w przypadku instalacji na miejscu jako systemów technicznych budynku. Turbina wiatrowa zamontowana na miejscu w celu zapewnienia energii elektrycznej dla konkretnego budynku wchodzi w zakres sekcji 7.6.

Sekcja 4.3 obejmuje budowę lub eksploatację instalacji do produkcji energii elektrycznej z energii wiatrowej we wszystkich innych sytuacjach, gdy turbiny wiatrowe nie są instalowane na miejscu jako systemy techniczne budynku.

F. Nabywanie i prawo własności budynków w sekcji 7.7.

140. Czy techniczne kryteria kwalifikacji dotyczące działalności „nabywanie i prawo własności budynków” opisanej w sekcji 7.7 odnoszą się wyłącznie do budynków mieszkalnych czy również do budynków niemieszkalnych?

Kryteria dotyczące charakterystyki energetycznej budynku mają zastosowanie zarówno do budynków mieszkalnych, jak i niemieszkalnych. W przypadku budynku niemieszkalnego obowiązuje dodatkowy wymóg (który nie ma zastosowania do budynków mieszkalnych): „Jeżeli budynek stanowi duży budynek niemieszkalny (wyposażony w systemy ogrzewania, połączone systemy ogrzewania pomieszczeń i wentylacji, systemy klimatyzacji lub połączone systemy klimatyzacji i wentylacji o znamionowej mocy użytecznej ponad 290 kW), taki budynek jest efektywnie eksploatowany w drodze monitorowania i oceny jego charakterystyki energetycznej”.

141. W kryteriach istotnego wkładu dotyczących działalności „nabywanie i prawo własności budynków” w sekcji 7.7 określono, że „w przypadku budynków wzniesionych po dniu 31 grudnia 2020 r. budynek spełnia kryteria określone w sekcji 7.1 niniejszego załącznika, obowiązujące w chwili nabycia”. Czy stwierdzenie to dotyczy zarówno kryteriów istotnego wkładu, jak i kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód przewidzianych w sekcji 7.1 („Budowa nowych budynków”)?

Ponieważ tekst ten jest zawarty w kryteriach istotnego wkładu, a poniżej wymieniono konkretne kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód, tekst ten odnosi się jedynie do odpowiednich kryteriów przewidzianych w sekcji 7.1 w zakresie istotnego wkładu w łagodzenie zmian klimatu. Jeżeli w kryteriach dotyczących nieczynienia poważnych szkód w sekcji 7.7 wskazano „nie dotyczy” oznacza to, że nie obowiązują żadne szczególne wymogi w odniesieniu do danego celu środowiskowego.

142. Co się dzieje, jeżeli w przypadku działalności „nabywanie i prawo własności budynków” opisanej w sekcji 7.7 budynek ma kilka świadectw charakterystyki energetycznej?

W przypadku gdy budynek ma kilka świadectw charakterystyki energetycznej, części budynku objęte świadectwami charakterystyki energetycznej, które kwalifikują się na podstawie technicznych kryteriów kwalifikacji, należy uznać za zgodne z systematyką.

143. W odniesieniu do działalności „nabywanie i prawo własności budynków” w sekcji 7.7, który termin należy wykorzystać w celu ustalenia, kiedy nieruchomości została „wzniesiona”:

- termin, w którym nieruchomości została faktycznie ukończona i przekazana właścicielowi/mieszkańcowi;
- termin złożenia wniosku o udzielenie pozwolenia na budowę; lub
- termin wydania potwierdzenia wykonania pozwolenia na budowę?

Jeżeli chodzi o stosowanie kryteriów systematyki, istotny jest termin złożenia wniosku o wydanie pozwolenia na budowę.

144. Czy w przypadku budynków wzniesionych po dniu 31 grudnia 2020 r. etap budowy nowo wybudowanej nieruchomości można uznać za część procesu nabycia? Czy w związku z tym część zaciągniętego kredytu hipotecznego na budowę może być uznana w ramach sekcji 7.7 („nabywanie i prawo własności budynków”) pkt 2? Mówiąc inaczej: czy sekcję 7.7 pkt 2 należy stosować wyłącznie do budynków ukończonych, czy również do budynków, które są dopiero wznoszone? Czy też jeszcze inaczej: czy konsumenta należy postrzegać jako podmiot podejmujący działalność gospodarczą, o której mowa w sekcji 7.1 („Budowa nowych budynków”), a zrealizowaną część nieruchomości rozpatrywać pod kątem zgodności z unijną systematyką dotyczącą zrównoważonego rozwoju jedynie na podstawie sekcji 7.1?

W przypadku budowy nowego budynku do przedsiębiorstwa budowlanego (i do rozpatrywania jego przychodów w ramach unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju) zastosowanie mają kryteria określone w sekcji 7.1. Jeżeli chodzi o właściciela nowego budynku (niezależnie od tego, czy nabywa on budynek w drodze przejęcia, czy też wznosi własny budynek), wartość budynku może być rozpatrywana w ramach unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju na podstawie kryteriów przedstawionych w sekcji 7.7.

145. **Czy w państwach, w których świadectwa charakterystyki energetycznej nie są wydawane, przedsiębiorstwa mogą stosować dokumenty równoważne świadectwom charakterystyki energetycznej do oceny zgodności z technicznymi kryteriami kwalifikacji dotyczącymi działalności „nabywanie i prawo własności budynków” w sekcji 7.7?**

W UE świadectwa charakterystyki energetycznej obowiązują we wszystkich państwach członkowskich. Niektóre państwa członkowskie mogą jednak wyłączyć określone rodzaje budynków z systemów świadectw charakterystyki energetycznej, np. budynki przemysłowe, budynki tymczasowe. W UE, w każdym przypadku, gdy świadectwo charakterystyki energetycznej jest dostępne dla rozpatrywanego budynku, należy je stosować. Jeżeli jest to niemożliwe, można zamiast niego stosować dokumenty równoważne. Poza UE zamiast świadectw charakterystyki energetycznej można stosować dokumenty równoważne.

146. **W jaki sposób budynki są oceniane w państwach, w których nie obowiązuje próg dotyczący budynków o niemal zerowym zużyciu energii (NZEB), tj. w państwach spoza UE? Czy przedsiębiorstwa mogą korzystać z równoważnych poziomów lub progów stosowanych w państwie UE o podobnym klimacie?**

Niektóre państwa, nawet spoza UE, opracowały definicje NZEB i budynków niskoenergetycznych. W każdym przypadku, w którym takie definicje istnieją, można z nich korzystać. Jeżeli NZEB nie zostały wyraźnie zdefiniowane w przepisach krajowych, można korzystać z równoważnych wartości, np. równoważnych poziomów lub progów stosowanych w państwie UE o podobnym klimacie, o ile jest to możliwe.

147. **Czy budowę budynku na użytek własny można zaliczyć do działalności „Budowa nowych budynków” opisanej w sekcji 7.1 lub „nabywanie i prawo własności budynków” opisanej w sekcji 7.7?**

Tak, budowę nowego budynku na użytek własny można uwzględnić na podstawie sekcji 7.1 „Budowa nowych budynków” lub sekcji 7.7 „nabywanie i prawo własności budynków”.

148. **Czy świadectwo charakterystyki energetycznej klasy A w ramach kryteriów istotnego wkładu dotyczących działalności związanej z sektorem budowlanym i sektorem nieruchomości odnosi się do zapotrzebowania na energię pierwotną czy całkowitego zapotrzebowania na energię?**

Świadectwo charakterystyki energetycznej „klasa A”, które jest wymagane w ramach kryteriów istotnego wkładu dotyczących działalności w sekcji 7.7 („nabywanie i prawo własności budynków”) odnosi się do klasy świadectwa charakterystyki energetycznej w systemie świadectw charakterystyki energetycznej w danym państwie członkowskim. Istotny jest wskaźnik liczbowy wyrażony w kWh/m², wymieniony w świadectwie charakterystyki energetycznej, i należy brać go pod uwagę.

149. **Jakie są zasady określania 15 % i 30 % najlepszych wskaźników referencyjnych rynku krajowego (z podziałem na rynek mieszkaniowy i komercyjny), o których mowa w technicznych kryteriach kwalifikacji dotyczących działalności „nabywanie i prawo własności budynków” opisanej w sekcji 7.7? Co należy zrobić, jeżeli brak jest świadectwa charakterystyki energetycznej lub innych danych pozwalających ustalić, czy budynek należy do 15 % najbardziej efektywnych budynków w kraju?**

W celu określenia zgodności z systematyką należy wykazać, że budynek należy do 15 % (lub 30 % w przypadku adaptacji do zmian klimatu) najbardziej efektywnych budynków w kraju lub regionie, za pomocą odpowiednich dowodów. Nie istnieją szczegółowe zasady określania 15 % lub 30 % najbardziej efektywnych budynków poza wymogami dotyczącymi odniesienia do najbardziej efektywnych budynków w kraju lub regionie pod względem zapotrzebowania na energię pierwotną oraz rozróżnienia przynajmniej między budynkami mieszkalnymi i niemieszkalnymi.

W przypadku braku odpowiedniego świadectwa charakterystyki energetycznej można przeprowadzić badanie techniczne w celu oszacowania odpowiedniego progu dla 15 % najbardziej efektywnych budynków w kraju (lub regionie) w odniesieniu do danej kategorii budynków. Informacje mogą być dostępne w krajowych bazach danych lub badaniach opracowanych przez określone organizacje (np. Światowe Stowarzyszenie Budownictwa Zrównoważonego).

Jeżeli takie badanie jest publicznie dostępne, można je wykorzystać. W przypadku gdy takie badanie nie jest dostępne, należy je przeprowadzić. Można oczekiwać, że np. zainteresowane podmioty rynkowe lub stowarzyszenia/instytuty/organy publiczne mogą być skłonne do przeprowadzenia lub zlecenia takich badań i ich upublicznienia, dzięki czemu inne podmioty (w szczególności mniejsze) mogłyby później z nich korzystać.

Świadectwo charakterystyki energetycznej pozostaje najprostszą opcją w UE, ponieważ można je łatwo uzyskać w odniesieniu do większości budynków, ponadto jest ono obowiązkowe w przypadku sprzedaży budynku.

W ramach przeglądu dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków rozważa się sposób rozwiązania kwestii dostępności informacji na temat charakterystyki energetycznej budynków, a także baz danych dotyczących świadectw charakterystyki energetycznej.

150. **Co należy zrobić, jeżeli obecnie niemożliwe jest ilościowe określenie 15 % najbardziej efektywnych budynków wzniesionych przed dniem 31.12.2020 r. i nie istnieje odpowiednia krajowa ocena już wydanych świadectw charakterystyki energetycznej (EPC), a ponadto brak jest aktualnych danych opartych na zapotrzebowaniu na energię eksploatacyjną istniejących zasobów budowlanych? Czy w ramach pierwszego uproszczenia można wykorzystać dane na temat obliczonej efektywności energetycznej (np. ze świadectw charakterystyki energetycznej uwzględniających znormalizowane zapotrzebowanie na energię elektryczną w gospodarstwach domowych/eksploatacyjną energię elektryczną) zamiast danych o rzeczywistym zużyciu (z eksploatowanych budynków) w celu określenia zgodności z systematyką pod kątem kryteriów istotnego wkładu dotyczących działalności „nabywanie i prawo własności budynków” opisanej w sekcji 7.7?**

Aby skorzystać z opcji wykazania, że budynek należy do 15 % najbardziej efektywnych budynków w kraju lub regionie, należy przedstawić odpowiednie dowody (np. najnowsze badanie), które zawierają przynajmniej porównanie charakterystyki energetycznej danego budynku z charakterystyką energetyczną budynków wzniesionych w kraju lub regionie przed dniem 31 grudnia 2020 r. i uwzględniają rozróżnienie przynajmniej między budynkami mieszkalnymi i niemieszkalnymi. Jeżeli dane takie nie są dostępne, można przeprowadzić badanie umożliwiające dokonanie takiej oceny. Ewentualnie można skorzystać z opcji świadectwa charakterystyki energetycznej klasy A.

Nie istnieje wymóg przeprowadzenia oceny na podstawie danych o rzeczywistym zużyciu w celu wykazania, że budynek należy do 15 % najbardziej efektywnych budynków. W rzeczywistości zaleca się stosowanie szacunkowego zużycia energii, które lepiej odzwierciedla charakterystykę energetyczną budynku (na którą mniejszy wpływ mają wykorzystanie i wzorce zachowań). Jedynie w odniesieniu do dużych budynków niemieszkalnych (wyposażonych w systemy ogrzewania, połączone systemy ogrzewania pomieszczeń i wentylacji, systemy klimatyzacji lub połączone systemy klimatyzacji i wentylacji o znamionowej mocy użytecznej ponad 290 kW) wymagane jest wykazanie, że budynek jest również efektywnie eksploatowany w drodze monitorowania i oceny jego charakterystyki energetycznej.

151. **Czy dopuszczalne jest zastosowanie ważonej wartości wymogu na podstawie ważnych nowych przepisów budowlanych z ostatnich 15 lat do określenia niezbędnej wartości wymogu w odniesieniu do „15 % najbardziej efektywnych budynków”, o których mowa w kryteriach istotnego wkładu dotyczących działalności „nabywanie i prawo własności budynków” opisanej w sekcji 7.7?**

W technicznych kryteriach kwalifikacji wymagane są „odpowiednie dowody, które zawierają przynajmniej porównanie charakterystyki energetycznej danego budynku z charakterystyką energetyczną budynków wzniesionych w kraju lub regionie przed dniem 31 grudnia 2020 r. i uwzględniają rozróżnienie przynajmniej między budynkami mieszkalnymi i niemieszkalnymi”, w przypadku korzystania z opcji „15 % najbardziej efektywnych budynków w kraju lub regionie”. Stosowanie danych przybliżonych, takich jak rok budowy budynku, jest niemożliwe.

152. **15 % najbardziej efektywnych budynków jest wskaźnikiem dynamicznym. Czy zasada praw nabytych jest gwarantowana w odniesieniu do nieruchomości, np. w całym okresie obowiązywania obligacji ekologicznej, jeżeli w momencie emisji należały one do 15 % najbardziej efektywnych budynków?**

Zasada praw nabytych nie istnieje w przypadku samych technicznych kryteriów kwalifikacji. Jeżeli kryteria zostaną podane przeglądowi i zmienione lub działalność przestanie spełniać kryteria, które są dynamiczne, konieczne jest przeprowadzenie nowej oceny zgodności (i w stosownych przypadkach podjęcie starań w celu zapewnienia zgodności) od dnia, w którym kryteria mają zastosowanie. Różni się to od zasady praw nabytych w przypadku instrumentów finansowych lub transakcji na podstawie kryteriów obowiązujących w momencie emisji lub zaciągnięcia pożyczki, w którym to przypadku zastosowanie mają odrębne zasady (zob. np. art. 7 ust. 5 aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji, w którym przedsiębiorstwom finansowym zezwala się na zgłaszanie finansowanej działalności zgodnej z systematyką jako takiej przez okres do pięciu lat od daty rozpoczęcia stosowania zmienionych kryteriów/zmiany zakresu kryteriów).

153. **Jak definiowane jest zapotrzebowanie na energię pierwotną?**

W załączniku I do aktu delegowanego w przepisie 281 wyjaśniono, że zapotrzebowanie na energię pierwotną to „obliczona ilość energii potrzebnej do zaspokojenia zapotrzebowania na energię związanego z typowym użytkowaniem budynku, wyrażona za pomocą liczbowego wskaźnika zużycia energii pierwotnej wyrażonego w kWh/m² na rok oraz na podstawie stosownej krajowej metodyki obliczania, oraz zgodna z wartością widniejącą w świadectwie charakterystyki energetycznej”.

W art. 2 pkt 5 dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków energię pierwotną zdefiniowano jako „energię pochodzącą z odnawialnych i nieodnawialnych źródeł, która nie została poddana żadnemu procesowi przemiany lub transformacji”. W załączniku I wyjaśniono również, że „charakterystykę energetyczną budynku określa się na podstawie obliczonej lub faktycznie zużytej ilości energii i odzwierciedla ona typowe zużycie energii do ogrzewania pomieszczeń, chłodzenia pomieszczeń, ciepłej wody użytkowej, wentylacji, wbudowanego oświetlenia oraz innych systemów technicznych budynku”.

154. Fakt, że w niektórych państwach członkowskich nie istnieje rozróżnienie między budynkami mieszkalnymi i niemieszkalnymi prowadzi do faktycznego braku możliwości zastosowania tych kategorii oceny w odniesieniu do budynków niemieszkalnych, w szczególności jeżeli chodzi o zapotrzebowanie na energię pierwotną i obliczone emisje CO₂. Z powodu większego zapotrzebowania na energię elektryczną budynkach niemieszkalnych osiągnięcie oceny A pod względem zapotrzebowania na energię pierwotną i emisji CO₂ dotyczy bardzo niewielu budynków (nawet w przypadku wysoce efektywnych budynków niemieszkalnych). Jakie podejście należy zastosować w takiej sytuacji?

Państwa członkowskie UE dysponują pewną elastycznością w określaniu wymogów dotyczących różnych rodzajów budynków. W wielu przypadkach wymogi te różnią się w odniesieniu do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Do celów unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju należy spełnić odpowiednie kryteria mające zastosowanie do danego rodzaju budynku. W niektórych państwach członkowskich kryteria są rygorystyczne i bardzo niewielki odsetek budynków kwalifikowałby się do otrzymania świadectwa charakterystyki energetycznej klasy A. W takich przypadkach można skorzystać z opcji wykazania, że budynek należy do 15 % najbardziej efektywnych budynków w kraju lub regionie.

155. **Jak powinien wyglądać program lub system zarządzania energią (np. zgodnie z normą ISO 50001 lub EMAS)? Kto jest odpowiedzialny – najemca/użytkownik budynku czy właściciel? Co się stanie, jeżeli zmienią się najemcy lub rodzaj użytkowania nieruchomości? Czy będą obowiązywały konkretne wymogi dotyczące dokumentacji?**

Wymóg brzmi następująco „jeżeli budynek stanowi duży budynek niemieszkalny (wyposażony w systemy ogrzewania, połączone systemy ogrzewania pomieszczeń i wentylacji, systemy klimatyzacji lub połączone systemy klimatyzacji i wentylacji o znamionowej mocy użytecznej ponad 290 kW), taki budynek jest efektywnie eksploatowany w drodze monitorowania i oceny jego charakterystyki energetycznej”. W zaleceniu Komisji w sprawie modernizacji budynków przedstawiono wytyczne i interpretację w tym zakresie.

156. **Jaka procedura obowiązuje w przypadku braku wdrożenia na poziomie krajowym wymogów przewidzianych w art. 14 ust. 4 i art. 15 ust. 4 zmienionej dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków? Czy do czasu ustanowienia wymogów krajowych można stosować równoważny wykaz faktycznie podjętych środków do określenia zgodności z technicznymi kryteriami kwalifikacji dotyczącymi działalności „nabywanie i prawo własności budynków” opisanej w sekcji 7.7?**

W ramach technicznych kryteriów kwalifikacji wymaga się, aby duże budynki niemieszkalne (wyposażone w systemy ogrzewania, połączone systemy ogrzewania pomieszczeń i wentylacji, systemy klimatyzacji lub połączone systemy klimatyzacji i wentylacji o znamionowej mocy użytecznej ponad 290 kW) były efektywnie eksploatowane w drodze monitorowania i oceny ich charakterystyki energetycznej. Może o tym świadczyć na przykład obowiązywanie umowy o poprawę efektywności energetycznej lub funkcjonowanie systemu automatyki i sterowania budynku zgodnie z art. 14 ust. 4 i art. 15 ust. 4 dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. W związku z tym dopuszczalna jest pewna elastyczność co do sposobu wykazania, że budynek jest efektywnie eksploatowany.

Jeżeli istnieje krajowa definicja systemów automatyki i sterowania budynku, można z niej korzystać. W przypadku gdy taka krajowa definicja nie istnieje, należy natomiast stosować najlepsze praktyki, a elementy określone w dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków w odniesieniu do systemów automatyki i sterowania budynku można wykorzystać jako źródło odniesienia.

157. **Czy budynki zabytkowe lub chronione, które są zwolnione z obowiązku otrzymania świadectwa charakterystyki energetycznej na podstawie prawa krajowego, są również zwolnione z obowiązku wykazania zgodności z wymogami dotyczącymi świadectwa charakterystyki energetycznej lub zapotrzebowania na energię pierwotną określonymi w sekcji 7.7 („nabywanie i prawo własności budynków”)?**

W sekcji 7.7 nie przewidziano odstępstwa w odniesieniu do budynków o statusie zabytku lub chronionych. W związku z tym, aby kwalifikować się jako wnoszące istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu, wszystkie budynki, które zostały wzniesione przed dniem 31 grudnia 2020 r., muszą mieć co najmniej świadectwo charakterystyki energetycznej klasy A lub należeć do 15 % najbardziej efektywnych budynków w kraju lub regionie pod względem zapotrzebowania na energię pierwotną.

Podmioty mają jednak możliwość wyjaśnienia w części opisowej swojego sprawozdania na podstawie pkt 1.2.3 załącznika I do aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji, dlaczego niektóre aktywa nie są zgodne z systematyką, np. ponieważ są to budynki zabytkowe.

158. **Czy w sekcji 7.7 („nabywanie i prawo własności budynków”) istnieje rozróżnienie kwalifikowalności przychodów uzyskiwanych z tytułu własności budynku (spełniającego techniczne kryteria kwalifikacji) w zależności od rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej? Czy na przykład w przypadku budynków i terminali portu lotniczego spełniających techniczne kryteria kwalifikacji zgodnie z sekcją 7.7 przychody uzyskane z tytułu własności budynku mogą być uwzględnione niezależnie od ich charakteru, np. czynsze uiszczane przez sklepy wolnocłowe lub czynsze z działalności obsługi naziemnej w terminalu?**

Działalność wyszczególniona w ramach sekcji 7.7 nie określa rodzaju przychodów uzyskanych z tytułu własności budynku, które mogą być kwalifikowalne lub nie. Jedynie przychody uzyskane z tytułu własności budynku, np. czynsze, mogą być jednak brane pod uwagę niezależnie od działalności, która jest prowadzona w budynku (sklepy wolnocłowe, działalność obsługi naziemnej). Inne przychody niepowiązane, np. przychody, które nie są uzyskiwane z tytułu własności budynku, ale bezpośrednio z działalności lotniczej prowadzonej przez operatora portu lotniczego, nie mogą być brane pod uwagę i nie są objęte zakresem tej działalności. Na przykład czynsze za zajmowanie budynku opłacane przez sklepy wolnocłowe są kwalifikowalne, ale nie przychody osiągane przez sklepy wolnocłowe ze sprzedaży produktów konsumentom.

Informacja i komunikacja w sekcji 8

A. Informacje ogólne

159. **Czy sieci łączności elektronicznej (telekomunikacja) są objęte zakresem działalności „przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność” opisanej w sekcji 8.1. lub „oparte na danych rozwiązania na potrzeby redukcji emisji gazów cieplarnianych” opisanej w sekcji 8.2?**

Sieci łączności elektronicznej (telekomunikacja) jako takie nie są ujęte jako działalność w ramach obecnego zakresu aktu delegowanego w sprawie systematyki.

Sekcja 8.2 załącznika I do aktu delegowanego dotyczącego klimatu odnosi się do konkretnych rozwiązań cyfrowych, które są opracowywane w przeważającej (głównej) mierze w celu redukcji emisji. Do rozwiązań takich można zaliczyć innowacyjne połączenie sieci i technologii cyfrowych oraz aplikacji, w tym 5G, internetu rzeczy, sztucznej inteligencji (AI) i blockchain.

Przykładem takiego rozwiązania może być rozwiązanie na potrzeby rolnictwa precyzyjnego, rozwiązania zwiększające efektywność energetyczną budynków lub rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji, które zmniejszają zużycie energii przez stacje bazowe 5G. W związku z tym rozwiązania, które znacząco przyczyniają się do redukcji emisji związanych z usługami łączności elektronicznej w porównaniu z najlepszymi dostępnymi technologiami alternatywnymi, kwalifikują się zgodnie z sekcją 8.2 załącznika I do aktu delegowanego dotyczącego klimatu.

Chociaż ogólna publiczna sieć łączności elektronicznej jest istotną i niezbędną infrastrukturą dla wymienionych powyżej rozwiązań ICT, jej główne zastosowanie lub wdrożenie często nie ma na celu ograniczenia emisji. W przypadkach, w których sieć łączności elektronicznej jest wdrażana i stosowana w kontekście rozwiązania mającego na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych (na przykład specjalna infrastruktura łączności maszyna-maszyna, która ma być wykorzystywana w rolnictwie precyzyjnym), kwalifikuje się zgodnie z sekcją 8.2. Dodatki do publicznej infrastruktury łączności elektronicznej niezbędne w kontekście wspierania potrzeb w zakresie łączności związanych z rozwiązaniem służącym redukcji emisji gazów cieplarnianych (takie jak rozbudowa sieci lub wspieranie funkcji sieciowych wymaganych w ramach tego rozwiązania) również kwalifikują się zgodnie z sekcją 8.2.

B. Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność w sekcji 8.1.

160. **W jaki sposób w przypadku działalności „przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność” opisanej w sekcji 8.1. można przeprowadzić kontrolę zgodności z europejskim kodeksem postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych?**

Kryteria istotnego wkładu w łagodzenie zmian klimatu wymagają niezależnej weryfikacji i regularnej kontroli (co najmniej raz na trzy lata) wdrożenia wszystkich stosownych oczekiwanych praktyk określonych w europejskim kodeksie postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych.

Kodeks postępowania zostanie wkrótce (koniec 2022 r./początek 2023 r.) uzupełniony o ramy oceny, aby zapewnić kontrolerom wsparcie w zakresie weryfikacji zgodności centrum danych ze stosownymi oczekiwanyymi praktykami określonymi w kodeksie postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych.

161. **Na kim w przypadku działalności „przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność” opisanej w sekcji 8.1. spoczywa ciężar dowodu na potrzeby wykazania zgodności z systematyką, jeżeli chodzi o kolokacyjne centra danych?**

Ciężar dowodu spoczywa na przedsiębiorstwach prowadzących działalność gospodarczą, które są zobowiązane do ujawnienia swojego udziału działalności zgodnej z systematyką na podstawie aktu delegowanego określającego obowiązki w zakresie ujawniania informacji lub chcą, aby ich działalność gospodarcza została sklasyfikowana jako zrównoważona środowiskowo na podstawie rozporządzenia w sprawie systematyki.

W przypadku kolokacyjnych centrów danych wykazanie zgodności z europejskim kodeksem postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych może wymagać ścisłej współpracy i wymiany danych technicznych między gospodarzami i najemcami.

- C. Oparte na danych rozwiązania na potrzeby redukcji emisji gazów cieplarnianych w sekcji 8.2

162. **Czy rozwiązanie ICT, o którym mowa w technicznych kryteriach kwalifikacji dotyczących działalności „oparte na danych rozwiązania na potrzeby redukcji emisji gazów cieplarnianych” opisanej w sekcji 8.2. musi być ukierunkowane głównie na dostarczanie danych i analiz, a redukcja emisji gazów cieplarnianych musi być koniecznym efektem ubocznym, czy też rozwiązanie ICT musi być ukierunkowane głównie na redukcję emisji gazów cieplarnianych przy wykorzystaniu danych i analiz?**

Rozwiązanie ICT może mieć istotny wkład w obu przypadkach, pod warunkiem że jeżeli na rynku dostępne są już alternatywne rozwiązania/technologie, rozwiązanie ICT wykazuje znaczne ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia w porównaniu z najlepszymi alternatywnymi technologiami/rozwiązaniami dostępnymi na rynku.

163. **Jak zdefiniowano pojęcie „istotny” w pkt 2 kryteriów istotnego wkładu dotyczących działalności „oparte na danych rozwiązania na potrzeby redukcji emisji gazów cieplarnianych” opisanej w sekcji 8.2, które odnoszą się do „znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia”? Jak zdefiniowano pojęcie „najlepsze alternatywne”.**

Proszę zapoznać się z odpowiedziami na pytania 42–43 niniejszego zawiadomienia dotyczącymi działalności „wytwarzanie innych technologii niskoemisyjnych”.

Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna w sekcji 9.

- A. Pomoc przeznaczona na badania rynkowe, rozwój oraz innowacje w sekcji 9.1.

164. **Czy wydatki związane z badaniami i rozwojem należy uznać w ramach działalności, której dotyczą, czy za odrębną działalność zgodnie z sekcją 9.1 („pomoc przeznaczona na badania rynkowe, rozwój oraz innowacje”)?**

Możliwe są oba scenariusze.

Jeżeli badania i rozwój stanowią integralną część działalności objętej zakresem aktu delegowanego dotyczącego klimatu (wewnętrzne badania i rozwój zintegrowane z działalnością), można je zaliczyć do tej działalności i odpowiednio ujawnić informacje o związanych z nimi wydatkach.

W innych przypadkach, w których badania nie są integralną częścią działalności zgodnej z systematyką, ale przyczyniają się do osiągnięcia progów istotnego wkładu w ramach innych działalności zgodnych z systematyką, można je zaliczyć jako odrębną działalność wspomagającą zgodnie z sekcją 9.1 oraz, w stosownych przypadkach, ujawnić informacje o nich jako o działalności przynoszącej przychód.

SEKCJA III

PYTANIA NA TEMAT KRYTERIÓW DOTYCZĄCYCH NIECZYNINIENIA POWAŻNYCH SZKÓD

Dodatek A

Ogólne kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem adaptacji do zmian klimatu

165. Jaka jest różnica między technicznymi kryteriami kwalifikacji dotyczącymi istotnego wkładu w adaptację do zmian klimatu określonymi w załączniku II a technicznymi kryteriami kwalifikacji dotyczącymi nieczynienia poważnych szkód względem adaptacji do zmian klimatu określonymi w załączniku I (łągodzenie zmian klimatu)?

Kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w załączniku I do aktu delegowanego dotyczącego klimatu, obejmują część kryteriów istotnego wkładu w adaptację do zmian klimatu, tj. w celu określenia rozwiązań w zakresie adaptacji należy przeprowadzić ocenę ryzyka i narażenia na ryzyko.

W kryteriach istotnego wkładu w adaptację do zmian klimatu wymienionych w załączniku II do aktu delegowanego dotyczącego klimatu dodano jednak wymóg *wdrożenia* określonych rozwiązań w zakresie adaptacji. Kryteria dotyczące wdrożenia tych rozwiązań podano w pkt 4 kryteriów istotnego wkładu. W związku z tym w odniesieniu do wdrożenia rozwiązań w zakresie adaptacji, które znacząco ograniczają najważniejsze ryzyko fizyczne związane z klimatem istotne z punktu widzenia działalności poddawanej kontroli, kryteria istotnego wkładu w adaptację (zamieszczone w załączniku II do aktu delegowanego dotyczącego klimatu) odzwierciedlają wyższy poziom ambicji niż kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód przedstawione w dodatku A do załącznika I do aktu delegowanego dotyczącego klimatu.

Niektóre działania gospodarcze obejmują jedynie część łańcucha wartości i nie mają wpływu na tę część łańcucha wartości, która jest w głównej mierze zagrożona zmianą klimatu. W jaki sposób należy uwzględnić ten fakt w ocenie ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko?

Należy zapewnić ponad wszelką wątpliwość, że na docelową działalność gospodarczą nie mogą mieć wpływu skutki wtórne lub kaskadowe, ponieważ poważne szkody często mogą wystąpić w wyniku następujących po sobie zdarzeń (np. osuwisko po silnych opadach). Można to zrobić z wyprzedzeniem lub na podstawie oceny ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko.

Szczegółowość oceny również może być różna, o ile jest ona wystarczająca do zidentyfikowania ryzyka fizycznego związanego z klimatem istotnego z punktu widzenia działalności. Na przykład stopień, w jakim ryzyko może występować w łańcuchu dostaw lub w procesach produkcji wyższego szczebla, oraz konieczność uwzględnienia tych aspektów w ocenie można rozważyć osobno w odniesieniu do każdej działalności. Czynniki decydującymi o proporcjonalności wybranego podejścia do oceny może być wielkość przedsiębiorstwa, rodzaj, skala i kontekst działalności, model biznesowy lub pozycja w łańcuchu dostaw.

Ocena ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko wymaga podziału działalności gospodarczej (w możliwym stopniu) na osobne pojedyncze obiekty, takie jak zakłady produkcyjne, linie transportowe, przyległe budynki administracyjne, dostawcy materiałów krytycznych, ich lokalizacja geograficzna itp.

Podstawą szczegółowej oceny ryzyka związanego z klimatem jest zrozumienie, w jaki sposób zagrożenia mogą wpływać na każdy pojedynczy obiekt w odniesieniu do działalności poddawanej ocenie. Niektóre skutki zagrożeń są oczywiste, np. bezpośrednie szkody w zakładach produkcyjnych spowodowane powodzią lub zjawiskami burzowymi. Nie wszystkie oddziaływania zmian klimatu występują jednak w sposób bezpośredni, lecz raczej następują po sobie i istnieje możliwość wystąpienia oddziaływań wtórnych w ramach reakcji łańcuchowej (tzw. efekty kaskadowe). Na przykład zjawiska burzowe mogą uszkodzić zakład dostawcy materiałów krytycznych lub infrastrukturę energetyczną i spowodować przerwy w dostawie energii elektrycznej. Ponadto rodzaje ryzyka mogą się wzajemnie wzmacniać. Niektóre rodzaje ryzyka powstają bowiem wyłącznie w wyniku połączonych skutków kilku zagrożeń klimatycznych: niektóre rodzaje ryzyka nasilają się w wyniku następujących po sobie zagrożeń; na przykład ryzyko powodzi nasila się w przypadku intensywnych opadów deszczu na wysuszonych glebach.

166. Wraz z publikacją swojego 6. sprawozdania oceniającego IPCC przedstawił nowe scenariusze klimatyczne. Czy należy je brać pod uwagę zamiast dotychczasowych scenariuszy przytoczonych w unijnej systematyce dotyczącej zrównoważonego rozwoju?

Kryterium 3 spośród kryteriów istotnego wkładu w adaptację do zmian klimatu stanowi, że „projekcje klimatu i ocena wpływu opierają się na najlepszych praktykach i dostępnych wytycznych oraz uwzględniają najnowocześniejszą wiedzę naukową w zakresie analizy narażenia i zagrożenia oraz powiązane metody zgodnie z najnowszymi sprawozdaniami Międzynarodowego Zespołu ds. Zmian Klimatu”.

W związku z tym użytkownicy powinni odnosić się do najnowszych sprawozdań oceniających IPCC, gdy tylko zostaną one udostępnione.

167. Jaki termin wdrożenia należy przyjąć w regionalnych scenariuszach klimatycznych wysokiej rozdzielczości? W jaki sposób w tym przypadku zostanie zapewniona zgodność z wymogami unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju?

W ramach europejskiego programu badań naukowych „Horyzont Europa” czynione są postępy w modelowaniu na poziomie aktywów oraz w opracowywaniu szczegółowych regionalnych projekcji wysokiej rozdzielczości. Według wszelkiego prawdopodobieństwa im większy będzie popyt na scenariusze klimatyczne wysokiej rozdzielczości, tym szybciej dostosuje się podaż. Jeżeli chodzi o scenariusze RCP: RCP 2,6, RCP 4,5 i RCP 8,5 na poziomie europejskim dostępne są regionalne modele klimatyczne o rozdzielczości około 12,5 x 12,5 km². W przypadku niektórych państw istnieją dodatkowe regionalne dane o rozdzielczości 5 x 5 km².

168. Czy wymagane jest wykorzystanie wszystkich 4 scenariuszy IPCC (RCP 2,6, RCP 4,5, RCP 6,0 i RCP 8,5)? Czy wyniki każdej analizy należy oceniać osobno?

Nie, wykorzystanie wszystkich 4 scenariuszy Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) nie jest wymagane.

Przed przystąpieniem do oceny istotne jest sprawdzenie, czy działalność, która jest poddawana ocenie ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko, podlegała w przeszłości skutkom określonych zagrożeń (np. wzrost poziomu morza). W przeciwnym przypadku, zgodnie z zasadą ostrożności, należy zawsze stosować scenariusz RCP 8,5 (tj. niski poziom łagodzenia). Jeżeli sytuacja taka miała miejsce, można zastosować scenariusze dolnego końca skali, np. RCP 4,5.

Wyniki każdej analizy należy oceniać osobno.

169. Jak powinno postąpić przedsiębiorstwo, jeżeli nie wszystkie z czterech głównych scenariuszy IPCC są dostępne?

Co do zasady dostępne modele IPCC należy stosować na skalę, która jest znacząca i proporcjonalna do oceny potencjalnych skutków zagrożeń w ramach czasowych prowadzenia działalności gospodarczej (powyżej 10 lat).

Przedsiębiorstwo powinno zadbać o dostęp do danych klimatycznych istotnych dla oceny ryzyka związanego z klimatem. Dane te są zazwyczaj dostępne na stronie internetowej CORDEX. O regionalne dane klimatyczne o najwyższej możliwej rozdzielczości należy zwrócić się do krajowych służb meteorologicznych. Europejska Agencja Środowiska (EEA) udostępnia interaktywne sprawozdanie zawierające dane klimatyczne (oparte na CMIP5 i EURO-CORDEX) zagregowane na poziomie regionów administracyjnych poniżej szczebla krajowego i już przypisane do zagrożeń klimatycznych. Ponadto dane klimatyczne w odniesieniu do poszczególnych scenariuszy można pobrać z Europejskiego Eksploratora Danych Klimatycznych.

Jeżeli chodzi o wybór odpowiedniego scenariusza RCP, który należy wziąć pod uwagę, zgodnie z Wytocznymi technicznymi dotyczącymi weryfikacji infrastruktury pod względem wpływu na klimat w latach 2021–2027 ⁽⁶¹⁾ scenariusz RCP 4,5 może być stosowany na potrzeby projekcji klimatu do 2060 r., ponieważ do tego roku występują jedynie niewielkie różnice między scenariuszami. W kolejnych latach scenariusz RCP 4,5 może jednak zacząć nie doszacowywać zmiany, szczególnie w przypadku gdy emisje gazów cieplarnianych okażą się wyższe niż przewidywano. W związku z tym bardziej odpowiednie może być zastosowanie scenariuszy RCP 6,0 i RCP 8,5 do bieżących projekcji do 2100 r. Ocieplenie w ramach scenariusza RCP 8,5 powszechnie uważa się za większe niż w aktualnych dotychczasowych scenariuszach postępowania, ale jest to istotne z perspektywy zarządzania ryzykiem, ponieważ punkty krytyczne nie mogły zostać w pełni uwzględnione w projekcjach IPCC, a skutki zmiany klimatu są już bardziej zauważalne niż oczekiwano.

170. W jaki sposób proporcjonalność wpływa na zakres szczegółowej oceny ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko, która musi być przeprowadzona w ramach kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem adaptacji do zmian klimatu?

Celem szczegółowej oceny ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko jest określenie znacznego ryzyka fizycznego związanego z klimatem w odniesieniu do prowadzenia działalności gospodarczej. Ocena ta stanowi następnie podstawę do określenia odpowiednich działań w zakresie adaptacji, które są przedstawiane jako część planu w zakresie adaptacji.

Zgodnie z dodatkiem A do załącznika I do aktu delegowanego dotyczącego klimatu przeprowadzona ocena ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko powinna być zgodna z najnowocześniejszą metodyką i uwzględniać najnowsze dostępne dane najwyższej rozdzielczości. Zakres oceny, metody i dane wykorzystywane do osiągnięcia tego celu mogą się różnić, aby zachować proporcjonalność. Na przykład w wielu przypadkach wystarczające może być zastosowanie pesymis-

⁽⁶¹⁾ Zawiadomienie Komisji – Wytoczne techniczne dotyczące weryfikacji infrastruktury pod względem wpływu na klimat w latach 2021–2027 (Dz.U. C 373 z 16.9.2021, s. 1).

tycznego scenariusza, takiego jak RCP 8.5, bez rozważania wszystkich czterech scenariuszy RCP, pod warunkiem że rozważenie dodatkowych scenariuszy prawdopodobnie nie dostarczy nowych spostrzeżeń istotnych dla oceny ryzyka.

Szczegółowość oceny również może być różna, o ile jest ona wystarczająca do zidentyfikowania ryzyka fizycznego związanego z klimatem istotnego z punktu widzenia działalności. Na przykład stopień, w jakim ryzyko może występować w łańcuchu dostaw lub w procesach produkcji wyższego szczebla, oraz konieczność uwzględnienia tych aspektów w ocenie można rozważyć osobno w odniesieniu do każdej działalności. Czynniki decydującymi o proporcjonalności wybranego podejścia do oceny może być wielkość przedsiębiorstwa, rodzaj, skala i kontekst działalności, model biznesowy lub pozycja w łańcuchu dostaw. Na przykład wymiana okien w budynku biurowym w celu zwiększenia efektywności energetycznej wymaga mniej szczegółowej oceny ryzyka związanego z klimatem niż budowa zapory na potrzeby produkcji energii wodnej.

Częstotliwość przeprowadzania oceny ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko również powinna być proporcjonalna do jej celów. Odpowiednimi okolicznościami do celów aktualizacji oceny i wynikającego z niej planu w zakresie adaptacji są zmiany, które zwiększają ekspozycję na zidentyfikowane ryzyko lub które mogą stwarzać nowe ryzyko lub istotnie wpływać na już zidentyfikowane ryzyko dla prowadzenia działalności gospodarczej, takie jak zmiany:

- ocenianej działalności gospodarczej, np. nowi dostawcy lub nowe zakłady produkcyjne;
- danych klimatycznych będących podstawą oceny, np. nieprzewidziane zmiany w systemach klimatycznych, zmiany założeń do modeli klimatycznych lub postęp technologiczny w modelowaniu klimatu.

171. Jakie dokumenty należy przedłożyć, aby spełnić wymogi dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem adaptacji do zmian klimatu?

Aby spełnić wymogi dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem adaptacji do zmian klimatu w odniesieniu do działalności gospodarczej do celów unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju, konieczne jest przedstawienie spójnego planu w zakresie adaptacji w przypadku zidentyfikowania ryzyka związanego z klimatem. Działania przewidziane w planie powinny być systematycznie oceniane pod kątem ich adekwatności pod względem ograniczenia najważniejszego ryzyka fizycznego związanego z klimatem w odniesieniu do danej działalności, przy jednoczesnym spełnieniu dodatkowych wymogów określonych w akcie delegowanym dotyczącym klimatu. Plan w zakresie adaptacji powinien zawierać również harmonogram realizacji działań oraz dokumentację działań już zrealizowanych. Działania w zakresie adaptacji w przypadku nowych aktywów muszą zostać wdrożone w momencie ich ukończenia, a w przypadku istniejących aktywów w terminie pięciu lat od zidentyfikowania ryzyka związanego z klimatem.

Najważniejsze ryzyko fizyczne związane z klimatem należy zidentyfikować za pomocą szczegółowej, zrozumiałej i proporcjonalnej oceny ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko.

172. Czy na chwilę obecną wystarczy wykorzystanie istniejących wykazów ryzyka środowiskowego (np. w przypadku powodzi, lawin) z uwzględnieniem szczególnie istotnych scenariuszy ryzyka środowiskowego (np. w przypadku temperatur, opadów, wiatru)?

Istniejące wykazy ryzyka środowiskowego, które uwzględniają najważniejsze i najbardziej odpowiednie parametry klimatyczne, są wystarczające na chwilę obecną.

173. Jakie są minimalne wymogi dotyczące oceny ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko, jeśli chodzi o zakres i poziom szczegółowości (istotność ryzyka itp.)?

- Okres prowadzenia działalności
- Uwzględnienie wszystkich istotnych obiektów działalności gospodarczej
- Szerog projekcji klimatu na podstawie przyszłych scenariuszy
- Wykaz „zagrożeń [klimatycznych], które należy uwzględnić jako minimum” (dodatek A do załącznika I do aktu delegowanego dotyczącego klimatu)

174. Z jakich norm należy skorzystać do przeprowadzenia analizy ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko (ISO, wytyczne UE dotyczące odporności projektów infrastrukturalnych na zmianę klimatu)? Czy przedsiębiorstwa mają swobodę wyboru własnej metody?

Nie istnieje jedna metoda opracowania oceny ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko. Mogą one opierać się na szerokim zakresie podejść do gromadzenia informacji począwszy od podejść z wykorzystaniem danych i modeli (np. danych klimatycznych, modeli wpływu) do podejść bardziej przeglądowych lub eksperckich. W normie ISO (ISO/DIS 14091: Adaptacja do zmian klimatu – Wytyczne dotyczące podatności, wpływów i oceny ryzyka) ⁽⁶²⁾ transponowanej również jako norma europejska i normy krajowe w państwach członkowskich, przedstawiono wybrane przydatne narzędzia, obejmujące cały proces przygotowania, przeprowadzenia i przekazania wyników oceny. Dokładniej rzecz ujmując, narzędzia te dostarczają wytycznych dotyczących np. opracowywania łańcuchów skutków, agregowania wskaźników i elementów ryzyka lub oceny zdolności przystosowawczych. W ostatnim czasie przygotowywana jest również dotacja ⁽⁶³⁾, której jednym z oczekiwanych wyników jest „operacyjne, spójne i bardziej zaawansowane narzędzie ramowe do oceny wielu rodzajów ryzyka na różną skalę i na różnych poziomach zarządzania, które może być wykorzystywane przez wszystkie regiony i społeczności w Europie”.

175. Co oznaczają „najnowocześniejsze projekcje klimatu”, o których mowa w kryteriach istotnego wkładu w adaptację do zmian klimatu?

Najnowsze projekcje uwzględniające rozwijającą się wiedzę naukową (np. na temat punktów krytycznych).

Dodatek C

Ogólne kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w odniesieniu do stosowania i obecności chemikaliów

176. Jak należy stosować kryteria określone w dodatku C lit. d), e) i f)?

W świetle ogólnych kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w odniesieniu do stosowania i obecności chemikaliów określone w dodatku C do załącznika I do aktu delegowanego taka działalność nie powoduje poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli, jeżeli działalność ta nie prowadzi do wytwarzania, wprowadzania do obrotu lub stosowania dwóch grup substancji (w postaci samoistnej, w mieszaninach lub w wyrobach).

Do substancji tych należą (zgodnie z lit. f) i g)):

- substancje spełniające kryteria określone w art. 57 rozporządzenia REACH i zidentyfikowane zgodnie z art. 59 ust. 1 tego rozporządzenia (tj. substancje zidentyfikowane jako wzbudzające szczególnie duże obawy i umieszczone na „kandydackiej liście” zgodnie z rozporządzeniem REACH), z wyjątkiem przypadków, gdy udowodniono, że ich stosowanie jest niezbędne dla społeczeństwa;
- inne substancje spełniające kryteria określone w art. 57 rozporządzenia REACH (tj. substancje spełniające kryteria dotyczące substancji wzbudzających szczególnie duże obawy), z wyjątkiem przypadków, gdy udowodniono, że ich stosowanie jest niezbędne dla społeczeństwa.

Aby zastosować pojęcie „stosowanie niezbędne dla społeczeństwa”, należy ustalić, czy pojęcie to ma zastosowanie, tj. czy działalność gospodarcza prowadzi do wytwarzania, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji określonych w lit. f) lub g) (tj. substancji zidentyfikowanych jako substancje wzbudzające szczególnie duże obawy oraz substancji spełniających kryteria dotyczące substancji wzbudzających szczególnie duże obawy). Informacje te należy uzyskać za pośrednictwem łańcucha dostaw.

Zgodnie ze zobowiązaniem zawartym w strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności Komisja opracowuje dokument horyzontalny w celu określenia kryteriów na potrzeby niezbędnych zastosowań, aby zagwarantować, że najbardziej szkodliwe chemikalia są dozwolone tylko wtedy, gdy ich stosowanie jest niezbędne dla zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społeczeństwa oraz jeżeli nie istnieją alternatywy, które byłyby akceptowalne z punktu widzenia środowiska i zdrowia. Ma to na celu spójne określenie kryteriów we wszystkich przepisach UE oraz wyjaśnienie sposobu oceny, czy zastosowania chemikaliów są niezbędne dla społeczeństwa. W opracowaniu tym wzięto pod uwagę kryteria na potrzeby niezbędnych zastosowań przewidziane w protokole montreal skim, przy czym dostosowano je tak, aby były możliwe do wykorzystania w odniesieniu do całego dorobku prawnego UE w dziedzinie chemikaliów. Komisja zamierza ukończyć to opracowanie na początku 2023 r.

⁽⁶²⁾ Norma ta jest częścią zbioru norm ISO 14090, które dotyczą adaptacji do zmian klimatu na etapie planowania wstępnego, oceny skutków, w tym możliwości, planowania, wdrażania, monitorowania i oceny w zakresie adaptacji oraz sprawozdawczości i komunikacji. W normie ISO 14091 omówiono ocenę skutków, w tym możliwości.

⁽⁶³⁾ Zaproszenie HORIZON-MISS-2021-CLIMA-02-01: Opracowanie ocen ryzyka zmian klimatycznych w regionach europejskich w oparciu o przejrzyste i zharmonizowane podejście do oceny ryzyka klimatycznego.

Zgodność z dodatkiem C lit. d) ma zastosowanie wyłącznie w zakresie dyrektywy 2011/65/UE (dyrektywy RoHS). Zakres dyrektywy RoHS określono w art. 2 tej dyrektywy, np. wyłączone są z niego wielkogabarytowe stałe instalacje lub środki transportu osób lub towarów, z wyłączeniem elektrycznych pojazdów dwukołowych, które nie posiadają homologacji.

177. Czy to samo ograniczenie dotyczące elementów budynków i materiałów budowlanych, co w przypadku działalności w sekcjach 7.1 („Budowa nowych budynków”) i 7.2 („Renowacja istniejących budynków”) w odniesieniu do formaldehydu i innych rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B („[...] z którymi mieszkańcy mają kontakt [...]”) ma zastosowanie do wykazania zgodności?

W celu wykazania zgodności z wymogami kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli, które określono w sekcjach 7.1 i 7.2, elementy budynków i materiały budowlane wykorzystane przy budowie, z którymi mieszkańcy mogą mieć kontakt, powinny spełniać dwa warunki:

- te elementy budynków i materiały budowlane nie zawierają substancji wskazanych w dodatku C. Jest to warunek ogólny i można go osiągnąć, zwracając się do dostawców o udzielenie informacji na temat obecności danej substancji w produkcji, materiałach i wyrobach. Jeżeli substancja określona w dodatku C lit. f) i g) jest obecna, przedstawia się dowód na potwierdzenie, że jej stosowanie jest niezbędne dla społeczeństwa;
- w przypadku stosowania formaldehydu, substancji uwalniających formaldehyd lub lotnych organicznych substancji rakotwórczych – a zastosowania te są niezbędne dla społeczeństwa – stosowanie tych substancji powinno spełniać wartości graniczne emisji określone w akapicie drugim kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli. Spełnienie tych wartości granicznych emisji musi zostać zweryfikowane na podstawie badania.

178. Czy, w szczególności jeżeli chodzi o zgodność z rozporządzeniem REACH i CLP, istnieje konkretny, skrócony wykaz substancji zanieczyszczających, których należy unikać, które należy ograniczyć w przypadku wyrobów budowlanych i elementów budynków, czy też wyżej wymienione przepisy muszą być stosowane w całości w odniesieniu do wyrobów budowlanych i elementów budynków? Jeżeli istnieje, to jakie ogólnounijnne dostępne dane/wykaz produktów w odniesieniu do zgodności produktów można wykorzystać w tym celu?

Wszystkie warunki określone w dodatku C, tj. lit. a)–g), mają zastosowanie w każdym przypadku, w którym w kryteriach dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli występuje odniesienie do dodatku C.

Nie istnieje uproszczony wykaz substancji odnoszący się do wyrobów budowlanych i elementów budynków. Niemniej jednak substancje określone w lit. a)–e) kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód są wymienione w odpowiednich artykułach lub załącznikach przywołanych rozporządzeń.

Lista substancji objętych lit. f) jest dostępna do wglądu na liście kandydackiej substancji wzbudzających szczególnie duże obawy zarządzanej przez Europejską Agencję Chemikaliów zgodnie z art. 59 ust. 10 rozporządzenia REACH. Lista kandydacka jest dostępna w internecie pod adresem: Lista kandydacka substancji stanowiących bardzo duże zagrożenie, oczekujących na pozwolenie – ECHA (europa.eu)

Substancje objęte lit. g) można znaleźć w kilku źródłach, w zależności od tego, w której literze art. 57 rozporządzenia REACH są one ujęte:

Jeżeli chodzi o rozporządzenie REACH art. 57 lit. a)–c): jednym ze źródeł jest wykaz dotyczący klasyfikacji i oznakowania zarządzany przez Europejską Agencję Chemikaliów zgodnie z art. 42 rozporządzenia CLP. Wykaz zawiera informacje na temat klasyfikacji substancji pod względem zagrożenia, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. a)–c) rozporządzenia REACH. W wykazie umieszczone są substancje na podstawie zharmonizowanej klasyfikacji (ocena przeprowadzona przez właściwe organy i zakończona), jak również na podstawie samoklasyfikacji (ocena przeprowadzona i zakończona przez daną branżę). Wykaz dotyczący klasyfikacji i oznakowania dostępny jest w internecie pod adresem: Baza danych wykazu C&L – ECHA – na stronie europa.eu

Jeżeli chodzi o rozporządzenie REACH art. 57 lit. d)–f): Kategorie zagrożeń wymienione w tych literach nie są jeszcze objęte bazą danych wykazu C&L. ECHA zarządza wykazami substancji podlegających ocenie za pomocą nieformalnych grup ekspertów ECHA. Wykazy zawierają informacje dotyczące substancji, które mogą spełniać kryteria określone w art. 57 lit. d)–f) rozporządzenia REACH, jak również substancji, które prawdopodobnie nie spełniają tych kryteriów lub substancji będących w trakcie oceny. Wykaz substancji poddanych ocenie trwałości, zdolności do bioakumulacji i toksyczności zawiera informacje na temat tych właściwości substancji, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. d)–e) rozporządzenia REACH. Wykaz jest dostępny w internecie pod adresem: <https://echa.europa.eu/pbt>

Wykaz poddanych ocenie substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego zawiera informacje na temat tych właściwości substancji, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. f) rozporządzenia REACH. Wykaz jest dostępny w internecie pod adresem: <https://echa.europa.eu/ed-assessment>

Zgodnie z zobowiązaniem dotyczącym strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności Komisja przygotowuje włączenie nowych klas zagrożeń (w tym substancji trwałych, wykazujących zdolność do bioakumulacji i toksyczność (PBT), substancji bardzo trwałych i wykazujących bardzo dużą zdolność do bioakumulacji (vPvB) oraz substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego (ED)) do rozporządzenia CLP (WE) nr 1272/2008. Jeżeli klasy zagrożeń zostaną włączone do rozporządzenia CLP, i gdy to nastąpi, w bazie danych wykazu C&L będą stopniowo ujmowane informacje na temat klasyfikacji substancji pod względem zagrożenia objęte dodatkiem C lit. g).

179. Lit. g) w dodatku C wydaje się podobna do lit. f). Czy ma to na celu rozszerzenie zakresu na inne substancje, które nie są obecnie brane pod uwagę, a jeśli tak, to w jaki sposób powinno mieć ono zastosowanie?

Kryterium wskazane w lit. g) ma na celu rozszerzenie wykazu potencjalnych substancji podlegających dodatkowi C. Kryterium to służy zidentyfikowaniu substancji – w postaci samoistnej, w mieszaninach lub w wyrobach – które spełniają kryteria określone w art. 57 rozporządzenia REACH, ale nie zostały jeszcze umieszczone na liście kandydackiej dotyczącej możliwego uwzględnienia w załączniku XIV do tego rozporządzenia.

W każdym przypadku, w którym substancja spełnia kryteria przewidziane w art. 57 rozporządzenia REACH, ale nie została jeszcze umieszczona na liście kandydackiej do ewentualnego uwzględnienia w załączniku XIV, substancja ta podlega kryterium określone w lit. g).

Substancje objęte lit. g) można znaleźć w kilku źródłach, w zależności od tego, w której literze art. 57 rozporządzenia REACH są one ujęte:

Jeżeli chodzi o rozporządzenie REACH art. 57 lit. a)–c): jednym ze źródeł jest wykaz dotyczący klasyfikacji i oznakowania zarządzany przez Europejską Agencję Chemikaliów zgodnie z art. 42 rozporządzenia CLP. Wykaz zawiera informacje na temat klasyfikacji substancji pod względem zagrożenia, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. a)–c) rozporządzenia REACH. W wykazie umieszczone są substancje na podstawie zharmonizowanej klasyfikacji (ocena przeprowadzona przez właściwe organy i zakończona), jak również na podstawie samoklasyfikacji (ocena przeprowadzona i zakończona przez daną branżę). Wykaz dotyczący klasyfikacji i oznakowania dostępny jest w internecie pod adresem: Baza danych wykazu C&L – ECHA – na stronie europa.wu

Jeżeli chodzi o rozporządzenie REACH art. 57 lit. d)–f): Kategorie zagrożeń wymienione w tych literach nie są jeszcze objęte bazą danych wykazu C&L. ECHA zarządza wykazami substancji podlegających ocenie za pomocą nieformalnych grup ekspertów ECHA. Wykazy zawierają informacje dotyczące substancji, które mogą spełniać kryteria określone w art. 57 lit. d)–f) rozporządzenia REACH, jak również substancji, które prawdopodobnie nie spełniają tych kryteriów lub substancji będących w trakcie oceny. Wykaz substancji poddanych ocenie trwałości, zdolności do bioakumulacji i toksyczności zawiera informacje na temat tych właściwości substancji, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. d)–e) rozporządzenia REACH. Wykaz jest dostępny w internecie pod adresem: <https://echa.europa.eu/pbt>

Wykaz poddanych ocenie substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego zawiera informacje na temat tych właściwości substancji, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. f) rozporządzenia REACH. Wykaz jest dostępny w internecie pod adresem: <https://echa.europa.eu/ed-assessment>

Zgodnie z zobowiązaniem dotyczącym strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności Komisja przygotowuje włączenie nowych klas zagrożeń (w tym substancji trwałych, wykazujących zdolność do bioakumulacji i toksyczność (PBT), substancji bardzo trwałych i wykazujących bardzo dużą zdolność do bioakumulacji (vPvB) oraz substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego (ED)) do rozporządzenia CLP (WE) nr 1272/2008. Jeżeli klasy zagrożeń zostaną włączone do rozporządzenia CLP, i gdy to nastąpi, w bazie danych wykazu C&L będą stopniowo ujmowane informacje na temat klasyfikacji substancji pod względem zagrożenia objęte dodatkiem C lit. g).

180. Czy ogólne kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód określone w dodatku C obejmują proces produkcyjny? W jaki sposób przedsiębiorstwa postępują z wykazem substancji przedstawionym w dodatku C lit. g), jeśli chodzi o spełnienie wymogów związanych z oceną zgodności?

Tak, proces produkcyjny podlega kryteriom określonym w dodatku C.

Substancje objęte lit. g) można znaleźć w kilku źródłach, w zależności od tego, w której literze art. 57 rozporządzenia REACH są one ujęte:

Jeżeli chodzi o rozporządzenie REACH art. 57 lit. a)–c): jednym ze źródeł jest wykaz dotyczący klasyfikacji i oznakowania zarządzany przez Europejską Agencję Chemikaliów zgodnie z art. 42 rozporządzenia CLP. Wykaz zawiera informacje na temat klasyfikacji substancji pod względem zagrożenia, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. a)–c) rozporządzenia REACH. W wykazie umieszczone są substancje na podstawie zharmonizowanej klasyfikacji (ocena przeprowadzona przez właściwe organy i zakończona), jak również na podstawie samoklasyfikacji (ocena przeprowadzona i zakończona przez daną branżę). Wykaz dotyczący klasyfikacji i oznakowania dostępny jest w internecie pod adresem: Baza danych wykazu C&L – ECHA – na stronie europa.wu

Jeżeli chodzi o rozporządzenie REACH art. 57 lit. d)–f): Kategorie zagrożeń wymienione w tych literach nie są jeszcze objęte bazą danych wykazu C&L. ECHA zarządza wykazami substancji podlegających ocenie za pomocą nieformalnych grup ekspertów ECHA. Wykazy zawierają informacje dotyczące substancji, które mogą spełniać kryteria określone

w art. 57 lit. d)–f) rozporządzenia REACH, jak również substancji, które prawdopodobnie nie spełniają tych kryteriów lub substancji będących w trakcie oceny. Wykaz substancji poddanych ocenie trwałości, zdolności do bioakumulacji i toksyczności zawiera informacje na temat tych właściwości substancji, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. d)–e) rozporządzenia REACH. Wykaz jest dostępny w internecie pod adresem: <https://echa.europa.eu/pbt>

Wykaz poddanych ocenie substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego zawiera informacje na temat tych właściwości substancji, które można porównać z kryteriami określonymi w art. 57 lit. f) rozporządzenia REACH. Wykaz jest dostępny w internecie pod adresem: <https://echa.europa.eu/ed-assessment>.

Zgodnie z zobowiązaniem dotyczącym strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności Komisja przygotowuje włączenie nowych klas zagrożeń (w tym substancji trwałych, wykazujących zdolność do bioakumulacji i toksyczność (PBT), substancji bardzo trwałych i wykazujących bardzo dużą zdolność do bioakumulacji (vPvB) oraz substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego (ED)) do rozporządzenia CLP (WE) nr 1272/2008. Jeżeli klasy zagrożeń zostaną włączone do rozporządzenia CLP, i gdy to nastąpi, w bazie danych wykazu C&L będą stopniowo ujmowane informacje na temat klasyfikacji substancji pod względem zagrożenia objęte dodatkiem C lit. g).

181. Jaki jest zakres wymaganej analizy dotyczącej „stosowania” substancji wymienionych w wykazie?

W świetle ogólnych kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli w odniesieniu do stosowania i obecności chemikaliów określone w dodatku C do załącznika I do aktu delegowanego dana działalność nie powoduje poważnych szkód względem zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli, jeżeli nie prowadzi do wytwarzania, wprowadzania do obrotu lub stosowania niektórych substancji (w postaci samoistnej, w mieszaninach lub w wyrobach).

Informacje na temat wytwarzania, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji należy uzyskać za pośrednictwem łańcucha dostaw, zwracając się do bezpośredniego dostawcy.

Dowód na potwierdzenie, że wytwarzanie, wprowadzanie do obrotu lub stosowanie substancji jest zgodne z dodatkiem C można uzyskać, zwracając się o udzielenie tych informacji do dostawców.

Dodatek D

Ogólne kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód względem ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów

182. Oceny oddziaływania na środowisko nie zawsze są wymagane w prawie krajowym. Jeżeli ocena oddziaływania na środowisko nie jest wymagana w prawie Unii, to czy odstąpienie od oceny oddziaływania na środowisko jest wówczas nieszkodliwe dla oceny zgodności z systematyką?

Zgodnie z prawem UE nie wszystkie rodzaje działalności podlegają obowiązkowej ocenie oddziaływania na środowisko. Aby jednak działalność gospodarcza była zgodna z kryteriami dotyczącymi nieczynienia poważnych szkód, które wymagają zgodności z dodatkiem D, musi ona spełniać oba następujące warunki:

- przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko lub procedury kontrolnej i wdrożono wymagane środki łączące i kompensacyjne;
- w stosownych przypadkach przeprowadzono odpowiednią ocenę w rozumieniu art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG w odniesieniu do terenów/działań zlokalizowanych na obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności lub w ich pobliżu i wdrożono środki łączące.

W związku z tym nie ma potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko w każdym przypadku. Wymogiem przewidzianym w kryteriach jest przeprowadzenie procesu mającego na celu ustalenie, czy istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko – „przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko (OOS) lub procedury kontrolnej zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE”. W przypadku przeprowadzenia procedury kontrolnej i stwierdzenia, że ocena oddziaływania na środowisko nie jest konieczna, wymóg ten jest spełniony.

Jeżeli chodzi o podejście poza UE, zostało ono określone w przypisie 2 w dodatku D: „W przypadku działalności prowadzonej w państwach trzecich, zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym lub normami międzynarodowymi, które nakładają wymóg przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (OOS) lub procedury kontrolnej, np. Norma w zakresie pomiaru wyników MKF nr 1: *ocena ryzyka środowiskowego i społecznego oraz zarządzanie tym ryzykiem (IFC Performance Standard 1: Assessment and Management of Environmental and Social Risks)*”.

183. Jakie są minimalne wymogi związane z oceną oddziaływania na środowisko umożliwiające osiągnięcie zgodności z systematyką?

Formalną procedurę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko określa dyrektywa 2011/92/WE. W praktyce procedurę przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko można podsumować w następujący sposób:

- wykonawca przedsięwzięcia może zwrócić się do właściwego organu o określenie, co powinno znajdować się w sprawozdaniu z oceny oddziaływania na środowisko, które ma zostać przedstawione (etap ustalania zakresu);

- wykonawca musi przedstawić sprawozdanie z oceny oddziaływania na środowisko zawierające informacje zgodne z art. 5 ust. 1 i załącznikiem IV do dyrektywy;
- organy ds. ochrony środowiska, organy lokalne i regionalne oraz społeczeństwo (jak również państwa członkowskie, których to dotyczy) muszą otrzymać informacje oraz należy przeprowadzić z nimi konsultacje;
- właściwy organ, po uwzględnieniu wyników konsultacji, podejmuje decyzję w sprawie zezwolenia na realizację przedsięwzięcia;
- społeczeństwo jest informowane o decyzji i może ją zaskarżyć przed odpowiednimi sądami.

184. Co w praktyce oznacza zwrot „w odniesieniu do terenów/działań zlokalizowanych na obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności lub w ich pobliżu”?

Zwrot ten dotyczy działań, które miałyby miejsce na takich obszarach, albo działań, które mogą mieć znaczący wpływ na takie obszary (stąd wyrażenie „lub w ich pobliżu”). Określenie kilometrowego zasięgu w odniesieniu do wyrażenia „lub w ich pobliżu” zostało uznane za niewykonalne, ponieważ będzie on różny w zależności od terenu (np. zaporą na rzece znajdująca się wiele kilometrów w dół rzeki może mieć wpływ na migrację chronionych gatunków ryb, takich jak łosoś, na obszarze Natura 2000 w górze rzeki). Innymi słowy, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia znacznego ryzyka dla takiego obszaru lub terenu (tj. ryzyka, które utrudniłoby realizację celów wyznaczonych dla tego terenu w zakresie ochrony) z powodu inwestycji na tym terenie lub poza nim, należy to ocenić w drodze odpowiedniej oceny przed wydaniem zezwolenia na inwestycję. W UE jest to zgodne z unijnymi dyrektywami ptasią 2009/147/WE i siedliskową 92/43/EWG. Podejście w przypadku państw spoza UE zostało określone w przypisie 3 w dodatku D.

185. Niektóre kryteria dotyczące nieczynienia poważnych szkód wydają się strategiami lub planami przedsiębiorstwa, a nie kryteriami dotyczącymi konkretnej działalności. Czy wystarczające jest zachowanie zgodności na poziomie przedsiębiorstwa, czy też konieczny jest podział według poziomu działalności lub produktu?

Tak, zachowanie zgodności na poziomie przedsiębiorstwa jest wystarczające w tych przypadkach, w których informacje na poziomie przedsiębiorstwa są wystarczające do ustalenia, czy osiągnięto zgodność na poziomie działalności.

186. Kryteria systematyki odnoszące się do właściwej oceny zgodnie z dyrektywą 2009/147/WE i dyrektywą 92/43/EWG w odniesieniu do obiektów światowego dziedzictwa UNESCO i obszarów o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności, a także innych obszarów chronionych, są trudne do wdrożenia w przypadku braku celów w zakresie ochrony. Jak można dokonać odpowiedniej oceny na wymienionych terenach i obszarach chronionych w przypadku braku celów w zakresie ochrony?

Cele w zakresie ochrony dotyczące konkretnych terenów są wymagane w odniesieniu do terenów wyznaczonych na podstawie dyrektywy siedliskowej (po wyznaczeniu jako „specjalny obszar ochrony” – SOO) i dyrektywy ptasiej („obszar specjalnej ochrony” – OSO) ⁽⁶⁴⁾.

Każdą odpowiednią ocenę na podstawie art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej należy przeprowadzać w świetle tych celów ⁽⁶⁵⁾.

W przypadku przedsięwzięcia wymagającego odpowiedniej oceny, ponieważ może ono mieć znaczący wpływ na dany teren (specjalny obszar ochrony lub obszar specjalnej ochrony), w odniesieniu do którego nie wyznaczono jeszcze celów w zakresie ochrony (natomiast 6-letni termin wyznaczenia jako specjalny obszar ochrony upłynął), warunkiem wstępnym, poprzedzającym przeprowadzenie odpowiedniej oceny, powinno być wyznaczenie celów w zakresie ochrony. Przedsięwzięcie wymagające takiej oceny nie byłoby zgodne z kryteriami dotyczącymi nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności, gdyby nie wyznaczono celów w zakresie ochrony dla danego terenu.

187. Czy można byłoby wyjaśnić zastosowanie art. 6 ust. 4 dyrektywy siedliskowej (dyrektywy 92/43/EWG) w odniesieniu do stosowania środków kompensacyjnych? Czy jeżeli środki kompensacyjne zostały określone, przedsięwzięcie można uznać za zrównoważone zgodnie z kryteriami przewidzianymi w akcie delegowanym dotyczącym klimatu?

W odniesieniu do obszarów Natura 2000 środki kompensacyjne są wymagane w przypadku przedsięwzięć, które wpłyną niekorzystnie na dany teren (art. 6 ust. 4 dyrektywy siedliskowej). Takie przedsięwzięcia nie spełniają kryteriów dotyczących nieczynienia poważnych szkód względem bioróżnorodności i w związku z tym nie są zgodne z systematyką.

⁽⁶⁴⁾ Zob.: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/commission_note/commission_note2_PL.pdf

⁽⁶⁵⁾ Zob.: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/pdf/methodological-guidance_2021-10/PL.pdf